Bakı → İstanbul maşınla

Gürcüstan · Qara dəniz sahili · Anadolunun mərkəzi · İstanbul

22 gün · təxminən 3907 km · 33 görməli yer

Hazırlanma tarixi: 04.10.2026 · Qiymətlər mənbə və tarixlə verilib; səyahətdən 1–2 həftə əvvəl yenidən yoxlayın.

Yola çıxmazdan əvvəl ən vacib 3 yoxlama

1. **Sərhəd:** plan sizin qərarınızla yolların açıq olduğunu fərz edir. Faktiki vəziyyət (04.10.2026): Azərbaycanın quru sərhədi şəxsi maşın üçün bağlıdır, karantin rejimi 02.01.2027-dək uzadılıb (report.az). Yola çıxmazdan əvvəl Dövlət Sərhəd Xidmətindən yoxlayın.
2. Maşın sizin adınıza deyilsə — notarial etibarnamə.
3. Gürcüstan sərhəd sığortası, Türkiyə üçün Yaşıl Kart və Türkiyədə HGS.

Mündəricat

1. Fərziyyələr və marşrutun xülasəsi
2. Xəritə sxemi
3. Gün-gün marşrut, şəkillər və videolar
4. Sənədlər, sərhəd, yollar, yanacaq, pul, rabitə, təhlükələr
5. Büdcə hesabı
6. Əşya və geyim siyahısı
7. Şəkillərin müəllifləri

1. Fərziyyələr və marşrut xülasəsi

> **Bu bələdçi aşağıdakı fərziyyələrlə hesablanıb.** Sizin vəziyyətiniz fərqlidirsə, xərclər dəyişəcək — dəqiq rəqəmləri deyin, yenidən hesablayım.

Parametr	Fərziyyə	Niyə vacibdir
Nəfər sayı	2 böyük	Otel otağı, yemək, giriş biletləri
Avtomobil	Benzinli minik, ~8 l/100 km (büdcədə 7 və 10 l/100 km variantları da var)	Yanacaq — ən böyük xərc maddələrindən biri
Maşının sahibi	Sürücünün öz adına	Deyilsə, notarial etibarnamə lazımdır
Səfər vaxtı	Müəyyən deyil — geyim cədvəli 4 mövsüm üçün verilib	Qar, yağış, qış təkəri, otel qiymətləri
Rahatlıq səviyyəsi	Qənaətcil–orta (2–3 ulduz, təmiz, pulsuz parkinqli)	Gecələmə xərci
Geri qayıdış	Bu bələdçiyə daxil deyil	Geri yolu ayrıca planlamaq lazımdır (yanacaq + gecələmə ikiqat)

Gündəlik ritm: sükan arxasında gündə maksimum ~5–6 saat, hava qaralmamış mənzil yerinə çatmaq. Qaranlıqda dağ yolunda və Gürcüstan kənd yollarında sürməyin.

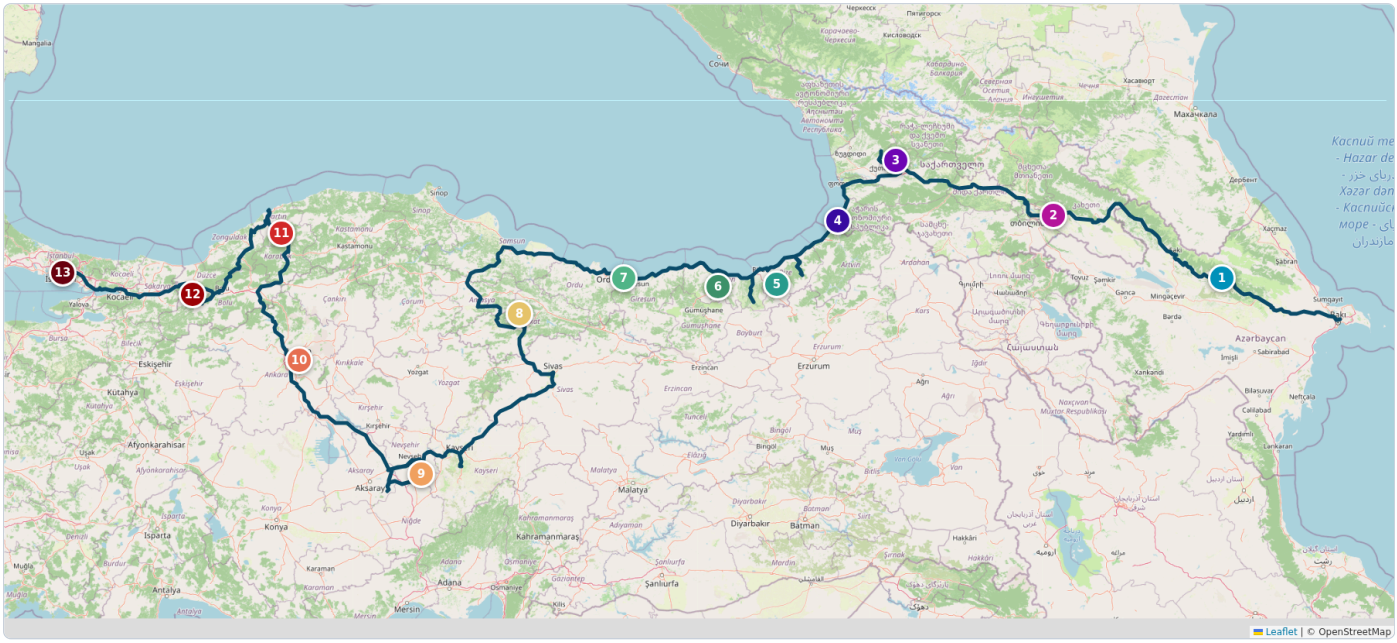
Gün	Marşrut	km	Sükan, saat	Gecələmə
1	Bakı → Şəki	299	3.8	Şəki
2	Şəki → Sighnaghi	165	2.3	Sighnaghi
3	Sighnaghi → Tbilisi	107	1.6	Tbilisi
4	Tbilisi → Tbilisi (Mtskheta gəzintisi)	51	1.0	Tbilisi
5	Tbilisi → Kutaisi	220	2.9	Kutaisi
6	Kutaisi → Kutaisi (Gelati–Prometheus–Martvili dairəsi)	131	2.7	Kutaisi
7	Kutaisi → Batumi	155	2.3	Batumi
8	Batumi → Ayder yaylası (Çamlıhemşin)	123	1.8	Ayder
9	Ayder → Trabzon	247	3.4	Trabzon
10	Trabzon → Trabzon (Sümela + Atatürk Köşkü)	98	1.6	Trabzon
11	Trabzon → Ordu	178	2.2	Ordu
12	Ordu → Amasya	276	3.5	Amasya
13	Amasya → Sivas	220	2.7	Sivas
14	Sivas → Göreme	322	4.5	Göreme
15	Göreme → Göreme (Uçhisar)	8	0.2	Göreme
16	Göreme → Göreme (Derinkuyu–Ihlara dairəsi)	177	3.0	Göreme
17	Göreme → Ankara	298	3.1	Ankara
18	Ankara → Safranbolu	226	2.7	Safranbolu
19	Safranbolu → Amasra	93	1.3	Amasra
20	Amasra → Abant gölü (Bolu)	229	4.1	Abant
21	Abant → Sapanca	148	1.8	Sapanca
22	Sapanca → İstanbul	136	1.5	İstanbul
	Cəmi	**3907**		

Marşrut qeydləri

- VACİB (marşrutu bloklaya bilər): Azərbaycanın quru sərhədləri 2020-ci ilin martından sərnişin hərəkəti üçün bağlıdır. Nazirlər Kabinetinin 17.09.2026 tarixli qərarı ilə xüsusi karantin rejimi 02.01.2027 saat 06:00-dək uzadılıb (mənbə: https://azertag.az/xeber/azerbaycan_respublikasinin_erazisinde_xususi_karantin_rejiminin_muddetinin_uzadilmasi_haqqindaazerbaycan_respublikasi_r 4417569 , oxunma tarixi 04.10.2026). Touristo.az-a görə (https://touristo.az/en/s/azerbaijan-land-borders-open-status , tarixsiz səhifə, oxunma 04.10.2026) 2026-cı ilin mayında yalnız Gürcüstanla dəmir yolu sərnişin əlaqəsi bərpa olunub, avtomobil keçidləri bağlı qalır. Şəxsi avtomobillə Azərbaycandan Gürcüstana çıxışın mümkün olub-olmaması YOXLANMAYIB — rəsmi qurumdan (Dövlət Sərhəd Xidməti / DGK) dəqiqləşdirilməlidir. Gün 1–2 bu səbəbdən şərtidir.
- OSRM hər iki Azərbaycan–Gürcüstan keçidini (Qırmızı Körpü və Balakən/Mazımçay–Lagodekhi) bağlı sayır və 550–830 km dolama verir. Ona görə sərhəd hər iki tərəfdən ayrıca ölçülüb, aradakı ~5 km sərhəd zolağı əl ilə (təxmini) əlavə edilib.
- Bakı→Tbilisi yoxlaması: OSRM birbaşa 778 km/12.9 saat verdi (sərhəd dolaması səbəbindən səhvdir). Hissələrlə: Bakı→Qazax 460 km + Qazax→Qırmızı Körpü 41 km + ~2 km sərhəd + Qırmızı Körpü→Tbilisi 59 km ≈ 562 km (~7.3 saat). Bu, real ~550 km-lik məsafəyə uyğundur.
- Sərhəd seçimi: Balakən–Lagodekhi seçilib, çünki Şəkidən sonra təbii davamdır və Kaxetiyanı (Sighnaghi) marşruta salır. Alternativ Qırmızı Körpü variantında Bakı→Tbilisi ~562 km bir gündə keçilə bilər, amma Şəki/Sighnaghi itir. Qeyd: touristo.az-a görə əcnəbilər üçün çıxış Qırmızı Körpü ilə mümkündür — sərhədlər qismən açılarsa, ilk açılan keçid Qırmızı Körpü ola bilər (yoxlanmayıb).
- Gürcüstanda Borjomi əvəzinə Kutaisi seçilib: tapşırıqda adı çəkilən üç yer (Gelati, Prometheus, Martvili) Kutaisi ətrafındadır. Borjomi ilə alternativ 283 km (birbaşa 220 km əvəzinə).
- İstəyə bağlı əlavələr (əsas plana daxil edilməyib): Sinop — Samsun→Sinop 158 km + Sinop→Amasya 277 km (birbaşa Samsun→Amasya 127 km əvəzinə), +1 gün. Konya — Göreme→Konya 235 km + Konya→Ankara 271 km (birbaşa 298 km əvəzinə), +1 gün. Divriği — Sivasdan gediş-qayıdış ~340 km, +1 gün.
- Rize şəhəri: Hopa→Ayder yolu Ardeşen üzərindən keçir, Rize mərkəzinə 9-cu gün Ayder→Uzungöl yolunda baxılır.
- Bütün km/saat dəyərləri OSRM (router.project-osrm.org) nəticəsidir, 04.10.2026-da alınıb; tıxac, sərhəd gözləməsi, dayanacaqlar və şəhərdaxili gəzinti daxil deyil. Real sürüş vaxtı adətən 15–30% çox olur (ümumi təcrübə, ölçülməyib).
- Gündəlik sürüş limiti (≤6 saat) bütün günlərdə qorunur; ən uzun gün 14-cü gündür (~4.5 saat OSRM).
- Giriş haqları heç bir yer üçün yoxlanmayıb — mənbəsiz qiymət yazılmayıb.

2. Xəritə sxemi

Real yol xətti (OSRM, 04.10.2026). Nömrələr bölgələrdir: 1 Şirvan–Şəki · 2 Kaxetiya–Tbilisi · 3 İmereti · 4 Acarıstan · 5 Rize–Ayder · 6 Trabzon · 7 Giresun–Ordu–Samsun · 8 Amasya–Tokat–Sivas · 9 Kapadokya · 10 Ankara · 11 Safranbolu–Amasra · 12 Bolu–Sapanca · 13 İstanbul. İnteraktiv versiya saytdadır. Xəritə: © OpenStreetMap iştirakçıları.

3. Gün-gün marşrut

Video linkləri klikləyəndə açılır; çap olunmuş nüsxədə ünvan mətn kimi də yazılıb. Hər video linkin mövcudluğu YouTube oEmbed ilə 04.10.2026-da yoxlanılıb.

1-ci gün: Bakı → Şəki · 299 km · ~3.8 saat sükan · gecələmə: Şəki

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **229 AZN** — yanacaq 28, otel 94, yemək 90, giriş 18, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Şamaxı (Cümə məscidi) və Qəbələ (Nohur gölü) yolüstü dayanacaqdır. Şəkidə axşam Xan sarayı ətrafında gəzinti.

Azərbaycan Şamaxı Cümə məscidi

Qafqazın ən qədim məscidlərindən biri hesab olunur, 2013-cü ildə bərpadan sonra yenidən açılıb. Yolüstü 30–45 dəqiqəlik dayanacaq kifayətdir. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Şamaxı bozbaşı, Mərəzə şərabı bölgəsi

▶ Video: Şamaxı Cümə məscidi əsaslı bərpa və yenidənqurmadan sonra istifadəyə verilmişdir (AZERTAC) — https://www.youtube.com/watch?v=K_-thlXsb8U

Şəkil: Interfase, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

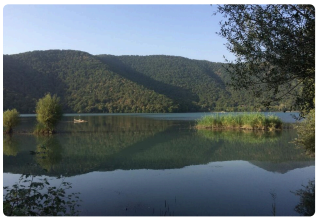
Ətraflı. Şamaxı Cümə məscidi 743–744-cü illərdə tikilib; Azərbaycanın ən qədim, Cənubi Qafqazda isə Dərbənd məscidindən (734) sonra ikinci ən qədim məscid sayılır. Bina 1859 və 1902-ci il zəlzələlərindən ağır zərər görüb, 1918-ci ildə yanğın zamanı içindəki əlyazmalar və kitablər məhv olub. 2009–2013-cü illərdə memar İosif Ploşkonun 1909-cu il layihəsi əsasında bərpa edilib və 17 may 2013-cü ildə yenidən açılıb. Üç zalı, dörd günbəzi və 36,4 metrlik iki minarəsi var; mərkəzi zal 1500 nəfər tutur.

- Şirvan-Abşeron memarlıq üslubunda üç bir-birinə bağlı zal və onların ayrı mehrabları
- Dörd günbəz və 36,4 metrlik iki minarə — həyətdən ümumi görünüş
- Bərpa olunmuş həyət və kompleksin yardımçı binaları
- Məscidin tarixini əks etdirən daxili bəzəklər (ibadət vaxtına hörmətlə)

Giriş: yoxlanmayıb (açılan səhifələrdə — azerbaijan.travel, Wikipediya — giriş haqqı göstərilməyib). **İş saatları:** yoxlanmayıb. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 30–45 dəqiqə (yolüstü dayanacaq). **Ən yaxşı vaxt:** Gündüz, namaz vaxtlarından kənar; xüsusən cümə günü günorta namazı vaxtından qaçın.

- Fəal məsciddir: qadınlar baş örtüyü, hamı uzun şalvar/ətək və qolları örtən geyim geyinsin
- Zala girərkən ayaqqabı çıxarılır — asan çıxarılan ayaqqabı geyin
- Namaz vaxtı ziyarətçilər gözləməli ola bilər; içəridə foto çəkməzdən əvvəl icazə soruşun
- İş saatları və giriş qaydası yoxlanmayıb — yerində dəqiqləşdirin

Mənbələr: Vikipediya — Cümə məscidi (Şamaxı) · Azerbaijan.travel (Azərbaycan Turizm Bürosu) — Azərbaycanın ilk məscidini ziyarət

Azərbaycan Nohur gölü (Qəbələ)

Qəbələ yaxınlığında meşəli dağların əhatəsində kiçik göl; sahil boyu gəzinti və çay içmək üçün 45 dəqiqə–1 saat. Giriş: pulsuz (bax «Ətraflı»).

Nə yemək: Qəbələ şabalıdı, qoz mürəbbəsi

▶ Video: Nohur göl Qəbələ. Qebele (Gabala) Nohurgol lake (The_Guliyevs) — https://www.youtube.com/watch?v=d9DNfHOmotA

Şəkil: Nigar O.Mammadova, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

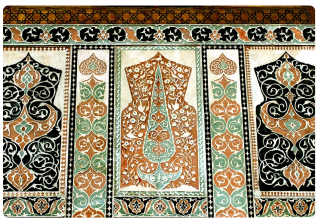
Ətraflı. Nohur gölü Qəbələ şəhərindən 3 km şərqdə, Nohurqışlaq kəndindən 1 km şimalda, Güllüburun, Göydağ və Yumuru dağları arasındakı çökəkdə, dəniz səviyyəsindən təxminən 700 m hündürlükdə yerləşir. Əvvəllər təbii göl olub, 1949-cu ildə 850 m uzunluğunda torpaq bənd çəkilərək su anbarına çevrilib. Uzunluğu ~1,9 km, eni ~1,4 km, ən dərin yeri 24 m-dir. Meşəli dağlar arasında mənzərəsi ilə Qəbələnin ən məşhur istirahət yerlərindəndir.

- Sahil boyu gəzinti və meşəli dağlara mənzərə
- Qayıq və ya katamaran gəzintisi (pullu)
- Sahildəki kafelərdən birində çay içmək
- Gün batımı vaxtı fotoşəkil

Giriş: Pulsuz; fəaliyyətlər (qayıq və s.) 5–15 AZN — trippost.az bloq məqaləsi, müraciət 2026-10-04 (tək bloq mənbəyi — zəif mənbə, rəsmi təsdiq yoxdur) (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** Açıq təbii ərazidir; rəsmi iş saatı yoxlanmayıb. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 45 dəqiqə – 1 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Yaz–payız; gün batımı ən gözəl vaxt sayılır.

- Qayıq/katamaran qiymətini mindən əvvəl razılaşdırın — dəqiq tarif yoxlanmayıb
- Payızda axşamlar sərin olur, yüngül gödəkçə götürün
- Su anbarıdır: çimmək üçün rəsmi icazə barədə məlumat tapılmadı — suya girməyin

Mənbələr: Vikipediya — Nohur gölü · trippost.az — Nohur Gölü (Qəbələ) (bloq)

Azərbaycan Şəki Xan sarayı

XVIII əsr şəbəkə pəncərələri və divar rəsmləri ilə məşhur saray, UNESCO Dünya İrsi siyahısındakı Şəki tarixi mərkəzinin bir hissəsidir. İçəridə şəkil çəkmək məhdud ola bilər. 1–1.5 saat. Giriş: ≈ 9 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

Nə yemək: Şəki pitisi, Şəki halvası, qozlu-xurmalı mürəbbə

▶ Video: Shaki Khan Palace: Azerbaijan’s UNESCO Heritage in 4K (UHD) 🇦🇿 (TravelBakuAzerbaijan) — https://www.youtube.com/watch?v=BD4icDmpv7U

Şəkil: Urek Meniashvili, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Şəki Xan sarayı XVIII əsrin ikinci yarısında tikilib (mənbələrdə 1761–1762 və 1797 tarixləri göstərilir). İki mərtəbəli bina 31,7 m uzunluğunda, 8,5 m enində və 10 m hündürlüyündədir: altı otaq, dörd dəhliz və iki eyvan. Ən məşhur xüsusiyyəti şəbəkə pəncərələridir — hər kvadratmetrində təxminən 5000 taxta və rəngli şüşə parçası var və onlar mismar və yapışqansız yığılıb. 2019-cu ildə «Xan sarayı ilə birlikdə Şəkinin tarixi mərkəzi» adı ilə UNESCO Dünya İrsi siyahısına daxil edilib.

- Şəbəkə pəncərələri — günəş işığında rəngli şüşələrin oyunu
- Divar rəsmləri: ov və döyüş səhnələri, nəbati naxışlar
- Saray önündəki çinar ağacları olan həyət
- Kombinə biletlə yaxınlıqdakı Şəkixanovlar evi və muzeylər

Giriş: Böyüklər: 9 AZN (wander-lush.org, yenilənib 07.07.2025 — bloq). Rəsmi heritage.org.az və iticket.az yalnız «1–15 AZN» aralığını göstərir, kateqoriyalar açıqlanmayıb. Bələdçi +10 AZN, kombinə bilet 10 AZN (wander-lush.org) (≈ 9 AZN / nəfər). **İş saatları:** 09:00–18:00 hər gün (iticket.az bilet səhifəsi, oktyabr 2026 seansları; müraciət 2026-10-04). Kassada 13:00–14:00 nahar fasiləsi ola bilər (wander-lush.org, 07.07.2025). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1–1,5 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər açılışdan sonra (09:00–11:00) — qrup turlarından əvvəl; günəşli gündə şəbəkələr daha gözəl görünür.

- Sarayın içində foto və video çəkmək qadağandır (kamerayla izlənir) — yalnız bayırdan çəkin
- Kassa 13:00–14:00 arası nahara bağlana bilər — bu saata düşməyin
- Biletləri iticket.az-da da almaq olar; alınmış bilet dəyişdirilmir və qaytarılmır
- Saraya gedən yol daş döşəmə və yoxuşdur — rahat ayaqqabı geyin

Mənbələr: Şəki tarixi irs saytı (heritage.org.az) — Xan sarayı · heritage.org.az — Şəki Xan Sarayı biletləri · iticket.az — Şəki Xan Sarayı · wander-lush.org — 10 Tips for Visiting the Sheki Khan's Palace (bloq) · Vikipediya — Şəki xan sarayı

2-ci gün: Şəki → Sighnaghi · 165 km · ~2.3 saat sükan · gecələmə: Sighnaghi

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **245 AZN** — yanacaq 22, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 39 AZN

Balakən–Lagodekhi (Mazımçay) sərhəd keçidi. OSRM bu keçidi bağlı sayır, sərhəd zolağı ~5 km əl ilə əlavə edilib. Sərhəddə gözləmə vaxtı daxil deyil.

Gürcüstan Sighnaghi

Alazan vadisinə baxan qala divarlı «sevgi şəhəri»; divar üzərində gəzinti, Bodbe monastırı. Yarım gün. Giriş: pulsuz (bax «Ətraflı»).

Nə yemək: Kaxetiya şərabı (Saperavi), mtsvadi (kabab)

▶ Video: Sighnaghi, Georgia 🇬🇪 4K UHD | Drone Footage (Ace Travel) — https://www.youtube.com/watch?v=WFLgv1Za1ew

Şəkil: George Nikoladze, Public domain, Wikimedia Commons

Ətraflı. Sighnaghi şəhərini və onun qalasını 1762-ci ildə Kartli-Kaxetiya çarı II İrakli Dağıstandan gələn basqınlardan qorunmaq üçün saldırıb. Şəhər Alazan vadisinə və uzaqdakı Böyük Qafqaz dağlarına baxır və Gürcüstanın əsas şərabçılıq bölgəsi olan Kaxetiyanın mərkəzindədir. Gürcüstanda «Sevgi şəhəri» kimi tanınır, cütlüklər burada nikah bağlamağa gəlir. 2 km aralıdakı Bodbe monastırında IV əsrdə Gürcüstanı xristianlaşdıran Müqəddəs Ninonun qəbri yerləşir.

- Qala divarları üzərində gəzinti və Alazan vadisinə panorama
- Bodbe monastırı və Müqəddəs Ninonun qəbri
- Bodbedən ~600 pillə aşağıdakı Müqəddəs Nino bulağı
- Köhnə şəhərin daş küçələri, şərab dequstasiyası
- Sighnaghi muzeyi (2007-ci ildə yenilənib)

Giriş: Bodbe monastırının ərazisinə giriş pulsuzdur (madloba.info, yenilənib 29.09.2026). Divarların əksər hissəsi pulsuzdur — axtarış xülasəsi, zəif mənbə (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** Şəhər və divarlar açıq ərazidir. Bodbe monastırı hər gün açıqdır (madloba.info, yenilənib 29.09.2026); dəqiq bağlanma saatı yoxlanmayıb (10:00–18:30 — axtarış xülasəsi, zəif mənbə). **Parkinq:** Bodbe: darvaza önündə parking var (madloba.info, 29.09.2026); haqqı yoxlanmayıb. Sighnaghi şəhər mərkəzi — yoxlanmayıb. **Vaxt:** Yarım gün (3–4 saat), Bodbe ilə birlikdə. **Ən yaxşı vaxt:** Payız — rtveli (üzüm yığımı) mövsümü; gün batımı vaxtı divarlardan vadi mənzərəsi.

- Bodbe: qadınlar başını və çiyinlərini örtməli, ətək dizdən aşağı olmalıdır; girişdə yaylıq və ətək verilir (madloba.info)
- Bulağa ~600 pillə enmək və qalxmaq lazımdır — rahat ayaqqabı və su götürün
- Şəhər təpədədir, küçələr dik və daş döşəmədir; maşını kənarda saxlayıb piyada gəzmək rahatdır
- Şərab dequstasiyasından sonra sükan arxasına keçməyin — Gürcüstanda sərxoş sürücülük ciddi cəzalandırılır

Mənbələr: Vikipediya — Sighnaghi · madloba.info — Bodbe Monastery of St. Nino

3-cü gün: Sighnaghi → Tbilisi · 107 km · ~1.6 saat sükan · gecələmə: Tbilisi

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **207 AZN** — yanacaq 24, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Səhər Sighnaghi qala divarları və Bodbe monastırı (şəhərə 2 km, km-ə daxil edilməyib), günorta Tbilisiyə keçid.

4-ci gün: Tbilisi → Tbilisi (Mtskheta gəzintisi) · 51 km · ~1.0 saat sükan · gecələmə: Tbilisi

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **195 AZN** — yanacaq 11, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Səhər Mtskheta (Jvari, Svetitskhoveli), sonra Tbilisi köhnə şəhər, Narikala, kükürd hamamları. Şəhərdaxili gəzinti km-ə daxil deyil. Narikala qalasının özü hazırda bağlıdır — ətrafına kanat yolu ilə qalxmaq olar.

Gürcüstan Tbilisi köhnə şəhər və Narikala qalası

⚠ Narikala qalası bərpa səbəbindən bağlıdır (tbilisilocalguide.com, avqust 2026 — açılış tarixi elan olunmayıb). Kanat yolu, Kartlis Deda heykəli, Botanika bağı və köhnə şəhər açıqdır. Narikala qalasına kanat yolu və ya piyada qalxmaq, Abanotubani kükürd hamamları, Sülh körpüsü. Ən azı tam bir gün. Giriş: pulsuz (bax «Ətraflı»).

Nə yemək: Xinkali, xaçapuri, lobio

▶ Video: Narikala Fortress Tbilisi Xplore Georgia S1E7 4K (Trails of Eurasia TV) — https://www.youtube.com/watch?v=xcjixeFYAbE

Şəkil: Alexxx1979, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Narikala qalasının əsası IV əsrdə Fars hərbi istehkamı kimi qoyulub; sonralar ərəblər, monqollar, osmanlılar və gürcülər onu genişləndirib, ən böyük istehkamlar XVI–XVII əsrlərdə tikilib. 1827-ci ildəki partlayış daxili tikililəri dağıdıb, əsasən xarici divarlar qalıb. DİQQƏT: 2026-cı ilin yazından qala bərpa və təhlükəsizlik işləri səbəbindən ziyarətçilər üçün BAĞLIDIR, avqust 2026-ya qədər yeni açılış tarixi elan edilməyib. Kanat yolu, Kartlis Deda (Gürcüstan Ana) heykəli, təpədəki seyr meydançaları və Milli Botanika bağı adətən açıqdır.

- Rike parkından Narikala təpəsinə kanat yolu ilə qalxış (~5 dəq)
- Kartlis Deda (Gürcüstan Ana) heykəli və şəhərə panorama
- Milli Botanika bağı
- Abanotubani kükürd hamamları və köhnə şəhər küçələri
- Sülh körpüsü və Rike parkı

Giriş: Qalaya giriş ənənəvi olaraq pulsuzdur, lakin hazırda ictimai giriş yoxdur (tbilisilocalguide.com, avqust 2026). Kanat yolu (ziddiyyətli): 2,5 GEL bir istiqamət, yalnız Metromoney kartı ilə (wander-lush.org, 14.03.2026) və ya 5 GEL bir istiqamət / 10 GEL gediş-qayıdış (sakhva-travel.com, 10.05.2026) (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** Qala: hazırda BAĞLIDIR (tbilisilocalguide.com, avqust 2026; wander-lush.org, 14.03.2026). Kanat yolu: 09:00–23:00 (sakhva-travel.com, 10.05.2026) və ya yayda 10:00–24:00, qışda 10:00–22:00 (wander-lush.org, 14.03.2026) — mənbələr ziddiyyətlidir. **Parkinq:** yoxlanmayıb (köhnə şəhərdə parkinq çətindir — maşını oteldə saxlayıb piyada/taksi ilə getmək məsləhətdir). **Vaxt:** Köhnə şəhər ilə birlikdə tam gün; təpə və kanat yolu 1,5–2 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Gün batımı və axşam — şəhərin işıqları; yay günortası isti olur.

- Getməzdən əvvəl qalanın açılıb-açılmadığını yoxlayın — 04.10.2026 tarixinə bağlı olduğu bildirilir
- Kanat yolu üçün Metromoney kartı alın — nağd pul qəbul edilməyə bilər
- Təpədəki cığırlar sürüşkən daşlıdır — rahat ayaqqabı geyin
- Qala ərazisindəki Müqəddəs Nikolay kilsəsinə girərkən çiyin və diz örtülü olmalı, qadınlar baş örtsün

Mənbələr: tbilisilocalguide.com — Narikala Fortress Tbilisi: Visitor Guide · wander-lush.org — A Complete Guide to Visiting Narikala Fortress · sakhva-travel.com — Narikala Fortress Tbilisi

Gürcüstan Mtskheta və Jvari monastırı

VI əsr Jvari monastırı Mtkvari və Araqvi çaylarının qovuşuğuna baxır; aşağıda Svetitskhoveli kafedralı. UNESCO siyahısındadır. 2–3 saat. Giriş: pulsuz (bax «Ətraflı»).

Nə yemək: Mtskheta lobianisi (lobyalı çörək)

▶ Video: Jvari Monastery | Mtskheta, Mtskheta-Mtianeti, Georgia - 4K DJI Air2S Drone Footage (Moutarde Drone) — https://www.youtube.com/watch?v=jwfx6c7ojnQ

Şəkil: Alexxx1979, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Mtskheta Gürcüstanın qədim paytaxtı və xristianlığın mərkəzidir: ölkə IV əsrdə xristianlığı dövlət dini kimi qəbul edib, 2014-cü ildə Patriarx II İlia şəhəri «Müqəddəs şəhər» elan edib. Jvari monastırı Mtkvari və Araqvi çaylarının qovuşuğuna baxan qayalı təpədə (656 m) yerləşir; əsas kilsə 590–605-ci illərdə, Müqəddəs Ninonun IV əsrdə taxta xaç qoyduğu yerdə tikilib və gürcü-erməni kilsə memarlığında «Jvari tipi»nin nümunəsi olub. Aşağıdakı Svetitskhoveli kafedralı XI əsrə aiddir. «Mtskhetanın tarixi abidələri» 1994-cü ildən UNESCO siyahısındadır (2009–2016-cı illərdə təhlükədə olan irs siyahısında olub).

- Jvari monastırı və Müqəddəs Nino xaçının qədim postamenti
- Jvaridən çayların qovuşuğuna və Mtskhetaya panorama
- Svetitskhoveli kafedralı (XI əsr)
- Samtavro qadın monastırı — Svetitskhovelidən piyada məsafədə
- Mtskhetanın köhnə küçələri və lobiani dadmaq

Giriş: Jvari: pulsuz (georgianholidays.com, müraciət 2026-10-04). Svetitskhoveli: pulsuz — axtarış xülasəsi, zəif mənbə (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** Jvari: hər gün 09:00–19:00 (georgianholidays.com, tarixsiz səhifə). Svetitskhoveli: saat 22:00-dək açıqdır (wander-lush.org, yenilənib 26.09.2026). **Parkinq:** Jvari girişinin yanında parkinq var, haqqı göstərilməyib — axtarış xülasəsi, zəif mənbə. Mtskheta mərkəzi — yoxlanmayıb. **Vaxt:** 2–3 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər tezdən və ya gün batımına yaxın — Jvaridən mənzərə ən gözəl bu vaxtlardır; həftə sonu turist çox olur.

- Kişilər uzun şalvar, qadınlar uzun ətək geyinməli; çiyinlər örtülü, qadınlar kilsədə başını örtür (wander-lush.org); girişdə yaylıq vermək olar
- Jvari təpənin başındadır, Mtskheta mərkəzindən maşınla qalxılır — dağ yolunda ehtiyatlı sürün
- Ayin vaxtı fərdi ziyarətçilər içəri girə bilər, amma ekskursiya qrupları buraxılmaya bilər
- Samtavroda geyim və davranış qaydaları daha sərtdir

Mənbələr: Vikipediya — Jvari Monastery · Vikipediya — Historical Monuments of Mtskheta · georgianholidays.com — Jvari Monastery · wander-lush.org — 13 Things to Do in Mtskheta

5-ci gün: Tbilisi → Kutaisi · 220 km · ~2.9 saat sükan · gecələmə: Kutaisi

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **232 AZN** — yanacaq 49, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Avtomagistral E60/S1. Alternativ: Borjomi ilə (Tbilisi→Borjomi 159 km + Borjomi→Kutaisi 124 km = 283 km, ~4.2 saat).

6-ci gün: Kutaisi → Kutaisi (Gelati–Prometheus–Martvili dairəsi) · 131 km · ~2.7 saat sükan · gecələmə: Kutaisi

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **317 AZN** — yanacaq 29, otel 94, yemək 90, giriş 104, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Gelati monastırı, Prometheus mağarası və Martvili kanyonu bir dairəvi gündə. Mağara və kanyon üçün səhər tez çıxmaq məsləhətdir.

Gürcüstan Gelati monastırı

1106-cı ildə IV David tərəfindən əsası qoyulmuş monastır və akademiya, mozaikaları ilə tanınır. UNESCO siyahısındadır. 1 saat. Giriş: pulsuz (bax «Ətraflı»).

Nə yemək: İmereti xaçapurisi

▶ Video: Gelati Monastery near Kutaisi, UNESCO World Heritage site, it was founded by David IV in 1106 (Rostislav Bukasov) — https://www.youtube.com/watch?v=XUFZbKzZIVk

Şəkil: Ihor Burliai, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

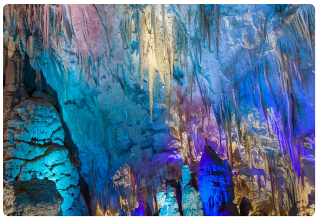
Ətraflı. Gelati monastırının əsasını 1106-cı ildə Gürcüstan çarı IV David (Qurucu David) Kutaisi yaxınlığında qoyub; Müqəddəs Məryəmə həsr olunmuş əsas kilsə 1130-cu ildə tamamlanıb. Monastır həm də akademiya olub və müasirləri onu «yeni Ellada», «ikinci Afon» adlandırıblar. Apsidadakı Məryəm və körpə İsanı təsvir edən XII əsr mozaikası şah əsər sayılır; burada IV David, I Demetre və çariçə Tamar dəfn olunub. 1994-cü ildən UNESCO siyahısındadır. DİQQƏT: əsas kafedral hazırda müvəqqəti PVC örtük altındadır, divar rəsmlərinin mərhələli konservasiyası davam edir (Georgia Today, 17.08.2026) — mozaika və freskaların böyük hissəsi iskələ arxasında qala bilər.

- Məryəmin Doğuşu kafedralı və XII əsr apsida mozaikası (bərpa vəziyyətindən asılı olaraq)
- IV Davidin məzarı
- Akademiya binasının qalıqları və monastır həyəti
- Yaxınlıqdakı Motsameta monastırı (çay dərəsi üzərində)

Giriş: Pulsuz (relentlessroaming.com, yenilənib 02.09.2025 — bloq) (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** yoxlanmayıb. **Parkinq:** 2 GEL — axtarış xülasəsi, zəif mənbə (açılan səhifədə parkinq qeyd olunmayıb). **Vaxt:** 1 saat (Motsameta ilə 1,5–2 saat). **Ən yaxşı vaxt:** Səhər tezdən — sakit və turist azdır.

- Çiyin və dizlər örtülü olmalı, qadınlar baş örtüyü götürsün (relentlessroaming.com)
- Bərpa işləri davam edir: kafedralın bir hissəsi bağlı və ya iskələ arxasında ola bilər — gözləntini buna görə qurun
- Fəal monastırdır, rahiblər yaşayır — səssiz davranın, içəridə foto çəkməzdən əvvəl soruşun

Mənbələr: Vikipediya — Gelati Monastery · Georgia Today — Gelati rehabilitation committee rejects 'disinformation' over restoration works · relentlessroaming.com — How to Get to Gelati Monastery from Kutaisi (bloq)

Gürcüstan Prometheus mağarası

Stalaktit və stalaqmitlərlə dolu, işıqlandırılmış piyada marşrutu olan mağara; bəzi mövsümlərdə yeraltı çayda qayıq turu. Tur ~1–1.5 saat, içəridə sərin olur. Giriş: ≈ 26.12 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

▶ Video: Discover the PROMETHEUS CAVE in GEORGIA (JayWay Travel) — https://www.youtube.com/watch?v=5kgvTnrXJSQ

Şəkil: Marcin Konsek, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

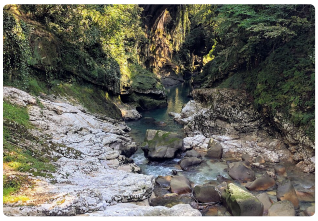
Ətraflı. Prometheus (Kumistavi) mağarası İmeretiyada, Tsqaltubo bələdiyyəsində yerləşir; 1980-ci illərin əvvəlində gürcü speleoloqları tərəfindən kəşf edilib. Turizm üçün hazırlıq 1985-ci ildə başlayıb, SSRİ dağılandan sonra dayanıb və mağara 26 may 2011-ci ildə ziyarətçilərə açılıb. Ümumi uzunluğu ~11 km-dir, bunun 1800 m-i turistlər üçün açıqdır; 22 zalından 6-sı gəzintiyə açıqdır. Adını Prometey mifindən alıb.

- İşıqlandırılmış piyada marşrutu üzrə stalaktit, stalaqmit və yeraltı göllər
- Altı açıq zal — bələdçi ilə tur (bilet qiymətinə daxildir)
- Yeraltı çayda qayıq turu (ayrıca bilet, 30 GEL)

Giriş: Əcnəbi böyüklər: 40 GEL; qayıq turu: əlavə 30 GEL; 6 yaşadək pulsuz, 6–18 yaş: 5,50 GEL; VIP (növbəsiz, fərdi bələdçi): 230 GEL — APA rəsmi səhifəsi, müraciət 2026-10-04. Bilet qiymətinə bələdçi xidməti daxildir. 40 GEL × 0,6531 = 26,12 AZN (≈ 26.12 AZN / nəfər). **İş saatları:** 10:00–17:00, hər gün (APA rəsmi səhifəsi, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** Pulsuz və ya 2–3 GEL — axtarış xülasəsi, zəif mənbə (mənbələr ziddiyyətlidir). **Vaxt:** 1–1,5 saat (qayıq turu ilə daha çox). **Ən yaxşı vaxt:** Açılışda (10:00) — yayda günorta növbələr uzanır; mağara isti havada sərinlik verir.

- İçəridə sərin və rütubətlidir — yüngül gödəkçə və sürüşməyən ayaqqabı geyin
- Qayıq turu üçün əvvəlcə giriş bileti alınmalıdır (APA)
- Marşrutda çoxlu pillə var — hərəkət məhdudiyyəti olanlar üçün çətin ola bilər
- Martvili ilə eyni gündə planlayırsınızsa, Prometheusu 10:00-a, Martvilini günortadan sonraya qoyun (Martvili 17:30-da bağlanır)

Mənbələr: Gürcüstan Mühafizə Olunan Ərazilər Agentliyi (APA) — Prometheus mağarası, xidmətlər və tariflər · Vikipediya — Prometheus Cave

Gürcüstan Martvili kanyonu

Zümrüd rəngli Abaşa çayı, şəlalələr və kanyon içində qayıq gəzintisi. 1–1.5 saat. Yağışdan sonra qayıq turu dayandırıla bilər. Giriş: ≈ 26.12 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

Nə yemək: Meqrel xaçapurisi, elarji, ququli

▶ Video: Martvili Canyon - Paradise in Western Georgia 4k (Magic Performance) — https://www.youtube.com/watch?v=hByRJLA0Qnw

Şəkil: AlexandreAssatiani, CC BY 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Martvili kanyonu Samegreloda, Martvili bələdiyyəsində, Abaşa çayı üzərində yerləşən təbii abidədir; ziyarətçi mərkəzi İnçxuri kəndindədir. Zümrüd rəngli su, şəlalələr və dar dərə ilə məşhurdur. 700 metrlik daş döşəməli dairəvi piyada cığırı tarixi Dadiani yolunu izləyir: 2 körpü, 3 seyr meydançası və əhəng daşından 30 pilləli tarixi pilləkən. Abaşa çayı üzərində 300 metrlik (bir istiqamət) qayıq marşrutu var.

- 700 m-lik dairəvi cığır, körpülər və 3 seyr meydançası
- Abaşa çayının zümrüd rəngli suyu və şəlalələr
- Kanyonun içində 300 m-lik qayıq gəzintisi (ayrıca bilet, 20 GEL)
- Əhəng daşından 30 pilləli tarixi Dadiani pilləkəni

Giriş: Əcnəbi böyüklər: 40 GEL; qayıq: əlavə 20 GEL (bir qayıqda 6 nəfərədək); Okatse şəlaləsi ilə kombinə 50 GEL — APA gürcücə rəsmi səhifə, müraciət 2026-10-04. APA ingiliscə səhifəsi hələ köhnə 20 GEL göstərir; travel-batumi.com isə qayıq üçün 30 GEL yazır — ziddiyyətli, rəsmi gürcücə səhifə əsas götürüldü. 40 GEL × 0,6531 = 26,12 AZN (≈ 26.12 AZN / nəfər). **İş saatları:** 10:00–17:30, hər gün; aktiv mövsüm aprel–oktyabr (APA gürcücə səhifə, müraciət 2026-10-04). Qeyd: APA-nın ingiliscə səhifəsində köhnəlmiş 10:00–18:00 göstərilib. **Parkinq:** Girişdə pullu parkinq, ~2 GEL — axtarış xülasəsi, zəif mənbə. **Vaxt:** 1–1,5 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Quru, günəşli gün; səhər və ya günortadan sonra gec — qrup turları günortaya yaxın gəlir. Oktyabr aktiv mövsümün son ayıdır.

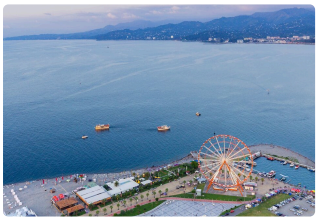
- Yağış və qar zamanı su səviyyəsi qalxdığı üçün qayıq turu QADAĞANDIR (APA) — yağışdan sonra qayıq olmaya bilər
- Qayığa boyu 120 sm-dən az uşaq buraxılmır, xilasedici jilet məcburidir (APA)
- Hündürdaban ayaqqabı, siqaret və ev heyvanları qadağandır; seyr meydançalarında eyni anda 10 nəfərdən çox durmaq olmaz (APA)
- Cığır nəm və sürüşkən ola bilər — idman ayaqqabısı geyin

Mənbələr: APA — Martvili kanyonu, xidmətlər və tariflər (gürcücə versiya) · APA — Martvili kanyonu (ingiliscə versiya, köhnəlmiş tariflər) · travel-batumi.com — Martvili Canyon, Georgia: 2026 Prices

7-ci gün: Kutaisi → Batumi · 155 km · ~2.3 saat sükan · gecələmə: Batumi

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **218 AZN** — yanacaq 34, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Günortadan sonra Batumi bulvarı və sahil.

Gürcüstan Batumi bulvarı

Qara dəniz sahilində uzun bulvar, Əlifba qülləsi, «Əli və Nino» heykəli, Piazza. Axşam gəzintisi 2–3 saat. Giriş: pulsuz (bax «Ətraflı»).

Nə yemək: Acar xaçapurisi (qayıq formalı)

▶ Video: Batumi Georgia 🇬🇪 4K HD Drone Footage (Simple Documentary) — https://www.youtube.com/watch?v=ol3PMFkDhkU

Şəkil: Sosotedrd, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Batumi bulvarı Qara dəniz sahili boyunca uzanan, Batuminin əsas gəzinti məkanıdır. Burada gürcü yazısına həsr olunmuş Əlifba qülləsi (Vikipediyaya görə 145 m; travel-batumi.com 130 m yazır), 2010-cu ildə quraşdırılmış Tamara Kvesitadzenin «Əli və Nino» hərəkətli heykəli (1937-ci il romanının qəhrəmanları hər gün bir-birinə yaxınlaşıb ayrılır), rəqs edən fəvvarələr və italyan meydanı üslubunda Piazza yerləşir.

- Sahil boyu bulvar gəzintisi və ya velosiped
- «Əli və Nino» heykəli — axşam hərəkətdə olarkən
- Əlifba qülləsi (yuxarı qalxmaq pullu)
- Rəqs edən fəvvarələr (axşam)
- Piazza meydanı və köhnə şəhər

Giriş: Bulvar pulsuzdur (ictimai ərazi). Əlifba qülləsinə qalxış: yoxlanmayıb (axtarışda 10–20 GEL göstərilir — axtarış xülasəsi, zəif mənbə) (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** Bulvar açıq ictimai ərazidir. Əlifba qülləsinin iş saatları yoxlanmayıb. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Axşam gəzintisi 2–3 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Gün batımı və axşam — heykəl, fəvvarələr və qüllə işıqlandırılır.

- Mərkəzdə parkinq çətin ola bilər — maşını oteldə saxlayıb piyada gedin
- Velosiped zolağı ilə piyada zolağını qarışdırmayın
- Oktyabrda dəniz kənarında axşam küləkli olur — gödəkçə götürün
- Əlifba qülləsi biletinin qiymətini kassada dəqiqləşdirin

Mənbələr: Vikipediya — Batumi · travel-batumi.com — Excursion to the Alphabet Tower in Batumi

8-ci gün: Batumi → Ayder yaylası (Çamlıhemşin) · 123 km · ~1.8 saat sükan · gecələmə: Ayder

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **249 AZN** — yanacaq 30, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 36 AZN

Sarp/Sarpi sərhədi (Gürcüstan→Türkiyə). OSRM Batumi→Hopa marşrutunu sərhəddən keçirir. Sərhəddə gözləmə vaxtı daxil deyil. Yolda Çamlıhemşin, Fırtına çayı körpüləri.

Türkiyə Ayder yaylası

Kaçkar dağlarının ətəyində 1350 m hündürlükdə yayla, Gelin Tülü şəlaləsi və isti su hamamı. Yolda Çamlıhemşin daş körpüləri. Bir axşam + səhər. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Muhlama (kuymak), Hemşin balı

▶ Video: KARADENİZ AYDER YAYLASI 4K VİDEO MAVİC2 PRO (Kaan Dizdar) — https://www.youtube.com/watch?v=VXar1zMh6oI

Şəkil: Dr. Zeynel Cebeci, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Ayder Rize mərkəzindən 87 km, Çamlıhemşin rayon mərkəzindən 16 km aralıdadır. Rize İl Mədəniyyət və Turizm Müdirliyinə görə, 19.04.1987-də Turizm Mərkəzi, 20.11.2006-da isə Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə Mədəniyyət və Turizm Qoruma İnkişaf Bölgəsi elan edilib. Yayla təbii gözəlliyi, yerli memarlığı, müalicəvi termal kaplıcası və 2004-cü ildən Türkiyədə ilk dəfə keçirilən heliski ilə tanınır. Yaylanın girişində Kaçkar Dağları Milli Parkının giriş-nəzarət qapısı var.

- Gelin Tülü şəlaləsi
- Ayder kaplıcası (termal hamam)
- Yerli taxta yayla evləri
- Yürüyüş (trekking) marşrutları və Kaçkar dağlarına mənzərə
- Yolda Çamlıhemşin daş körpüləri

Giriş: Kaçkar Dağları Milli Parkı giriş qapısında 2026 tarifi (maşın başına): otomobil 195 TL, motosiklet 130 TL, minibus 585 TL, midibus 975 TL, avtobus 1950 TL (2mart.com.tr və rizedeyiz.com, yerli xəbər, 2026-03-24; qapıdakı rəsmi lövhəyə istinadən). Bu, nəfər başına deyil, maşın başına haqdır; piyada giriş haqqı və kaplıca qiyməti yoxlanmayıb.. **İş saatları:** Açıq təbii ərazi — sabit iş saatı yoxdur (milli park qapısının iş saatları yoxlanmayıb). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Bir axşam + səhər (marşrut planına görə); gəzinti üçün ən azı yarım gün. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər tezdən — dumansız saatlarda mənzərə daha açıq olur (ümumi məsləhət, mənbə ilə yoxlanmayıb).

- Maşınla girəndə 195 TL (otomobil) ödəniş qapıda alınır — ödəmə üsulu (nağd/kart/HGS) yoxlanmayıb
- Dağ yolu dar və döngəlidir, ehtiyatla sür
- Yağış və duman tez-tez olur — yağmurluq və isti geyim götür
- Kaplıcadan istifadə etmək istəyirsənsə dəsmal götür (qiymət yoxlanmayıb)

Mənbələr: rize.ktb.gov.tr — Ayder Kültür ve Turizm Koruma Gelişim Bölgesi · 2mart.com.tr — Ayder Yaylası'na giriş ücretleri zamlandı · rizedeyiz.com — Ayder Yaylası'na Giriş Ücretlerine Zam Geldi

9-ci gün: Ayder → Trabzon · 247 km · ~3.4 saat sükan · gecələmə: Trabzon

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **243 AZN** — yanacaq 59, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Rize (çay plantasiyaları) üzərindən Uzungölə, oradan Trabzona. Günün ən uzun hissəsi Ayder→Uzungöl (152 km).

Türkiyə Rize çay plantasiyaları

Türkiyə çayının vətəni; yamaclarda çay bağları, şəhərdə çay bağçası və muzeyi. Yolüstü 1 saat. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Rize çayı, Laz böreği

▶ Video: RİZE (4K) DRONE ÇEKİMİ - Rize'yi Gökyüzünden Seyret (gezilesiyer) — https://www.youtube.com/watch?v=0Fn0i9EnN1c

Şəkil: Melront at English Wikipedia, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Rize Türkiyə çayının əsas istehsal bölgəsidir; şəhər mərkəzindəki Botanik (Ziraat) Çay Bahçesi Rize İl Mədəniyyət və Turizm Müdirliyinin «gəziləcək yerlər» siyahısındadır. Rəsmi səhifəyə görə park Qara dənizə, Rize qalasına və şəhərə panoramik mənzərə nöqtəsidir, kafe şəklində işləyən ailə çay bağçası var. Bölgədə bitən və Türkiyənin müxtəlif yerlərindən gətirilmiş ağac və çiçəklərin adları latın və türk dillərində lövhələrdə yazılıb. Bağça dik yoxuşun sonundakı təpədə yerləşir.

- Botanik (Ziraat) Çay Bahçesi — şəhərə və dənizə panorama
- Bağçada təzə dəmlənmiş Rize çayı
- Botanik lövhəli ağac və çiçək kolleksiyası
- Şəhər ətrafı yamaclarda çay plantasiyaları (yolüstü)
- Rize Muzeyi (pulsuz, bazar ertəsi bağlı — muze.gov.tr)

Giriş: Çay bağçası: yoxlanmayıb (rəsmi səhifədə giriş haqqı yazılmayıb). Rize Muzeyi və Rize Atatürk Evi Muzeyi: «Ücretsiz» (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04).. **İş saatları:** Çay bağçası: yoxlanmayıb. Rize Muzeyi: 08:00–17:00, kassa 16:30, bazar ertəsi bağlı (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Yolüstü 1 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Gündüz, açıq havada (mənzərə üçün).

- Bağçaya şəhər mərkəzindən sabit tarifli taksi və ya PTT önündən kalkan bələdiyyə avtobusu ilə getmək olar; piyada 20–30 dəqiqəlik yoxuşdur (rize.ktb.gov.tr)
- Yol dik yoxuşdur — maşınla qalxırsansa dar yola diqqət et
- Rize Muzeyi bazar ertəsi bağlıdır

Mənbələr: rize.ktb.gov.tr — Botanik (Ziraat) Çay Bahçesi · muze.gov.tr — Rize Muzeyi · muze.gov.tr — Rize Atatürk Evi Muzeyi

Türkiyə Uzungöl

Dağ vadisindəki göl və məscid görüntüsü ilə məşhur kənd; göl ətrafı gəzinti ~1 saat, seyr terrasları. Həftə sonu çox izdihamlı ola bilər. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Alabalıq (qızılbalıq) qızartması

▶ Video: Uzungöl Drone Çekimi ✈️🎥 (Barış Kuyumcu) — https://www.youtube.com/watch?v=zMkL-4w1L9s

Şəkil: Ozbakanelwan, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Uzungöl Trabzonun Çaykara rayonunda, təxminən 1250 m hündürlükdədir. Kültür və Turizm Nazirliyinin səhifəsinə görə göl Demirkapı çayının mənsəbinin qayalarla bağlanması nəticəsində yaranıb. Ərazinin 1625 hektarı zəngin bitki və heyvan aləminə görə 1989-cu ildə Təbiət Parkı elan edilib; dominant ağac Şərq ladinidir. Nazirlik ziyarət üçün ən yaxşı dövr kimi aprel–oktyabrı göstərir.

- Göl ətrafı gəzinti yolu (~1 saat)
- Göl kənarındakı məscid və dağ fonu — klassik görüntü
- Seyr terrasları
- Ətraf yaylalar
- Alabalıq restoranları

Giriş: yoxlanmayıb (2026 üçün rəsmi giriş/parkinq tarifi tapılmadı; tapılan yeganə xəbər 2010-cu ilə aiddir — turizmaktuel.com, 2010-08-31, aktual deyil). **İş saatları:** Açıq təbii ərazi — sabit iş saatı yoxlanmayıb. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1–2 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Həftə içi, səhər tezdən — həftə sonu izdihamlı ola bilər; payız rəngləri oktyabrda.

- Həftə sonu kəndə giriş yolu tıxanır — həftə içi get
- Dağ havası tez dəyişir, isti üst geyim götür
- Göl ətrafı düz yoldur, uşaqlı ailələr üçün rahatdır

Mənbələr: ktb.gov.tr — Trabzon - Uzungöl Natural Park · turizmaktuel.com — Uzungöl'e giriş paralı oldu (köhnə xəbər)

10-ci gün: Trabzon → Trabzon (Sümela + Atatürk Köşkü) · 98 km · ~1.6 saat sükan · gecələmə: Trabzon

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **284 AZN** — yanacaq 23, otel 94, yemək 90, giriş 77, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Səhər Sümela monastırı (Maçka), günorta Atatürk Köşkü, axşam Boztepe (Trabzon) və ya Meydan.

Türkiyə Sümela monastırı

Altındere vadisində 1200 m hündürlükdə qayaya yapışmış Bizans monastırı. 2–3 saat (piyada yol daxil). Giriş: 20 EUR ≈ 38 AZN/nəfər (muze.gov.tr, 2026); iş saatları 08:00–17:00. Parkinq 160 TL, servis 70 TL (2025, yerli xəbər).

Nə yemək: Akçaabat köftəsi, Kuymak

▶ Video: Sümela Manastırı Drone Çekim 4K Ultra HD 60 Fps | Trabzon #sümelamanastırı #trabzon #maçka #tourism (Dronoloji) — https://www.youtube.com/watch?v=z2PfJZ7XnIE

Şəkil: Bjørn Christian Tørrissen, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Sümela monastırı Altındere vadisində Karadağın sıldırım qayalarına sanki yapışıq tikilib. Rəsmi muzey səhifəsinə görə, ilk təməlin Bizans imperatoru I Feodosinin dövründə (375–395) afinalı keşişlər Barnaba və Sofroni tərəfindən qoyulduğuna inanılır; monastırın əsl qurucusu kimi freskalarda Trabzon Komnenoslarından III Aleksios (1349–1390) göstərilir. Osmanlı dövründə monastırın hüquqları qorunub, XVIII əsrdə təmir olunub, XIX əsrdə ən parlaq dövrünü yaşayıb. 1923-cü ildə Türkiyə–Yunanıstan əhali mübadiləsi ilə monastır boşaldılıb.

- Qaya oyuğundakı əsas kilsə və onun freskaları
- Qayaya yapışıq çoxmərtəbəli monastır binaları
- Altındere vadisinə və meşəli yamaclara mənzərə
- Vadi tərəfdən monastırın uzaqdan görünüşü (şəkil üçün)
- Monastıra qalxan meşə cığırı

Giriş: 20 EUR, xarici qonaq üçün e-bilet (muze.gov.tr, Kültür və Turizm Nazirliyi, müraciət 2026-10-04). Qiymət muze.gov.tr-də bilet alışı addımında (xarici qonaq bileti, «urun-ekle» səhifəsi, il seçimi ilə dinamik yüklənən siyahı) göstərilir. (≈ 38.26 AZN / nəfər). **İş saatları:** 08:00–17:00, kassa 16:30-da bağlanır, hər gün açıqdır (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** Parkinq 160 TL, servis avtobusu 1 nəfərə 70 TL — 2025 mövsümü üçün (karadenizdesonnokta.com.tr, yerli xəbər, 2025-07-10). 2026 rəqəmləri yoxlanmayıb.. **Vaxt:** 2–3 saat (yol və piyada qalxış daxil). **Ən yaxşı vaxt:** Səhər açılışda (08:00), tur avtobusları gəlməmiş.

- Monastıra pilləkənli və yoxuşlu yol ilə qalxılır — rahat idman ayaqqabısı geyin
- Bileti muze.gov.tr-dən əvvəlcədən onlayn almaq olar (e-bilet mövcuddur)
- Bərpa işlərindən sonra hansı hissələrin açıq olduğu yerində dəyişə bilər — tam açıq hissələr yoxlanmayıb
- Vadi dumanlı və rütubətli olur, nazik yağmurluq götür

Mənbələr: muze.gov.tr — Sümela monastırı (iş saatları, tarixçə) · muze.gov.tr — Sümela e-bilet (20 Euro) · karadenizdesonnokta.com.tr — Sümela qiymətləri 2025 (parkinq, servis)

Türkiyə Atatürk Köşkü (Trabzon)

1890-cı illərdə tikilmiş ağ köşk, Atatürkün 1937-də qaldığı yer; bağı və muzeyi. 45 dəqiqə. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Trabzon xurması (Hurma), Tonya yağı

▶ Video: Atatürk Köşkü (Trabzon) 4K (ULTRA HD) Mustafa Kemal Atatürk'ün Gerçek Sesiyle (Clerk Tv) — https://www.youtube.com/watch?v=en5Tbsqu-wo

Şəkil: Yazar Haber, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Köşk 1890-cı ildə Trabzona hakim Soğuksu məhəlləsində Konstantin Kabayanidis tərəfindən tikdirilib; Avropa və Qərb İntibah memarlığının təsirini daşıyır. Atatürk 15 sentyabr 1924-də Trabzona ilk gəlişində köşkü görüb bəyənib; 1930-cu ildə Trabzon Xüsusi İdarəsi köşkün mülkiyyətini ona verib. 10–12 iyun 1937-də son gəlişində burada iki gecə qalıb və 11 iyun gecəsi bütün mal-mülkünü türk millətinə bağışlamaq qərarını bu köşkdə verib. Köşk 1942-ci ildə muzey kimi açılıb.

- Şam ağacları ilə əhatələnmiş bağ
- XIX əsr sonu – XX əsrə aid mebel, çini və xalçalar
- Atatürkə aid tablolar
- Mozaika döşəmələr və alçı bəzəkləri

Giriş: yoxlanmayıb (bələdiyyə tərəfindən işlədilir; 2026 tarifi tapılmadı. Axtarış xülasəsində 2024 üçün 30 TL göstərilir — zəif, səhifə açılmadı/403). **İş saatları:** 5 oktyabr 2026-dan qış rejimi: hər gün 09:00–17:00 (Trabzon Böyükşəhər Bələdiyyəsinin qərarı; İGFA xəbəri, mudanyagazetesi.com, 2026-10-01). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 45 dəqiqə. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər açılışda.

- 10 noyabrda giriş pulsuz olur (trabzon.bel.tr elanı) — amma o gün izdihamlı olur
- Köşk şəhər mərkəzindən yuxarıda, Soğuksu təpəsindədir — maşınla getmək rahatdır
- İçəridə əşyalara toxunma

Mənbələr: karadeniz.gov.tr — Atatürk Köşkü (Doğu Karadeniz Kültür Envanteri) · mudanyagazetesi.com (İGFA) — Trabzon'da turizm noktalarının ziyaret saatleri kışa göre düzenlendi · trabzon.bel.tr — Atatürk Köşkü 10 Kasım'da ücretsiz

11-ci gün: Trabzon → Ordu · 178 km · ~2.2 saat sükan · gecələmə: Ordu

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **282 AZN** — yanacaq 43, otel 94, yemək 90, giriş 55, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Giresun qalası yolüstü dayanacaq. Axşam Ordu Boztepe (teleferik və ya maşınla).

Türkiyə Giresun qalası

Şəhərin üstündəki təpədə qala və park; Qara dəniz və Giresun adasına mənzərə. 45 dəqiqə. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Giresun fındığı (qoz-fındıq məhsulları)

▶ Video: GIRESUN DRONE 4K GORUNTULERI. (Ayhan Guntekin) — https://www.youtube.com/watch?v=SsshVvlpMck

Şəkil: Listeningsea, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Giresun qalası şəhərin üstündəki yarımada təpəsində, dənizə və quruya nəzarət edən mövqedədir; Vikipediyaya görə e.ə. II əsrdə tikilib. Giresun İl Mədəniyyət və Turizm Müdirliyinin səhifəsinin axtarış xülasəsinə görə qalanın Pont kralı I Farnakın (e.ə. 190–169) dövründə tikildiyi qəbul olunur, 1461-də Fateh Sultan Mehmetin Trabzonu almasından sonra qala və şəhər qəti olaraq türklərin əlinə keçib. Bu gün qala yalnız tarixi abidə deyil, həm də yerli sakinlərin istirahət parkıdır; qala divarları və saray qalıqları durur.

- Qala divarları və saray qalıqları
- Qara dənizə və Giresun adasına mənzərə
- Qala parkı və çay bağçası
- Giresun Muzeyi (şəhərdə, pulsuz — muze.gov.tr)

Giriş: Qala parkı: yoxlanmayıb (bir neçə bloq pulsuz yazır, amma etibarlı mənbə açılmadı). Giresun Muzeyi: «Ücretsiz» (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04).. **İş saatları:** Qala parkı: yoxlanmayıb. Giresun Muzeyi: 08:00–17:00, kassa 16:30, hər gün açıq (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 45 dəqiqə – 1 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Gün batımı (dəniz mənzərəsi).

- Qalaya təxminən 500 m-lik asfalt-beton yol ilə çıxılır (KTB səhifəsinin axtarış xülasəsi)
- Gün batımında yaxşı mənzərə, amma qaranlıqda yol dikdir — ehtiyatlı ol

Mənbələr: giresun.ktb.gov.tr — Giresun Kalesi (səhifə tam açılmadı, axtarış xülasəsi — zəif) · Wikipedia — Giresun Castle · muze.gov.tr — Giresun Muzeyi

Türkiyə Ordu Boztepe

Şəhərə 550 m hündürlükdən baxan seyr nöqtəsi; teleferiklə və ya maşınla çıxmaq olar, gün batımı üçün ideal. Şəkil Boztepe deyil, Ordu sahil yoludur (Commons-da uyğun Boztepe şəkli seçilməyib). Giriş: ≈ 27.68 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

Nə yemək: Ordu fındığı, pancar çorbası

▶ Video: Ordu Boztepe (ahmedia channels) — https://www.youtube.com/watch?v=9S7F9AuJbaY

Şəkil: Anil Agiral, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Boztepe Ordu şəhərinin üstündəki seyr təpəsidir. Ordu Boztepe teleferiki 9 iyun 2012-də rəsmi açılıb: xəttin uzunluğu 2350 m, yuxarı (Boztepe) stansiyası 498 m hündürlükdədir, səfər 6,5 dəqiqə çəkir, 8 nəfərlik 28 kabin var (Vikipediya). Teleferiki bələdiyyə şirkəti ORBEL A.Ş. işlədir (yerli xəbər, 2026-05-23).

- Teleferikdən şəhər və sahil mənzərəsi
- Boztepe seyr terrasları
- Gün batımı
- Təpədəki kafe və restoranlar

Giriş: Teleferik (gediş-dönüş): xarici turist üçün 800 TL; tam bilet 350 TL, tək istiqamət 200 TL (orduyenidonem.com.tr, yerli xəbər, tarif 2026-05-23-dən). Təpəyə maşınla çıxmağın pulsuz olub-olmaması yoxlanmayıb. giris_azn teleferik üçün xarici turist qiymətidir. (≈ 27.68 AZN / nəfər). **İş saatları:** yoxlanmayıb. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1–1,5 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Gün batımı.

- Xəbərə görə xarici turistlər üçün ayrıca, daha baha tarif var (800 TL) — kassada hansı tarifin tətbiq olunduğunu soruş
- Maşınla da çıxmaq olar — yol dik və döngəlidir
- Axşam təpədə külək və sərinlik olur

Mənbələr: orduyenidonem.com.tr — Boztepe Teleferiğine Bayram Öncesi Zam · Wikipedia — Ordu Boztepe Gondola

12-ci gün: Ordu → Amasya · 276 km · ~3.5 saat sükan · gecələmə: Amasya

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **258 AZN** — yanacaq 66, otel 94, yemək 90, giriş 8, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Samsunda Bandırma gəmi muzeyi yolüstü. Axşam Amasyada Yeşilırmak sahili və işıqlandırılmış kral qaya qəbirləri.

Türkiyə Bandırma gəmi muzeyi (Samsun)

Atatürkün 1919-da Samsuna gəldiyi Bandırma gəmisinin replikası və açıq hava muzeyi. 45 dəqiqə. Giriş: ≈ 0.52 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

Nə yemək: Bafra pidesi, Samsun kəbabı

▶ Video: SAMSUN BANDIRMA VAPURU HAVA ÇEKİMİ (Tufan TURHAN) — https://www.youtube.com/watch?v=5nbx2HcXvpo

Şəkil: Bilgiamiri, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Bandırma gəmisi 16 may 1919-da İstanbulun Qalata rıhtımından Mustafa Kamal Paşa və silahdaşları ilə yola çıxıb, 19 may 1919 səhər saat 08:00-da Samsunun Tütün İskelesinə çatıb və Milli Qurtuluş Mübarizəsinin əfsanəvi gəmisinə çevrilib. Gəmi 1923-də Türkiye Seyr-i Sefain İdarəsinə verilib, 1924-də xidmətdən çıxarılıb. Samsundakı muzey gəminin replikasıdır; 2005-ci ildən Samsun Böyükşəhər Bələdiyyəsi tərəfindən muzey kimi işlədilir (Samsun İl Mədəniyyət və Turizm Müdirliyi).

- Gəmi-muzey (replika): Kaptan köşkü, kamaralar
- Mustafa Kamal Paşa və yoldaşlarının heykəlləri
- Saat 8-də dayandırılmış mis saat (19 may səhəri 08:00-ın simvolu)
- 1910-cu ilə aid ceyran dərisi üzərində Qara dəniz xəritəsi
- Açıq hava muzeyi hissəsi

Giriş: Tam bilet 15 TL, tələbə 5 TL — 2024 tarifi (samsun.ktb.gov.tr; eyni səhifədə tələbə üçün 2 TL də yazılıb — ziddiyyət). 2026 tarifi yoxlanmayıb. (≈ 0.52 AZN / nəfər). **İş saatları:** 08:00–16:45, hər gün; bazar ertəsi saat 12:00-dək təmizlik üçün bağlıdır (samsun.ktb.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 45 dəqiqə. **Ən yaxşı vaxt:** Bazar ertəsi səhərindən başqa istənilən vaxt.

- Bazar ertəsi 12:00-dək bağlıdır
- Qrup ziyarəti üçün əvvəlcədən randevu lazımdır (samsun.ktb.gov.tr)
- Qiymət 2024-ə aiddir — kassada dəyişə bilər

Mənbələr: samsun.ktb.gov.tr — Bandırma Gemi Müzesi

Türkiyə Amasya Kral qaya qəbirləri

Harşena dağına oyulmuş Pont krallarının qəbirləri; aşağıda Yeşilırmak sahilində Osmanlı evləri. Gecə işıqlandırması xüsusilə gözəldir. 1.5–2 saat. Giriş: ≈ 3.46 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

Nə yemək: Amasya alması, Amasya çörəyi (çörək halqası)

▶ Video: Amasya Gezi Rehberi - Amasya Gezilecek Yerler - Amasya Dron Çekimi - Amasya Tanıtım - Amasya Turkey (İlyas Uçar) — https://www.youtube.com/watch?v=tiai2Fcl1Ls

Şəkil: Zeynel Cebeci, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Harşena dağı və Pont kral qaya qəbirləri 2015-ci ildə UNESCO-nun Dünya İrsi İlkin (Geçici) siyahısına daxil edilib. Amasya Pont krallığının paytaxtı olanda dağın cənub yamacında anıtsal qaya qəbirləri oyulub. Harşena qalasının Kızlar Sarayı hissəsində qurucu kral I Mitridat Ktistesdən I Farnaka qədər beş krala aid qəbirlər var; onlar ana qayadan qalereyalarla ayrılaraq U şəklində oyulub. Amasya İl Mədəniyyət və Turizm Müdirliyinə görə bunlar Anadolunun ən anıtsal qəbirləridir.

- Beş Pont kralının qaya qəbirləri (Kızlar Sarayı hissəsi)
- Yeşilırmak sahilindəki Osmanlı evləri (Yalıboyu)
- Harşena qalası
- Gecə işıqlandırması (çay kənarından)
- Amasya Muzeyi

Giriş: 100 TL tam, 50 TL tələbə — zəif mənbə (gezire.com, səyahət bloqu, «2025 aktual»). Qaya qəbirləri muze.gov.tr e-bilet siyahısında yoxdur; rəsmi 2026 qiyməti yoxlanmayıb. (≈ 3.46 AZN / nəfər). **İş saatları:** Qaya qəbirləri: yoxlanmayıb. Amasya Muzeyi: 08:15–19:00, kassa 18:15; 12:00–13:00 arası bağlı (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1,5–2 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər qəbirlər üçün; axşam çay kənarından işıqlandırma.

- Qəbirlərə pilləkənli yoxuşla qalxılır — rahat ayaqqabı
- Amasya Muzeyi günorta 12:00–13:00 bağlıdır
- Qiymət zəif mənbədəndir — kassada fərqli ola bilər

Mənbələr: amasya.ktb.gov.tr — Kral Kaya Mezarları · gezire.com — Amasya Kral Kaya Mezarları (zəif mənbə) · muze.gov.tr — Amasya Muzeyi

13-ci gün: Amasya → Sivas · 220 km · ~2.7 saat sükan · gecələmə: Sivas

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **236 AZN** — yanacaq 53, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Tokatda (Gök Medrese, Taşhan) yolüstü dayanacaq. Sivasda Gök Medrese və Çifte Minareli Medrese axşam gəzintisi.

Türkiyə Tokat (Gök Medrese, Taşhan)

1270-ci illərə aid Səlcuq Gök Medrese (hazırda muzey) və Taşhan karvansarayı. Yolüstü 1 saat. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Tokat kəbabı, bat

▶ Video: TOKAT GEZİ VİDEOSU | 900 Adımda 900 Tarihi Eseri Barındıran Şehir (Reshontheway) — https://www.youtube.com/watch?v=zw0zJFX0AJ0

Şəkil: Kafka Liz, Public domain, Wikimedia Commons

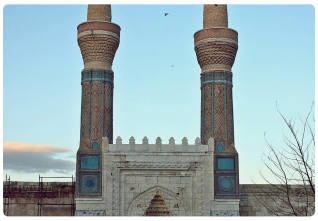
Ətraflı. Gök Medrese Anadolu Səlcuqlu dövrünün (XIII əsr) şəfa/tibb mədrəsəsidir; Tokat Muzeyi 1926-cı ildən burada fəaliyyət göstərib, 2012-də isə Arastalı Bedestenə köçüb (muze.gov.tr). 2020-ci ildə başlayan və 5 il süren bərpadan sonra Vakıflar Bölgə Müdirliyi mədrəsəni yenidən ziyarətə açıb (Türkiye Gazetesi; Hürsöz, 2025-04-04). Tokat Muzeyi indi Arastalı Bedestendədir — burada Maşathöyük Het sarayı tapıntıları və Roma dövrü bürünc heykəl qrupu sərgilənir.

- Bərpa olunmuş Səlcuqlu Gök Medrese binası
- Tokat Muzeyi (Arastalı Bedesten) — Het və Roma tapıntıları
- Taşhan karvansarayı (yolüstü)
- Latifoğlu Konağı (muzey, pulsuz)

Giriş: Gök Medrese: yoxlanmayıb. Tokat Muzeyi və Latifoğlu Konağı: «Ücretsiz» (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04).. **İş saatları:** Gök Medrese: yoxlanmayıb. Tokat Muzeyi: 08:00–16:45, kassa 16:15, bazar ertəsi bağlı (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Yolüstü 1 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər; bazar ertəsi muzeylər bağlıdır.

- Bazar ertəsi Tokat muzeyləri bağlıdır
- Latifoğlu Konağı və Atatürk Evi 12:00–13:00 arası bağlıdır (muze.gov.tr)
- Gök Medresenin cari iş saatları yoxlanmayıb — getməzdən əvvəl soruş

Mənbələr: muze.gov.tr — Tokat Muzeyi · muze.gov.tr — Latifoğlu Konağı · Türkiye Gazetesi — Gökmedrese açıldı · Hürsöz Gazetesi — Gök Medrese bayramda ziyaretçi ağırladı

Türkiyə Sivas Gök Medrese və Çifte Minareli Medrese

Səlcuq dövrü medrəsələri bir-birinə yaxın şəhər mərkəzində; axşam gəzintisi 1 saat. Divriği Ulu Camii (UNESCO) üçün əlavə yarım gün lazımdır (Sivas→Divriği 170 km, bir istiqamət). Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Sivas köftəsi, peskütan

▶ Video: Sivas Tarihi Yerler: Gök Medrese, Çifte Minareli Medrese ve Tarihi Kent Meydanı | 4K Drone (Gezgin Mayda) — https://www.youtube.com/watch?v=sQ0Q7pO_qNI

Şəkil: Tt5361, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Sivas Gök Medrese 1271-ci ildə Anadolu Səlcuqlu vəziri Sahib Ata Fəxrəddin Əli tərəfindən tikdirilib (KTB). Açıq həyətli, iki mərtəbəli, dörd eyvanlı mədrəsədir; adını giriş eyvanının sağındakı məscidin və yan eyvanların firuzəyi kaşılarından alıb. Fasadı 31,25 m, minarələrlə birlikdə 25 m hündürlükdə mərmər taç qapısı var. Yaxınlıqdakı Çifte Minareli Medrese də 1271-də vəzir Şəmsəddin Məhəmməd Cüveyni tərəfindən tikdirilib, bu gün yalnız şərq (ön) fasadı qalıb. Hər iki binanın sahibi Vakıflar Baş Müdirliyidir.

- Gök Medresenin mərmər taç qapısı və minarələri
- Məscid hissəsində firuzəyi, tünd göy və bənövşəyi kaşı mozaikası
- Çifte Minareli Medresenin iki minarəli fasadı
- Sivas Arxeologiya Muzeyi (muze.gov.tr: 08:00–17:00, bazar ertəsi bağlı)

Giriş: yoxlanmayıb (Vakıflar idarə edir; muze.gov.tr siyahısında yoxdur). **İş saatları:** yoxlanmayıb (Vakıflar idarə edir; rəsmi iş saatı tapılmadı). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1 saat (axşam gəzintisi). **Ən yaxşı vaxt:** Axşamüstü — fasadlar meydandan da görünür.

- Çifte Minareli Medresenin yalnız fasadı qalıb — içəri gəzilən bina deyil
- Gök Medresenin içinin açıq olub-olmadığı yoxlanmayıb; bəzi mənbələr bərpa işləri yazır
- Divriği Ulu Camii (UNESCO) üçün əlavə yarım gün lazımdır

Mənbələr: sivas.ktb.gov.tr — Gök Medrese · sivas.ktb.gov.tr — Çifte Minareli Medrese · muze.gov.tr — Sivas Arxeologiya Muzeyi

14-ci gün: Sivas → Göreme · 322 km · ~4.5 saat sükan · gecələmə: Göreme

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **261 AZN** — yanacaq 77, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Kayseri şəhər mərkəzi qısa dayanacaq, Erciyes (Tekir qapısı) dağ yolu, axşam Göremə. Bu, planın ən uzun sürüş günüdür (~4.5 saat).

Türkiyə Erciyes dağı

3917 m-lik sönmüş vulkan; Tekir yaylası tərəfindən qalxan yol və xizək mərkəzi. Oktyabrda qar olub-olmaması yoxlanmayıb. Yolüstü 1 saat. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Kayseri mantısı, pastırma, sucuk

▶ Video: Erciyes'in zirvesini ilk defa böyle göreceksiniz - 4K (ErciyesKayakMerkezi) — https://www.youtube.com/watch?v=E9FSmmT1WoU

Şəkil: Carole Raddato from FRANKFURT, Germany, CC BY-SA 2.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Erciyes 3917 m hündürlüyündə sönmüş stratovulkandır və Mərkəzi Anadolunun ən hündür dağı və ən böyük vulkanıdır (Vikipediya). Son püskürmələr erkən Holosendə, təxminən 10 min il əvvəl olub. Dağda 2200 m hündürlükdə, Üçker vadisində Erciyes xizək mərkəzi yerləşir. Biletləri Kayseri Böyükşəhər Bələdiyyəsi satır.

- Tekir yaylası tərəfdən dağa qalxan yol və mənzərə
- Xizək mərkəzi və teleferiklər (Hacılar və Hisarcık qapıları rəsmi tarifdə adlanır)
- Zirvəyə baxış nöqtələri
- Kayseri şəhərinə və ovaya panorama

Giriş: Dağa/yola giriş haqqı yoxlanmayıb. Teleferik piyada bileti: 1 çıxış 100 TL (13 yaş+), 60 TL (7–12 yaş), 0–6 yaş pulsuz; ilk alışda kart 50 TL — 2025–2026 mövsüm tarifi (kayserierciyes.com.tr). Mövsüm piyada biletləri yay boyu istifadə oluna bilər.. **İş saatları:** yoxlanmayıb (teleferiklərin oktyabrda işləyib-işləmədiyi rəsmi saytda «açıq/bağlı» xəritəsində göstərilir — erciyes.kayseri.bel.tr; yoxlanmayıb). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Yolüstü 1 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Açıq havada gündüz.

- Oktyabrda dağda qar və buz ola bilər — hava/yol vəziyyətinə rəsmi saytda bax
- Hündürlükdə hava şəhərdən xeyli soyuqdur — isti geyim götür
- Teleferik işləmirsə, yalnız maşınla seyr nöqtələrinə qalxmaq olar

Mənbələr: kayserierciyes.com.tr — Bilet Fiyatları · kayserierciyes.com.tr — İnfo · Wikipedia — Mount Erciyes

15-ci gün: Göreme → Göreme (Uçhisar) · 8 km · ~0.2 saat sükan · gecələmə: Göreme

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **262 AZN** — yanacaq 2, otel 94, yemək 90, giriş 77, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Sürüşsüz gün: səhər hava şarları (izləmək və ya uçmaq), Göreme açıq hava muzeyi, Uçhisar qalası, Aşıqlar təpəsi.

Türkiyə Göreme açıq hava muzeyi və vadiləri

Qayaya oyulmuş Bizans kilsələri, «peri bacaları», səhər hava şarları. UNESCO siyahısındadır. Tam gün. Şar uçuşu 2 nəfərə ~480–560 EUR (tur agentliyi, zəif mənbə). Giriş haqqı: 20 EUR (muze.gov.tr, 04.10.2026); MuseumPass Cappadocia 65 EUR / 3 gün. Karanlıq kilsə üçün ayrıca bilet.

Nə yemək: Testi kəbabı

▶ Video: Kapadokya Göreme Drone Çekimi 4K! | Peri Bacaları | Aşıklar Tepesi | Balon Gösterisi | Cappadocia (onurunevreni) — https://www.youtube.com/watch?v=q8e9y0qfOqo

Şəkil: Emrahuygun, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Eramızın II əsrindən Kapadokiyada, xüsusən Göreme ətrafında zahid rahiblər yaşayıb; bölgə «Kapadokiya ataları» — Böyük Vasili, Nissalı Qriqori və Nazianzlı Qriqori ilə tanınıb. Rəsmi muzey səhifəsinə görə Görəmədə IV–XIII əsrlərdə monastır həyatı geniş yayılıb və demək olar ki, hər qaya blokunda kilsə, ibadətgah və yeməkxana oyulub. Kilsələrin divar rəsmləri həm birbaşa qayaya, həm də fresko-sekko üsulu ilə çəkilib. Ərazi 1967-ci ildə ziyarətçilərə açılıb; Göreme milli parkı və Kapadokiya qaya abidələri 1985-ci ildən UNESCO-nun Dünya İrsi siyahısındadır (Vikipediya).

- Elmalı kilsəsi, Yılanlı kilsə, Barbara kilsəsi
- Tokalı kilsəsi (rəsmi səhifədə ərazinin kilsələri sırasında göstərilir)
- Karanlıq kilsə — ən yaxşı qorunmuş freskalar, ayrıca bilet 6 EUR
- Qızlar və Oğlanlar monastırı
- Ətraf vadilərdə peri bacaları və səhər hava şarları

Giriş: 20 EUR, xarici qonaq üçün e-bilet (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). Karanlıq kilsə ayrıca 6 EUR (eyni mənbə). MuseumPass Cappadocia 65 EUR / 3 gün (muze.gov.tr). Qiymət muze.gov.tr-də bilet alışı addımında (xarici qonaq bileti, «urun-ekle» səhifəsi, il seçimi ilə dinamik yüklənən siyahı) göstərilir. (≈ 38.26 AZN / nəfər). **İş saatları:** 08:00–17:45, kassa 17:45-də bağlanır, hər gün açıqdır (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Muzey üçün 2–3 saat; vadilər və şar uçuşu ilə birlikdə tam gün. **Ən yaxşı vaxt:** Açılışda (08:00) — günortaya doğru tur qrupları çoxalır. Hava şarlarını görmək üçün gün doğumu..

- Kilsələrin içində fotoşəkil çəkmək qadağan ola bilər — yerində lövhələrə bax
- Bileti muze.gov.tr-dən onlayn al, kassa növbəsi olmasın
- Ərazi daş pilləkənli və yoxuşludur, rahat ayaqqabı geyin
- Gecə müzeciliyi (200 TL) yalnız T.C. vətəndaşları/MüzeKart sahibləri üçündür — xarici turistə aid deyil

Mənbələr: muze.gov.tr — Göreme ören yeri (iş saatları, tarixçə) · muze.gov.tr — Nevşehir e-biletləri (Göreme 20 EUR, Karanlıq kilsə 6 EUR) · muze.gov.tr — MuseumPass Cappadocia · Wikipedia — Göreme National Park (UNESCO, 1985)

Türkiyə Uçhisar qalası

Kapadokyanın ən hündür nöqtəsi olan qaya qala; zirvədən bütün vadiyə mənzərə, gün batımı üçün yaxşıdır. 1 saat. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

▶ Video: トルコ｜ウチヒサール城（Turkey Uçhisar Castle）with Drone (tabitabi) — https://www.youtube.com/watch?v=d_yymFj8P9U

Şəkil: Bernard Gagnon, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Uçhisar qəsəbəsi Nevşehirdən 7 km şərqdə, Göreme milli parkının kənarındadır. Qəsəbəyə uzaqdan görünən 60 metrlik «qala» — əslində qaya formasiyası hakimdir. Qaya çoxsaylı yeraltı keçid və otaqlarla oyulub, onlar Bizans dövründə yaşayış yeri və bəlkə də monastır kimi istifadə olunub; vaxtilə qalada təxminən 1000 nəfərin yaşadığı ehtimal edilir (Vikipediya). Bu gün qalada yaşayan yoxdur, ziyarətə açıqdır və zirvəsindən mənzərə görünür. Kapadokya Alan Başkanlığı onu tarixi ziyarət nöqtələri sırasında göstərir.

- Zirvədən bütün Kapadokya vadilərinə 360° mənzərə
- Qayaya oyulmuş otaq və keçidlər (çoxu bağlıdır)
- Güvərçinlik vadisi (yaxınlıqda)
- Gün batımı

Giriş: yoxlanmayıb. Zəif mənbələr ziddiyyətlidir: 200 TL tam / 100 TL tələbə (gezipass.com, «2026 yanvar») və 320 TL tam / 170 TL tələbə (rotasenin.com, 2025). Hər iki mənbəyə görə qalanı Uçhisar Bələdiyyəsi işlədir və MüzeKart keçmir.. **İş saatları:** yoxlanmayıb (bir bloqa görə səhər ~07:00-dan gün batımına qədər — zəif, rotasenin.com, 2025). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Gün batımı.

- Zirvəyə dar və dik pilləkənlərlə çıxılır — rahat ayaqqabı
- Zirvədə külək güclü ola bilər
- Bilet kassada nağd və ya kartla alınır (bloq məlumatı, yoxlanmayıb) — bir az nağd lirə saxla

Mənbələr: Wikipedia — Uçhisar · kapadokyaalan.ktb.gov.tr — Tarihi Yerler · gezipass.com — Uçhisar Kalesi giriş ücreti 2026 (zəif) · rotasenin.com — Uçhisar Kalesi (zəif)

16-ci gün: Göreme → Göreme (Derinkuyu–Ihlara dairəsi) · 177 km · ~3.0 saat sükan · gecələmə: Göreme

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **333 AZN** — yanacaq 42, otel 94, yemək 90, giriş 107, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Derinkuyu yeraltı şəhəri və Ihlara vadisində 3–4 km piyada yürüş.

Türkiyə Derinkuyu yeraltı şəhəri

Səkkiz mərtəbəyə qədər dərinliyə enən yeraltı şəhər; dar və alçaq keçidlər var, klaustrofobiyası olanlar üçün çətin ola bilər. 1 saat. Giriş: ≈ 24.87 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

▶ Video: Derinkuyu Underground City 4K Cappadocia Turkey (Cappadocia Page Turkey) — https://www.youtube.com/watch?v=PNVVSMNVSGY

Şəkil: Nevit Dilmen (talk), CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Kapadokiyada müxtəlif ölçülü 150–200 yeraltı yaşayış yerinin olduğu təxmin edilir; onlar yumşaq vulkan tufunun oyulması ilə, təhlükə və hücum zamanı sığınacaq kimi yaradılıb. Rəsmi muzey səhifəsinə görə Derinkuyu yeraltı şəhərinin dərinliyi təxminən 85 metrdir: tövlələr, anbarlar, yeməkxanalar, kilsələr və bəkməz qaynadılan yer var. 55 metrlik havalandırma şaftı həm də quyu kimi istifadə olunub. Şəhər 1965-ci ildə ziyarətə açılıb və bu gün onun yalnız təxminən 10 faizini gəzmək mümkündür.

- Yuxarı mərtəbələrdəki tövlələr və mətbəx (təndir)
- Şirahanə — üzüm emalı yeri
- 55 metrlik havalandırma şaftı
- İkinci mərtəbədəki «missioner məktəbi» sayılan bölmə

Giriş: 13 EUR, xarici qonaq üçün e-bilet (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). Qiymət muze.gov.tr-də bilet alışı addımında (xarici qonaq bileti, «urun-ekle» səhifəsi, il seçimi ilə dinamik yüklənən siyahı) göstərilir. (≈ 24.87 AZN / nəfər). **İş saatları:** 08:00–18:00, kassa 17:15-də bağlanır, hər gün açıqdır (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1–1,5 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər tezdən və ya axşama yaxın — dar keçidlərdə qrup izdihamı az olur.

- Keçidlər çox dar və alçaqdır — klaustrofobiyası, bel/diz problemi olanlar üçün çətindir
- İçəri sərindir (rəsmi səhifəyə görə yayda sərin, qışda isti) — nazik üst geyim götür
- Başını qoru: tavanlar alçaqdır
- Yaxınlıqdakı Kaymaklı yeraltı şəhəri də 13 EUR-dur (muze.gov.tr) — ikisindən birini seçmək kifayət edə bilər

Mənbələr: muze.gov.tr — Derinkuyu yeraltı şəhəri (iş saatları, tarixçə) · muze.gov.tr — Derinkuyu e-bilet (13 Euro)

Türkiyə Ihlara vadisi

Melendiz çayının oyduğu 14 km-lik kanyon, divarlarında qaya kilsələri; ən populyar hissə 3–4 km piyada yürüşdür. 2–3 saat. Giriş: ≈ 28.69 AZN/nəfər (mənbə «Ətraflı»da).

Nə yemək: Çay kənarı restoranlarda alabalıq

▶ Video: Havadan Aksaray Ihlara Vadisi | 4K 60fps (Gezgin Erol) — https://www.youtube.com/watch?v=JDw5McxwWzg

Şəkil: Tevfik Teker, CC BY 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Ihlara vadisi Aksaray vilayətinin Güzelyurt rayonundadır; rəsmi muzey səhifəsinə görə 14 km uzunluğu və bəzi yerlərdə 120 metrə çatan dərinliyi ilə dünyanın böyük kanyonlarından biridir. Erkən xristian dövründə qayaya oyulmuş çoxlu kilsə və monastırı olan mühüm dini mərkəz olub. Ağaçaltı (Daniel Pantonassa) kilsəsinin freskaları IX–XI əsrlərə aiddir; Belisırma kəndindəki Kırkdamaltı (Müqəddəs Georgi) kilsəsi 1283–1295-ci illərdə bəzədilib. Vadidə X–XIII əsrlərə aid 17 pişik mumiyası tapılıb.

- Ağaçaltı (Daniel Pantonassa) kilsəsi — IX–XI əsr freskaları
- Kırkdamaltı (Müqəddəs Georgi) kilsəsi, Belisırma
- Melendiz çayı boyunca kanyon cığırı
- Belisırma kəndində çay kənarı restoranlar
- Kanyonun yuxarıdan mənzərəsi (pilləkənli əsas giriş)

Giriş: 15 EUR, xarici qonaq üçün e-bilet (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). Qiymət muze.gov.tr-də bilet alışı addımında (xarici qonaq bileti, «urun-ekle» səhifəsi, il seçimi ilə dinamik yüklənən siyahı) göstərilir. (≈ 28.69 AZN / nəfər). **İş saatları:** 08:30–17:00, kassa 16:15-də bağlanır, hər gün açıqdır; əsas giriş — 2 nömrəli qapı (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 2–3 saat (3–4 km-lik populyar hissə). **Ən yaxşı vaxt:** Səhər və ya günortadan sonra; oktyabrda payız rəngləri.

- Kanyona yüzlərlə pilləkənlə enilir və geri çıxılır — su və rahat ayaqqabı götür
- Kassa 16:15-də bağlanır — gec gəlmə
- Bir istiqamətə yürüş edib (məs. Belisırmaya qədər) maşına qayıtmaq üçün plan qur — taksi/geri yol yoxlanmayıb

Mənbələr: muze.gov.tr — Ihlara vadisi (iş saatları, tarixçə) · muze.gov.tr — Ihlara e-bilet (15 Euro)

17-ci gün: Göreme → Ankara · 298 km · ~3.1 saat sükan · gecələmə: Ankara

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **284 AZN** — yanacaq 71, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 29 AZN

Günorta Anıtkabir. Alternativ Konya ilə: Göreme→Konya 235 km + Konya→Ankara 271 km = 506 km (+1 gün tövsiyə olunur).

Türkiyə Anıtkabir (Ankara)

Atatürkün məqbərəsi və muzeyi; Aslanlı yol, Şərəf holu. 1.5–2 saat. Giriş haqqının olub-olmaması yoxlanmayıb.

Nə yemək: Ankara tava, Beypazarı qurusu

▶ Video: Anıtkabir Drone Çekimi - Ankara Havadan Çekim 4K (Biriz Medya) — https://www.youtube.com/watch?v=tQKHZTLb8ic

Şəkil: William Neuheisel from DC, US, CC BY 2.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Anıtkabir Mustafa Kamal Atatürkün məqbərəsidir. Rəsmi saytına görə tikintiyə 9 oktyabr 1944-də təntənəli təməlqoyma mərasimi ilə başlanıb və 1 sentyabr 1953-də bitirilib; layihənin müəllifləri Prof. Emin Onat və Doç. Orhan Ardadır. Kompleksin əsas hissəsi Atatürkün lahdinin yerləşdiyi Şərəf Holudur. Anıtkabirdə həmçinin «Atatürk və Qurtuluş Savaşı Muzeyi» var.

- Aslanlı Yol
- Şərəf Holu və Atatürkün simvolik lahdi
- Atatürk və Qurtuluş Savaşı Muzeyi (panoramalar, şəxsi əşyalar)
- İsmət İnönünün məzarı və sərgi salonu
- Saygı nöbətinin dəyişməsi

Giriş: Pulsuz — bilet, rezervasiya və ya randevu tələb olunmur (ankaramasasi.com.tr, 2026-02-11). Rəsmi saytda giriş haqqı haqqında qeyd tapılmadı. (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** Hər gün açıq: 01 fevral–14 may 09:00–16:30; 15 may–31 oktyabr 09:00–17:00; 01 noyabr–31 yanvar 09:00–16:00 (anitkabir.tsk.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 1,5–2 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər açılışda (09:00); oktyabrda 31-dək bağlanma 17:00-dadır.

- Hərbi zonadır — girişdə şəxsiyyət/çanta yoxlaması olur (ankaramasasi.com.tr)
- Hörmətli geyim və davranış gözlənilir; Şərəf Holunda səssizlik
- Saygı nöbətinin dəyişməsi gün ərzində saat başı olur (ankaramasasi.com.tr)

Mənbələr: anitkabir.tsk.tr — Anıtkabir Ziyaret Saatleri · anitkabir.tsk.tr — İnşaat Aşamaları · ankaramasasi.com.tr — Anıtkabir Ziyaret Saatleri ve Giriş Kuralları

18-ci gün: Ankara → Safranbolu · 226 km · ~2.7 saat sükan · gecələmə: Safranbolu

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **238 AZN** — yanacaq 54, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Axşam Safranbolu köhnə çarşı (Çarşı) və Hıdırlık təpəsi.

Türkiyə Safranbolu

UNESCO siyahısında olan Osmanlı şəhəri: taxta-daş evlər, Cinci Hanı, Hıdırlık təpəsi. Axşam + səhər. Giriş: pulsuz (bax «Ətraflı»).

Nə yemək: Safranbolu lokumu, yaprak sarması

▶ Video: Safranbolu ve Evleri 4K Drone | Music Video Edit #JRHappy (JRHappy Video Hub) — https://www.youtube.com/watch?v=XdeXOZfjVc8

Şəkil: Ray Swi-hymn, CC BY-SA 2.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Safranbolu Karabük vilayətində, Ankaradan təxminən 200 km şimaldadır; 1994-cü ildə yaxşı qorunmuş Osmanlı evləri və memarlığına görə UNESCO-nun Dünya İrsi siyahısına daxil edilib. Köhnə şəhərdə 1008 qeydiyyatlı tarixi abidə var, o cümlədən 25 məscid, 5 türbə, 8 tarixi çeşmə, 5 hamam və 3 karvansaray (Vikipediya). Şəhər ticarət mərkəzi və zəfəran becərmə yeri kimi önəm qazanıb. Cinci Hanı 1645-ci ildə Karabaşzadə Hüseyin Əfəndi (Cinci Xoca) tərəfindən tikdirilib (Kültür Portalı).

- Taxta-daş Osmanlı evləri (Çarşı məhəlləsi)
- Cinci Hanı (1645) və Cinci Hamamı
- Safranbolu (Kent Tarihi) Muzeyi — köhnə hökumət binası, saat qülləsi
- Hıdırlık təpəsindən şəhər mənzərəsi
- Safranbolu lokumu dükanları

Giriş: Köhnə şəhərə giriş haqqı yoxdur kimi görünür, amma mənbə ilə yoxlanmayıb. Safranbolu Muzeyi: «Ücretsiz» (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). giris_azn=0 muzey üçündür. Cinci Hanı/Hamamı qiyməti yoxlanmayıb. (≈ AZN / nəfər). **İş saatları:** Şəhər: açıq. Safranbolu Muzeyi: 08:30–17:00, kassa 16:30, bazar ertəsi bağlı (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Axşam + səhər (marşrut planına görə). **Ən yaxşı vaxt:** Səhər tezdən və axşamüstü — günorta tur qrupları çox olur (ümumi məsləhət).

- Köhnə şəhər daş döşəməli və yoxuşludur — rahat ayaqqabı
- Muzey bazar ertəsi bağlıdır
- Köhnə şəhərin dar küçələrinə maşınla girmə — kənarda park et (parkinq yeri yoxlanmayıb)

Mənbələr: muze.gov.tr — Karabük Safranbolu Muzeyi · Wikipedia — Safranbolu · kulturportali.gov.tr — Cinci Hanı

19-cu gün: Safranbolu → Amasra · 93 km · ~1.3 saat sükan · gecələmə: Amasra

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **206 AZN** — yanacaq 22, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Qısa sürüş: səhər Safranbolu (Kristal terras, İncekaya su kəməri), axşam Amasra qalası və Kemere körpüsü.

Türkiyə Amasra

İki körfəz arasında kiçik yarımada şəhəri, Bizans–Genuya qalası və Kemere körpüsü. Yarım gün. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Amasra salatı, balıq

▶ Video: Amasra Aerial 4K (Travel and Fun) — https://www.youtube.com/watch?v=aRckUB8n7E0

Şəkil: Jorge Franganillo, CC BY 2.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Amasra Bartın vilayətində kiçik Qara dəniz liman şəhəridir. Qədim adı Sesamos olub, sonra bir Ellinistik kraliça tərəfindən Amastris adlandırılıb. 1261-ci ildə şəhər Genuya Respublikasının nəzarətinə keçib; ön divarlar və qapılar Genuyalılar tərəfindən XIV–XV əsrlərdə tikilib. Qala Roma dövründə tikilib, divarlarını Bizanslılar ucaldıb; şəhəri II Mehmet təxminən 1458–1460-cı illərdə Osmanlıya qatıb (Vikipediya). Amasra Muzeyi 1884-də tikilib tamamlanmamış Dəniz Məktəbi binasındadır, 1982-ci ildə muzey kimi açılıb.

- Amasra qalası və divarları
- Kemere körpüsü (qalanın iki hissəsini birləşdirir)
- İki körfəz arasındakı yarımada görünüşü
- Amasra Muzeyi — arxeoloji və etnoqrafik zallar
- Balıq restoranları

Giriş: Qala və Kemere körpüsü: yoxlanmayıb (bloqlar pulsuz yazır — zəif). Amasra Muzeyi: ödənişlidir (MüzeKart keçir), amma xarici qonaq qiyməti muze.gov.tr-də göstərilmir — yoxlanmayıb.. **İş saatları:** Qala ərazisi: yoxlanmayıb. Amasra Muzeyi: 08:30–20:00, kassa 19:30, bazar ertəsi bağlı (muze.gov.tr, müraciət 2026-10-04). **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** Yarım gün. **Ən yaxşı vaxt:** Gün batımı qala divarlarından.

- Muzey bazar ertəsi bağlıdır
- Yarımadada küçələr dardır, yay/həftəsonu parkinq tapmaq çətin ola bilər (yoxlanmayıb)
- Dəniz kənarında külək olur — nazik üst geyim

Mənbələr: Wikipedia — Amasra · muze.gov.tr — Amasra Muzeyi

20-ci gün: Amasra → Abant gölü (Bolu) · 229 km · ~4.1 saat sükan · gecələmə: Abant

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **238 AZN** — yanacaq 55, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Yedigöller milli parkı. Diqqət: Yedigöllerə gedən yolun bir hissəsi meşə yoludur, OSRM vaxtı (4.1 saat) real şəraitdə daha uzun ola bilər. Yağışdan sonra yolun vəziyyəti yoxlanmayıb.

Türkiyə Yedigöller milli parkı

Meşə içində yeddi kiçik göl; oktyabrın ikinci yarısında payız rəngləri ən canlı olur. 2–3 saat. Meşə yolu səbəbindən diqqətli sürüş. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

▶ Video: Yedigöller ve Sonbahar | Anlatılmaz, sadece izlenir! (Gezgin Erol) — https://www.youtube.com/watch?v=n03p5-ws7SM

Şəkil: A.Savin, FAL, Wikimedia Commons

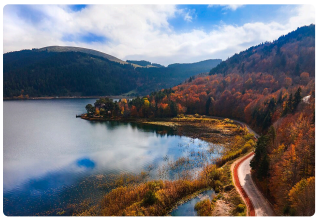
Ətraflı. Yedigöller milli parkı Bolu vilayətinin şimalında, Boludan 42 km şimalda, təxminən 900 m hündürlükdədir; 1965-ci ildə yaradılıb və 1623 hektar sahəsi var (Vikipediya). Parkın yeddi gölü — Büyükgöl, Deringöl, Seringöl, Nazlıgöl, Sazlıgöl, İncegöl və Küçükgöl — sürüşmələr nəticəsində yaranıb. Meşədə fıstıq, palıd, vələs, küknar, qarağac, fındıq, ladin, qızılağac, cökə və şam ağacları var; payızda sarı yarpaqlar göllərdə əks olunur.

- Yeddi göl və aralarındakı meşə cığırları
- Payız rəngləri (oktyabr)
- Büyükgöl ətrafı gəzinti
- Şəkil üçün göl kənarı seyr yerləri

Giriş: 2026 tarifi yoxlanmayıb. 2025 tarifi: nəfər (piyada) 60 TL, tələbə 30 TL, velosiped 60 TL, motosiklet/ATV 120 TL, otomobil 180 TL (maşın başına), minibus 540 TL (millipark.com.tr, 2025-06-10 — qeyri-rəsmi). Müqayisə: Kaçkar (Ayder) milli parkında 2026-da otomobil 180→195 TL qalxıb, Yedigöller üçün də dəyişmiş ola bilər.. **İş saatları:** yoxlanmayıb. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 2–3 saat. **Ən yaxşı vaxt:** Oktyabrın ikinci yarısı — payız rəngləri; həftə içi.

- Meşə yolu dar və qismən stabilizə yoldur — yavaş sür
- Həftə sonu payızda çox izdihamlı olur
- Bəzi saytlar 2026-da randevu sistemi və HGS ilə ödəniş yazır — rəsmi mənbədə yoxlanmayıb, getməzdən əvvəl yoxla

Mənbələr: Wikipedia — Yedigöller National Park · millipark.com.tr — Yedigöller Milli Parkı 2025 Giriş Ücretleri (qeyri-rəsmi) · rizedeyiz.com — Ayder (Kaçkar MP) 2026 tarifi, müqayisə üçün

Türkiyə Abant gölü

~1350 m hündürlükdə göl; ətrafında ~7 km-lik gəzinti yolu, at arabası. Gecələmə göl kənarında. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Bolu mengen aşçılarının yeməkləri, Abant alabalığı

▶ Video: Bolu- Abant Gölü Tabiat Parkı Drone ile Çekim | 4K (Drone Adam) — https://www.youtube.com/watch?v=TYp-CtW466Y

Şəkil: Eyeintheair, CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Abant gölü Bolu vilayətinin Mudurnu rayonunda, 1328 m hündürlükdə, Abant dağlarında yerləşən göldür. 1988-ci ildə təbiət parkı kimi qorunmağa başlayıb, 10 iyun 2022-də isə Türkiyənin 48-ci milli parkı elan edilib (Vikipediya).

- Göl ətrafı gəzinti yolu
- At arabası ilə gəzinti
- Payız meşəsi və göl mənzərəsi
- Göl kənarı kafe və otellər

Giriş: 2026 tarifi yoxlanmayıb. Son rəsmi rəqəmə istinad edən xəbər 2024-ə aiddir: nəfər 35 TL, otomobil 105 TL (DKMP elanı — bolununsesi.com). 2026 üçün bloqlarda 60 TL/180 TL və 30 TL/110 TL kimi ziddiyyətli rəqəmlər var (zəif).. **İş saatları:** yoxlanmayıb. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 2–3 saat; marşrutda gecələmə göl kənarındadır. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər tezdən — göldə duman və sakitlik; payızda.

- 1328 m hündürlükdə oktyabr axşamları soyuq olur — isti geyim
- Həftə sonu izdihamlıdır
- Giriş haqqını qapıda yoxla — 2026 rəqəmi təsdiqlənməyib

Mənbələr: Wikipedia — Lake Abant National Park · bolununsesi.com — Abant'a giriş ücretlerine zam yapıldı (2024 tarifi)

21-ci gün: Abant → Sapanca · 148 km · ~1.8 saat sükan · gecələmə: Sapanca

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): ≈ **219 AZN** — yanacaq 35, otel 94, yemək 90, giriş 0, yol/sığorta/SIM 0 AZN

Səhər Abant gölü ətrafında 7 km-lik gəzinti yolu, günorta Sapancaya. İstəyə görə bu gün birbaşa İstanbula da getmək olar (Abant→İstanbul 270 km, 3.2 saat).

Türkiyə Sapanca gölü

İstanbula yaxın göl kurortu; sahil boyu gəzinti və axşam yeməyi. Giriş haqqı: yoxlanmayıb.

Nə yemək: Sapanca balıq restoranları, Maşukiye alabalığı

▶ Video: Sapanca gölü havadan da güzel Drone 4K (metenarin) — https://www.youtube.com/watch?v=mOWV7YxUWOE

Şəkil: A.Savin, FAL, Wikimedia Commons

Ətraflı. Sapanca gölü İzmit körfəzi ilə Adapazarı ovası arasında, Şimali Anadolu qırılması üzərində yaranmış tektonik mənşəli şirin su gölüdür. Türkcə Vikipediyaya görə uzunmüddətli orta sahəsi 46,9 km², ən dərin yeri 61 m, orta dərinliyi 36 m-dir, dəniz səviyyəsindən 33 m hündürlükdədir. Göl Sakarya şəhərinin içməli suyunun təxminən 90%-ni təmin edir və köçəri quşlar üçün mühüm yaşayış yeridir.

- Sahil boyu gəzinti yolu
- Göl kənarı restoranlarda axşam yeməyi
- Maşukiye (alabalıq restoranları)
- Gün batımı

Giriş: yoxlanmayıb (açıq şəhər sahili; giriş haqqı haqqında mənbə tapılmadı). **İş saatları:** Açıq ərazi — sabit iş saatı yoxdur. **Parkinq:** yoxlanmayıb. **Vaxt:** 2–3 saat (axşam). **Ən yaxşı vaxt:** Axşamüstü, gün batımı.

- Göl içməli su mənbəyidir — üzmək və suya zibil atmaq məhdudlaşdırıla bilər (qaydalar yoxlanmayıb)
- Həftə sonu İstanbuldan gələnlərlə tıxac olur
- İstanbula son gün yaxınlaşanda yolu nəzərə al

Mənbələr: Vikipediya (tr) — Sapanca Gölü

22-ci gün: Sapanca → İstanbul · 136 km · ~1.5 saat sükan · gecələmə: İstanbul

Təxmini xərc (2 nəfər, orta, 8 l/100 km): **≈ 341 AZN** — yanacaq 33, otel 94, yemək 90, giriş 96, yol/sığorta/SIM 29 AZN

Səfərin sonu. İstanbul trafiki səbəbindən OSRM vaxtı (1.5 saat) real şəraitdə xeyli uzun ola bilər.

Türkiyə İstanbul – Ayasofya və Sultanahmet

Ayasofya, Sultanahmet məscidi, Topqapı sarayı və Bosfor sahili. İstanbul üçün ayrıca bir neçə gün tövsiyə olunur (bu planın xaricindədir). Giriş haqqı: yuxarı qalereya 25 EUR (zəif mənbə). Topkapı kombinə bileti 2 750 TL (turizmdays, 2026-01-01-dən).

Nə yemək: Balıq-ekmek, simit, Sultanahmet köftəsi

▶ Video: Istanbul Aerial / Drone 4K إسطنبول (Wildlife Israel Yuval Dax) — https://www.youtube.com/watch?v=2sDo1YlCt2g

Şəkil: Arild Vågen, CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

Ətraflı. Ayasofya eramızın 537-ci ilində Bizans imperatoru I Yustinian dövründə tamamlanıb və dünyanın ən böyük daxili məkanı olub; Bizans memarlığının zirvəsi sayılır (Vikipediya). 1453-də İstanbulun fəthindən sonra məscidə çevrilib, 1935-də muzey, 2020-də yenidən məscid olub. 15 yanvar 2024-dən ibadət və turist ziyarəti ayrılıb: turistlər ayrıca girişdən biletlə yuxarı qalereya mərtəbəsinə çıxır, oradan ibadət sahəsini və Bizans mozaikalarını görürlər (Vakıflar 1-ci Bölgə Müdirliyinin yazısı — TÜRSAB, 2024-01-12).

- Yuxarı qalereyadakı Bizans mozaikaları
- Böyük günbəz və ibadət sahəsinin yuxarıdan görünüşü
- «Cənnət-cəhənnəm qapısı»
- Yaxınlıqda: Sultanahmet məscidi, Topqapı sarayı (kombinə bilet 2750 TL)

Giriş: Yuxarı qalereya (turist ziyarəti): 25 EUR nəfər başına — Vakıflar Bölgə Müdirliyinin qərarı (TÜRSAB duyurusu, 2024-01-12; Hürriyet/DHA, 2024-01-15). 2026-da da 25 EUR olduğunu yalnız qeyri-rəsmi sayt (eleman.net) yazır — 2026 üçün rəsmi təsdiq yoxdur. İbadət üçün zəmin mərtəbəsi pulsuzdur. Topqapı kombinə bileti 2750 TL (turizmdays.com, 2026-01-01-dən; data/praktiki.md §6.5). (≈ 47.82 AZN / nəfər). **İş saatları:** Hər gün açıqdır; gündə beş namaz vaxtında qısa müddətə, cümə namazında daha uzun müddətə turist ziyarətinə bağlanır (hagiasophia.com — qeyri-rəsmi sayt, zəif). Dəqiq saatlar yoxlanmayıb.. **Parkinq:** Sultanahmet (Fatih) İSPARK 1-ci qrup: 1 saat 140 TL, 2 saat 180 TL, 4 saat 230 TL (data/praktiki.md §6.6 — 2026-01-01-dən). **Vaxt:** Ayasofya 1–1,5 saat; Sultanahmet ərazisi tam gün. **Ən yaxşı vaxt:** Səhər tezdən, həftə içi; cümə günortası və namaz vaxtlarından qaç.

- Məsciddir: qadınlar baş örtüyü taxmalı, çiyin və diz örtülü olmalıdır; xalçaya ayaqqabısız çıxılır
- Gişədə eşarp və audio-qulaqlıq satılır (Hürriyet, 2024)
- Cümə namazı vaxtı turist girişi uzun müddət bağlı olur
- Bilet gişəsi III Əhməd çeşməsinin yaxınlığındadır (Hürriyet, 2024)

Mənbələr: TÜRSAB — Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi Ziyaretleri Hakkında Duyuru · Hürriyet (DHA) — Turistler için ziyaret ücreti 25 Euro oldu · eleman.net — Ayasofya Giriş Ücreti 2026 (qeyri-rəsmi) · hagiasophia.com — ziyarət məlumatı (qeyri-rəsmi) · Wikipedia — Hagia Sophia

4. Praktiki məlumat

Praktiki bələdçi: pul, sənədlər, təhlükəsizlik

Marşrut: Bakı → Gürcüstan → Türkiyənin Qara dəniz sahili → Mərkəzi Anadolu → İstanbul · şəxsi, Azərbaycanda qeydiyyatlı avtomobil · Azərbaycan vətəndaşları · ~4500–5500 km · ~3 həftə

Hazırlanma tarixi: 04.10.2026. Hər rəqəmin yanında mənbə və tarix var. Əgər tarix «baxış» kimi yazılıbsa, deməli, səhifənin özündə tarix yoxdur və 04.10.2026-da açılıb.

Sərhədin faktiki vəziyyəti — plan sizin qərarınızla bunu nəzərə almır (yolların açıq olduğu fərz edilir)

Azərbaycan vətəndaşı 04.10.2026 tarixinə şəxsi avtomobillə quru sərhəddən Gürcüstana çıxa bilmir.

- Nazirlər Kabineti 17.09.2026-da xüsusi karantin rejimini **02.01.2027, saat 06:00-a qədər** uzadıb. Quru sərhəd məhdudiyyətləri bu rejimə daxildir. Mənbələr: report.az (17.09.2026), APA (17.09.2026). Bundan əvvəlki müddət 01.10.2026-da bitirdi.
- Yeganə istisna **dəmir yoludur**: 25.05.2026, saat 00:00-dan Azərbaycan vətəndaşları Gürcüstana qatarla gedib-gələ bilir. Bakı–Tbilisi qatarı 26.05.2026-dan işləyir: Bakıdan 23:10-da yola düşür, Tbilisiyə 08:41-də çatır (Trend, 2026-cı ilin mayı). Avtomobil yolu barədə qərarda heç nə deyilmir.
- «Xarici vətəndaşların quru yolla çıxışına icazə var, Azərbaycan vətəndaşlarının çıxışı və girişi isə məhdudlaşdırılıb» (konkret.az, 29.12.2025).
- 2026-cı ilin yanvar–may statistikası barədə yazan iqtisadçının fikrincə, vətəndaşlar quru sərhəddən avtomobillə çıxa bilmir (bakupost.az, 2026; rəy yazısıdır, mənbə **orta etibarlıdır**).
- 2023-cü ildə qaynar xəttin verdiyi cavab: vətəndaş yalnız iki halda keçə bilər — yaxın adamı vəfat edibsə və ölüm şəhadətnaməsini təqdim edirsə, ya da Nazirlər Kabinetindən xüsusi icazə alıbsa (baxılma müddəti ~15 gün) (Chai Khana, 30.10.2023; **köhnə mənbədir**, amma 2026-cı ildə bu qaydanın dəyişdiyini göstərən heç bir mənbə tapmadım).
- **Geri qayıdış da bağlıdır.** Avtomobil quru yolla Azərbaycana da qayıda bilməz, yalnız yük kimi gətirilə bilər (aşağıya baxın).
- Naxçıvan–Türkiyə (Sədərək–Dilucu) keçidi də quru sərhəddir. Xarici səyahətçilər üçün o da birtərəflidir (satanayaknows.com, 2026; **zəif mənbə**). Vətəndaşların bu keçiddən avtomobillə çıxışı **yoxlanmayıb**.

Yoxlanmayan: Nazirlər Kabinetinin 17.09.2026 tarixli qərarının tam mətni (e-qanun.az) əlimə keçmədi. Yəni istisnaların siyahısını ilkin mənbədən oxumamışam. Səfərə hazırlaşmazdan əvvəl Dövlət Sərhəd Xidmətinə və ya Dövlət Gömrük Komitəsinə zəng edib yazılı təsdiq almaq lazımdır.

Mümkün yollar (hamısının dəyəri ayrıca yoxlanmalıdır). Hərflər suallar formundakı ilə eynidir:

- **A — Dövlət Sərhəd Xidmətindən soruşmaq.** Şəxsi maşınla çıxışa xüsusi icazə mümkündürsə, plan olduğu kimi qalır.
- **B — Sərnişinlər qatarla gedir, avtomobil avtodaşıyıcı ilə Gürcüstana yük kimi göndərilir.** Lazım olan sənədlər: CMR, invoys və ölkədən çıxışa icazə (banker.az, 2026; ekspert rəyidir, rəsmi qayda deyil — **zəif mənbə**). Tbilisi–Bakı istiqamətində avtodaşıyıcının qiyməti «~300 ABŞ dollarından» başlayır (karavan.az, baxış 04.10.2026; kommersiya bloqudur — **zəif mənbə**). Səfər İstanbulda bitdiyi üçün avtomobili Türkiyədən və ya Gürcüstandan yenidən yük kimi geri gətirmək lazım gələcək. Bu xərc **yoxlanmayıb**.
- **C — Qatarla Tbilisiyə gedib orada avtomobil icarəyə götürmək.** Gürcüstanda icarəyə götürülmüş avtomobili Türkiyəyə aparmağın şərtləri **yoxlanmayıb**.
- **D — Səfəri təxirə salmaq.** Növbəti qərar 2027-ci ilin yanvarına qədər gözlənilir.

Qatar bileti: Bakı–Tbilisi istiqamətində ən aşağı qiymət 81 AZN-dir, məlumat ADY-yə istinadən verilib (axtarış xülasəsi, globalinfo.az, 2026-cı ilin mayı; səhifəni özüm açmamışam — **yoxlanmayıb**).

Bu sənədin qalan hissəsi avtomobilin **Gürcüstana necəsə çatdırıldığını** fərz edir və Gürcüstandan sonrakı mərhələ üçün yararlıdır.

---

1. Sərhəd keçidləri

1.1 Azərbaycan → Gürcüstan (Qırmızı Körpü / Balakən–Laqodexi)

Mövzu	Vəziyyət
Vətəndaşın avtomobillə çıxışı	**Bağlıdır** (yuxarıdakı qutuya baxın). Karantin rejimi 02.01.2027-yə qədər qüvvədədir (report.az, 17.09.2026)
Yük maşınları	Gürcüstan, Rusiya, İran və Türkiyə ilə yük daşıması davam edir (axtarış xülasəsi: Vikipediya «Borders of Azerbaijan», baxış 04.10.2026; **zəif mənbə**)
Qırmızı Körpüdə növbə	Bir xəbərdə gözləyən yük maşınlarının sayı 402 göstərilir (Trend; tarixi **yoxlanmayıb**). Bu növbə yük maşınlarına aiddir
İş saatları və minik avtomobilləri üçün prosedur	Keçid vətəndaşlar üçün bağlı olduğundan **yoxlanmayıb**

1.2 Gürcüstan → Türkiyə (Sarpi / Sarp)

Mövzu	Məlumat
İş rejimi	Gecə-gündüz, həftənin 7 günü açıqdır (borderroute.com, thegeorgianguide.com, baxış 04.10.2026; **zəif mənbə**, rəsmi saat cədvəlini tapmadım)
Gözləmə	Sakit iş günü səhər saatlarında 15–30 dəqiqə; yayda və səhər 07:00–09:00 arası bir neçə saat; cümə axşamı 17:00–21:00 ən sıx vaxtdır; bayramlarda 4–5 saata çata bilər (axtarış xülasəsi: triproadwayplanner.com.ge, baxış 04.10.2026; **zəif mənbə**)
Türkiyə tərəfi	Sarp Gömrük Müdürlüyü: +90 466 215 30 00, hopsrpgm@ticaret.gov.tr (Ticarət Nazirliyi, Kaçkar Regional İdarəsi, baxış 04.10.2026)
Türkiyəyə girişdə gömrükdə tələb olunan sənədlər	Qeydiyyat şəhadətnaməsi (texniki pasport), sürücülük vəsiqəsi, pasport, **Türkiyədə etibarlı sığorta polisi**, lazım olduqda etibarnamə. «Taşıtların gümrük kayıt işlemleri herhangi bir ücrete tabi değildir» — yəni gömrük qeydiyyatı pulsuzdur (Ticarət Nazirliyi, Yabancı Plakalı Kara Taşıtları Rehberi, 05.01.2026)
Türkiyədən çıxışda	Ödənilməmiş otoyol borcu və ya cəzası olan xarici nömrəli avtomobil sərhəddən buraxılmır (bax §4.2)

2. Giriş qaydaları (Azərbaycan vətəndaşları)

Ölkə	Qayda	Mənbə
Gürcüstan	Vizasız, **«one full year»**, yəni bir tam il qala bilərsiniz. Azərbaycan Gürcüstan hökumətinin №255 qərarına əlavə olunan siyahıda 3-cü sıradadır. Şəxsiyyət vəsiqəsi ilə giriş qərarda yalnız AB vətəndaşları üçün nəzərdə tutulub, ona görə **pasport lazımdır**	Gürcüstan hökumətinin 05.06.2015 tarixli №255 qərarı (24.01.2017 düzəlişi ilə), XİN-in PDF-i, baxış 04.10.2026
Gürcüstan — YENİ, 2026	01.01.2026-dan bütün xarici turistlər üçün **icbari tibbi və bədbəxt hadisə sığortası** tələb olunur. Ambulator yardım üçün minimum 5 000 GEL, stasionar müalicə üçün 30 000 GEL. Sığortası olmayan şəxs sərhəddə geri qaytarıla bilər	Georgia Today, 09.12.2025; irao.ge (sığorta şirkətidir — **maraqlı tərəf**), baxış 04.10.2026. ABŞ səfirliyinin elanını açmaq alınmadı (403)
Türkiyə	Adi pasport sahibləri hər 180 gündə 90 günə qədər vizasız qala bilər	Türkiyə XİN, «Visa Information for Foreigners», baxış 04.10.2026
Türkiyə — pasportun etibarlılıq müddəti	Pasport icazə verilən qalma müddəti bitdikdən sonra ən azı 60 gün də etibarlı olmalıdır. Məsələn, 90 günlük səfər üçün pasportun ən azı 150 gün qüvvədə olması tələb olunur	eyni mənbə
Türkiyə — şəxsiyyət vəsiqəsi ilə giriş	Yeni şəxsiyyət vəsiqəsi ilə vizasız giriş mümkündür, amma **yalnız birbaşa Azərbaycandan Türkiyəyə** gedəndə. Üçüncü ölkədən, məsələn Gürcüstandan gələndə pasport tələb olunur. **Bu marşrutda pasport mütləqdir**	Türkiyənin Bakıdakı səfirliyi, elan, baxış 04.10.2026. «Üçüncü ölkədən gələndə olmaz» hissəsi axtarış xülasəsindən götürülüb (milli.az) — **qismən yoxlanılıb**

3. Avtomobil sənədləri və sığorta

3.1 Sürücülük vəsiqəsi

Ölkə	Qayda	Mənbə
Gürcüstan	1968-ci il Vyana Konvensiyasına uyğun xarici vəsiqə ölkəyə girişdən sonra 1 il etibarlıdır. Latın qrafikalı milli vəsiqə ilə beynəlxalq sürücülük vəsiqəsi praktikada adətən tələb olunmur	werent.ge (kommersiya saytıdır — **zəif mənbə**), baxış 04.10.2026. Gürcüstan polisinin rəsmi səhifəsində **yoxlanmayıb**
Türkiyə	Xaricdə verilmiş sürücülük vəsiqəsi ilə Türkiyəyə girişdən sonra ən çoxu **6 ay** avtomobil idarə etmək olar (Karayolları Trafik Yönetmeliği, 88-ci maddə). Vəsiqədə şəkil yoxdursa, beynəlxalq sürücülük vəsiqəsi lazımdır	adillaw.org, gulerlaw.com PDF, baxış 04.10.2026 (hüquq bürolarıdır — **ikinci dərəcəli mənbə**; mevzuat.gov.tr-də yoxlanmayıb)
Tövsiyə	Beynəlxalq sürücülük vəsiqəsi formal olaraq məcburi görünmür, amma polis yoxlamasında işi asanlaşdırır	qərar sizindir. Azərbaycanda haradan və neçəyə alındığı **yoxlanmayıb**

3.2 Avtomobil sürücüyə məxsus deyilsə

- **Türkiyə:** gömrükdə aşağıdakılardan biri tələb olunur: (a) **səfirlik, konsulluq və ya notariusun təsdiq etdiyi etibarnamə**; (b) sahibi də gömrükdədirsə, orada tərtib edilib gömrüyün təsdiqlədiyi etibarnamə; (c) ölkənin rəsmi orqanının təsdiqlədiyi sənəd. **Bu sənədlərin notarius və ya konsulluq tərəfindən təsdiqlənmiş türkcə tərcüməsi də verilməlidir** (Ticarət Nazirliyinin bələdçisi, 05.01.2026).
- **Türkiyədə avtomobili kim sürə bilər — VACİB:** avtomobili yalnız **icazə sahibi** sürə bilər, yəni gömrük proqramına adı yazılan şəxs. Ondan başqa yalnız onun **həyat yoldaşı, valideynləri (yuxarı nəsil) və uşaqları (aşağı nəsil)** sürə bilər, o da bir şərtlə ki, icazə sahibi Türkiyədə olsun və onlar Türkiyədən kənarda yaşasınlar. «Acil durumlar hariç izin hak sahibi araç içinde bulunsa dahi yukarıda belirtilen kişiler dışında taşıtın kullanılması mümkün değildir» — yəni təcili hallar istisna olmaqla, icazə sahibi maşının içində olsa belə, başqası sürə bilməz. Qohumluq sənədlə sübut edilməlidir. Sübut edilmədikdə avtomobil yol yoxlamasında saxlanılır və gömrüyə təhvil verilir (eyni mənbə, 11-ci bənd). **Bu iki nəfər ər-arvad, valideyn və ya övlad deyilsə, Türkiyədə maşını yalnız biri sürə biləcək.**
- **Gürcüstan:** sahibi maşında deyilsə, notariusun təsdiqlədiyi və ölkədən çıxmaq hüququnu açıq göstərən etibarnamə tövsiyə olunur; ingiliscə tərcüməsi də olsa, yaxşıdır (axtarış xülasəsi: justadvisors.ge, pbservices.ge, baxış 04.10.2026; **zəif mənbə**). Gürcüstanda xarici nömrəli avtomobil sərhədi keçdiyi gündən 90 gün istifadə oluna bilər (eyni mənbələr; **zəif mənbə**).

3.3 Türkiyəyə müvəqqəti idxal (turist kimi)

Mövzu	Qayda	Mənbə
Müddət	Türkiyədə yaşamaq icazəsi olmayan xarici vətəndaşa **hər 180 gündə cəmi 90 gün** verilir	Ticarət Nazirliyinin bələdçisi, 05.01.2026, 6-cı bənd
Qeydiyyat	Verilən müddəti pasport məmurunun vurduğu taşıt möhüründən və ya «Araç Giriş/Çıkış Sorgulama» xidmətindən öyrənmək olar (ypti.ticaret.gov.tr)	axtarış xülasəsi, ticaret.gov.tr; **qismən yoxlanılıb**
Rüsum	Gömrük qeydiyyatı pulsuzdur	bələdçi, 5-ci bənd
Gecikmə cəzası (2026)	Müddət bitdikdən sonra avtomobil 1 ay içində çıxarılarsa — 2 988 TL, 2 ay içində — 5 976 TL, 3 ay içində — 8 964 TL	bələdçi, 15-ci bənd, 05.01.2026
Maşını Türkiyədə qoyub çıxmaq	Avtomobil ya gömrüyə təhvil verilməli, ya da öhdəlik sənədi (taahhütname) imzalanmalıdır (e-Devlet vasitəsilə də mümkündür). İcazəsiz çıxanlara 2026-cı il üçün 11 952 TL cəza tətbiq olunur	bələdçi, 12-ci və 15-ci bəndlər
Satmaq və ya başqasına vermək	Qadağandır	bələdçi, 14-cü bənd

3.4 Sığorta

Növ	Məlumat	Mənbə
Gürcüstan — sərhəd sığortası (icbari mülki məsuliyyət, TPL)	Minik avtomobili üçün: **15 gün — 30 GEL, 30 gün — 50 GEL, 90 gün — 90 GEL, 1 il — 295 GEL**. Ödəniş limitləri: həyat və sağlamlığa dəyən zərər üçün hər zərərçəkənə 30 000 GEL, bir hadisəyə ümumilikdə 300 000 GEL; əmlaka dəyən zərər üçün hər zərərçəkənə 25 000 GEL, bir hadisəyə 50 000 GEL	tpl.ge, «Product details», baxış 04.10.2026
Gürcüstan — sığortanı haradan almaq	Mərkəzdən, banklardan, sığorta agentlərindən və ya brokerlərindən, eləcə də ödəniş terminallarından	tpl.ge, baxış 04.10.2026
Gürcüstan — sığortasız hərəkət	İnzibati cəza: 100–200 GEL	tpl.ge, baxış 04.10.2026
Gürcüstan və Yaşıl Kart	Gürcüstan Yaşıl Kart sisteminin üzvü deyil, Azərbaycan Yaşıl Kart bürosunun siyahısında da yoxdur, ona görə Gürcüstanın öz sığortası **məcburidir**	isb.az, üzv ölkələr, baxış 04.10.2026

Türkiyə — Azərbaycanın Yaşıl Kartı keçərlidirmi?	**Bəli.** Azərbaycan 01.01.2016-dan sistemin üzvüdür, Türkiyə də Azərbaycan bürosunun əməkdaşlıq etdiyi ölkələrin siyahısındadır	isb.az, «Azerbaijan in the Green Card System», baxış 04.10.2026
Türkiyə üçün Yaşıl Kartın qiyməti (Azərbaycanda alınır), minik avtomobili, **1 ay**	Mühərrik həcminə görə: ≤1500 sm³ — **15 AZN**; 1501–2000 — **17 AZN**; 2001–2500 — **20 AZN**; 2501–3000 — **22 AZN**; 3001–3500 — 25; 3501–4000 — 30; 4001–4500 — 40; 4501–5000 — 50; >5000 — 70 AZN; elektromobil — 17 AZN. 3 aylıq polis 40–120 AZN-dir	isb.az, «Insurance premiums» (Türkiyə və İran üçün), baxış 04.10.2026
Türkiyə — sərhəd sığortası (Yaşıl Kart yoxdursa)	Sərhəd keçidində qalma müddətinə görə alınır (vignetim.com, **zəif mənbə**). Sarp keçidindəki qiyməti: **yoxlanmayıb**	—
Tövsiyə	Yaşıl Kartı Azərbaycanda əvvəlcədən alın: rəsmi tarif aşağıdır və Türkiyənin gömrüyü «Türkiyədə etibarlı trafik sığortası polisi» tələb edir	öz nəticəm, yuxarıdakı mənbələr əsasında

4. Yollar və ödənişlər

4.1 Ölkələr üzrə

Ölkə	Ödəniş
Azərbaycan	Səfər quru sərhəd səbəbilə mümkün olmadığından **yoxlanmayıb**
Gürcüstan	Minik avtomobilləri üçün ödənişli yol və vinyet yoxdur (axtarış xülasəsi: tollguru.com, baxış 04.10.2026; **zəif mənbə**, rəsmi mənbədə yoxlanmayıb)
Türkiyə, Qara dəniz sahili (D010, Sarp–Trabzon–Samsun)	Bu dövlət yolunda ödəniş məntəqəsi göstərən mənbə tapmadım. Ödənişsiz olduğu **ehtimal edilir, amma yoxlanmayıb**

4.2 Türkiyə: HGS və xarici nömrəli avtomobillər

- **Yeni qayda (29.07.2026):** «Ücretli Karayollarında Yabancı Plakalı Araçlara Ait Geçiş Ücretleri ve İdari Para Cezaları ile Cezaların Tahsiline İlişkin Yönetmelik» Rəsmi Qəzetdə dərc edilib. Xarici nömrəli avtomobil HGS və ya digər elektron ödəniş sisteminə abunə olmalı və hesabında kifayət qədər balans saxlamalıdır (Habertürk, 29.07.2026; Takvim, 28–29.07.2026). Rəsmi Qəzetin mətnini açmaq alınmadı, məlumat xəbər saytlarındandır.
- **HGS-i haradan almaq:** PTT filiallarında, PTT agentliklərində, PTT ilə müqaviləsi olan banklarda və üzv mağazalarda (Habertürk, 29.07.2026). Sarp sərhədində HGS satış məntəqəsinin olub-olmadığı **yoxlanmayıb**.
- **Ödənişsiz keçid (ihlalli geçiş):** ilk 15 gün ərzində yalnız keçid haqqı ödənilir; 16–45-ci günlərdə keçid haqqı və onun bir misli qədər cəza; 45 gündən sonra keçid haqqı və onun 4 misli qədər cəza (Habertürk, Takvim, 29.07.2026). Diqqət: bəzi saytlar bunu sadəcə «15 gündən sonra 4 qat cəza» kimi yazır, çünki ziddiyyətli məlumat var.
- **Sərhəddə yoxlama:** borcu olan xarici nömrəli avtomobil Türkiyədən çıxa bilmir. Borcu sərhəddə bank və ya kredit kartı ilə, həmçinin nağd ödəmək olar (eyni mənbələr).
- Ödənişsiz keçidi KGM-in Geçiş İhlal Sorgulama xidmətində yoxlamaq olar.

4.3 Marşrutda ola biləcək ödənişli yollar (1-ci sinif, yəni minik avtomobili; ƏDV daxil)

Hissə	Qiymət	Mənbə, qüvvəyə minmə tarixi
Ankara–Niğde otoyolu: Ankara (Alın) → Derinkuyu (Kapadokiyaya çıxış)	**840 TL**	KGM PDF, 01.07.2026-dan
Ankara–Niğde otoyolu: tam yol (Ankara Alın → Niğde Alın)	**925 TL**	eyni mənbə
Ankara–Niğde: Ankara → Kırşehir	670 TL	eyni mənbə
Anadolu otoyolu (O-4): Çamlıca (İstanbul) → Akıncı (Ankara), 380,7 km	**338 TL**	KGM PDF, 01.01.2026-dan
15 Temmuz Şehitler və Fatih Sultan Mehmet körpüləri (İstanbul)	**59 TL**. 2022-ci ildən hər iki istiqamətdə ödənişlidir	KGM PDF, 01.01.2026-dan
Yavuz Sultan Selim körpüsü	**110 TL**	KGM PDF, 01.07.2026-dan
Avrasya tuneli	Gündüz (05:00–23:59) **330 TL**, gecə (00:00–04:59) **165 TL**, bir istiqamətə	avrasyatuneli.com, 01.07.2026-dan
Osmangazi körpüsü (İzmit körfəzi)	1 170 TL. **Bu marşrutda lazım deyil**, çünki Bursa/İzmir istiqamətindədir	KGM PDF, 01.07.2026-dan
Şimali Marmara otoyolu (Kuzey Marmara)	Ankara tərəfdən İstanbulun mərkəzinə gedəndə adətən lazım olmur; Anadolu otoyolu və köprülər kifayət edir. Tariflər: KGM PDF 13, KGM PDF 14	—

Nümunə hesablama. Fərz edirik ki, Kapadokiyadan (Derinkuyu) Ankaraya otoyolla gedirsiniz. Bu istiqamətin tarifinin əks istiqamətlə eyni olduğu ehtimal edilir, amma yoxlanmayıb. Sonra Ankaradan İstanbula Anadolu otoyolu ilə gedirsiniz və İstanbulda iki dəfə körpüdən keçirsiniz: 840 + 338 + 2×59 = **1 296 TL**. Hesablama KGM-in yuxarıdakı tariflərinə əsaslanır. Ödənişsiz alternativ də var: Aksaray üzərindən dövlət yolu (D-yolu) ilə getmək olar. Bu yolun ödənişsiz olduğu ehtimal edilir, amma yoxlanmayıb.

5. Yanacaq qiymətləri

5.1 Azərbaycan (manatla, 1 litr)

Yanacaq	Qiymət	Mənbə növü	Qeyd
Aİ-92	1,15 AZN report.az, Tarif Şurasının qərarı, 2026-01-01-dən qüvvədədir (xəbər 2025-12-30)	orta (rəsmi qərar haqqında xəbər)	Əvvəl 1,10 AZN idi. tariffcouncil.gov.az açılmadı (SSL sertifikatının vaxtı keçib). Sertifikat yoxlanışı olmadan da sınandı, amma demək olar ki boş cavab gəldi. Ona görə qiymət rəsmi saytda yoxlanmayıb.
Dizel	1,10 AZN report.az, 2026-01-01-dən	orta	Əvvəl 1,00 AZN idi.
Aİ-95	1,60 AZN report.az, 2024-07-15-dən (xəbər 2024-06-30)	orta	Bundan sonrakı dəyişiklik tapılmadı. 2026-cı il üçün 1,60 AZN-i yalnız karavan.az yazır (2025-12-13, **zəif mənbə**). Aİ-95 qiyməti tənzimlənmir. **2026-10-04 tarixinə yoxlanmayıb.**

5.2 Gürcüstan (larinin simvolu ₾-dir, 1 litr)

Yanacaq	Wissol	Rompetrol	Mənbə növü
Euro Regular (92)	3,97 ₾, özünəxidmətdə 3,82 ₾ wissol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	3,88 ₾ rompetrol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	rəsmi (şirkət saytı, səhifədə tarix yoxdur)
Premium (95)	4,26 ₾, özünəxidmətdə 4,16 ₾ wissol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	4,16 ₾ rompetrol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	rəsmi
Super (98 və ya 100)	4,58 ₾ wissol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	4,56 ₾ rompetrol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	rəsmi
Dizel	Euro Diesel 4,95 ₾, Eko Diesel 4,99 ₾ wissol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	4,89–4,97 ₾ rompetrol.ge, müraciət tarixi 2026-10-04	rəsmi
Benzinin ölkə üzrə orta qiyməti	4,16 ₾ (1,60 USD) globalpetrolprices.com, 2026-09-28		zəif mənbə (aqreqator)

Gulf.ge açılmadı (403 xətası verdi). SOCAR Georgia saytına baxılmadı.

5.3 Türkiyə (Petrol Ofisi, 1 litr, lirə ilə)

Bütün qiymətlər Petrol Ofisi səhifəsindən götürülüb, müraciət tarixi 2026-10-04. Mənbə **rəsmidir**, amma səhifədə tarix yazılmayıb. İstanbul rəqəmləri gzt.com xəbəri (2026-10-04) ilə tam üst-üstə düşür. Amma Petrol Ofisi səhifəsində «+KDV» qeydi var, ona görə qiymətlərə ƏDV-nin daxil olub-olmadığı **aydın deyil (yoxlanmayıb)**.

Şəhər	Benzin 95	Dizel	LPG (avtoqaz)
İstanbul, Avropa tərəfi	84,60	95,00	41,20
İstanbul, Anadolu tərəfi	84,50	94,90	40,60
Artvin (Sarp tərəfi)	86,50	97,00	42,69
Rize	86,40	96,90	41,99
Trabzon	86,40	96,80	41,99
Sivas	86,60	97,10	41,69
Kayseri	86,60	97,10	41,29
Nevşehir (Kapadokya)	86,50	97,00	41,29
Ankara	85,60	96,10	41,29

- Türkiyədə dizel benzindən bahadır.
- Dizel üçün litrə 4,95 TL endirim gözlənilir, 2026-10-06-da qüvvəyə minə bilər. Bu halda İstanbulda dizel təxminən 90,05 TL olar. Mənbə: gzt.com, 2026-10-04. Bu, sektor mənbələrinə əsaslanan **proqnozdur**, hələ baş verməyib.
- Opet səhifəsindəki qiymətlər dinamik yüklənir, ona görə oxunmadı.

5.4 5000 km üçün yanacaq xərci

Düsturlar:

- litr = 5000 × (l/100 km) / 100
- xərc = litr × qiymət
- AZN-ə çevirmək üçün AMB-nin rəsmi məzənnəsi götürülüb: 1 TRY = 0,0346 AZN, 1 GEL = 0,6531 AZN (cbar.az, 2026-10-02). Linkdə 03.10.2026 yazılıb, amma faylın içindəki tarix 02.10.2026-dır.

Litr: 7 l/100 km → 350 L; 8 l/100 km → 400 L; 10 l/100 km → 500 L.

Variant 1. Bütün 5000 km Türkiyədə

Sərfiyyat	Litr	Benzin, İstanbul (84,60 TL)	Benzin, regionlarda ən yüksək qiymət (86,60 TL)	Dizel, İstanbul (95,00 TL)
7 l/100 km	350	29 610 TL ≈ 1024,5 AZN	30 310 TL ≈ 1048,7 AZN	33 250 TL ≈ 1150,5 AZN
8 l/100 km	400	33 840 TL ≈ 1170,9 AZN	34 640 TL ≈ 1198,5 AZN	38 000 TL ≈ 1314,8 AZN
10 l/100 km	500	42 300 TL ≈ 1463,6 AZN	43 300 TL ≈ 1498,2 AZN	47 500 TL ≈ 1643,5 AZN

Variant 2. Qarışıq marşrut

Fərziyyə (mənbəsi yoxdur, yalnız hesablama üçündür): təxminən 600 km Gürcüstanda, təxminən 4400 km Türkiyədə. Azərbaycan ərazisindəki hissə hesaba daxil edilməyib.

- Gürcüstanda benzin: Wissol Eko Premium, 4,26 ₾. Dizel: Wissol Euro Diesel, 4,95 ₾.
- Türkiyədə benzin: 86,60 TL. Dizel: 97,10 TL. Hər ikisi Petrol Ofisinin cədvəlindəki ən yüksək regional qiymətdir.

Sərfiyyat	Gürcüstan, benzin	Türkiyə, benzin	Cəmi benzin	Cəmi dizel
7 l/100 km	42 L × 4,26 = 178,92 ₾ ≈ 116,9 AZN	308 L × 86,60 = 26 672,8 TL ≈ 922,9 AZN	**≈ 1039,7 AZN**	≈ 1170,6 AZN
8 l/100 km	48 L × 4,26 = 204,48 ₾ ≈ 133,5 AZN	352 L × 86,60 = 30 483,2 TL ≈ 1054,7 AZN	**≈ 1188,3 AZN**	≈ 1337,8 AZN
10 l/100 km	60 L × 4,26 = 255,60 ₾ ≈ 166,9 AZN	440 L × 86,60 = 38 104 TL ≈ 1318,4 AZN	**≈ 1485,3 AZN**	≈ 1672,2 AZN

Müqayisə üçün: Azərbaycanda Aİ-92 1,15 AZN-dir, Türkiyədə benzin 95 isə təxminən 84,60 × 0,0346 ≈ 2,93 AZN-dir. Ona görə sərhədə dolu bakla çatmaq sərfəlidir. Qiymətlər yuxarıdakı mənbələrdəndir.

> **Qeyd (sərhəd maneəsi ilə əlaqədar).** Avtomobil Azərbaycandan quru yolla çıxa bilmədiyi üçün (yuxarıdakı qutuya baxın) «Azərbaycanda bakı doldurub sərhədə çatmaq» tövsiyəsinin bu gün praktiki mənası yoxdur. Avtomobil yük kimi daşınarsa, bakda nə qədər yanacaq qala biləcəyini daşıyıcıdan öyrənmək lazımdır (**yoxlanmayıb**). Gürcüstanda yanacaq Türkiyədən ucuzdur: Gürcüstanda Premium 4,26 ₾ ≈ 2,78 AZN, Türkiyədə benzin 84,60 TL ≈ 2,93 AZN (bax 5.2, 5.3 və 7.1). Sarpdan əvvəl Batumidə bakı doldurmaq bir qədər sərfəlidir.

5.5 Bidon və sərhəddə bakdakı yanacaq

Mövzu	Nə tapıldı	Mənbə və tarix	Mənbə növü
Türkiyəyə girişdə şəxsi avtomobilin standart bakı	Standart bakdakı yanacaq gömrük rüsumundan azaddır. Yerli və xarici nömrəli şəxsi avtomobillər üçün bu güzəşt **ayda ən çox 4 girişə** şamil olunur. Daha çox girişdə xüsusi istehlak vergisi alınır.	2009/15481 saylı Qərarın 96-cı maddəsi, sitat muhasebetr.com saytındandır (müraciət tarixi 2026-10-04)	orta (qanun mətni başqa saytdan sitat gətirilib, mevzuat.gov.tr-də yoxlanmayıb)
Türkiyə: bidondakı yanacaq	«...portatif depolarla taşınan araç başına **on litreyi geçmeyen** yakıtlara muafiyet tanınır». Yəni avtomobil başına 10 litrədək bidondakı yanacaq rüsumdan azaddır.	eyni mənbə: muhasebetr.com; həmçinin orgtr.org	orta
Türkiyə: yanacaqdoldurma məntəqəsində bidona doldurmaq	Yalnız antistatik metal (25 litrədək) və təsdiqli plastik (10 litrədək) bidonlara icazə var.	Bu, yalnız axtarış nəticəsinin xülasəsində görünür. Shell TR səhifəsi yönləndirmə verdi və açılmadı.	**yoxlanmayıb**
Gürcüstan	Standart bakdakı yanacaq aksizdən azaddır, bidondakı yanacaq isə yox. Litr həddi tapılmadı.	Yalnız axtarış xülasəsindədir, rs.ge-də yoxlanmayıb	**yoxlanmayıb**

Türkiyədəki 20.10.2014 tarixli «standart depo» dəyişikliyi yalnız TIR, avtobus və yük maşınlarına aiddir, şəxsi minik avtomobilinə yox (ticaret.gov.tr).

---

6. Gündəlik xərclər (2 nəfər)

6.1 Otel (bir gecə, bir otaq, ABŞ dolları ilə)

Hamısı zəif mənbədir: KAYAK aqreqatorunun şəhər səhifələri, müraciət tarixi 2026-10-04. Rəqəmlər «son 3 gündə tapılan» və ya «ən populyar» otelin qiymətidir, konkret tarixlər üçün təklif deyil. Booking.com-a baxılmadı.

Yer	Büdcə variantı	Orta səviyyə	Mövsüm qeydi	Mənbə
Batumi	3 ulduz: son 3 gündə ən ucuzu 21 USD; 4 ulduz: ən ucuzu 25 USD	3 ulduz «ən populyar»: 55 USD; Hilton Batumi: 143 USD	Mart ən ucuz ay (orta 105 USD), avqust ən baha ay (243 USD)	kayak.com
Tbilisi	**yoxlanmayıb** (KAYAK linki başqa şəhəri açdı)	**yoxlanmayıb**	—	—
Trabzon	3 ulduz: ən ucuzu 23 USD; ümumi ən ucuzu 28 USD	3 ulduz «ən populyar»: 48 USD; 4 ulduz və yuxarı: 69 USD	Fevral ən ucuz ay (34 USD), avqust ən baha ay (219 USD)	kayak.com
Uzungöl	Kuzey Park Otel: 34 USD; 3 ulduz: ən ucuzu 50 USD	64–87 USD (populyar 3–4 ulduzlu otellər)	İyun ən ucuz ay (46 USD), avqust ən baha ay (192 USD)	kayak.com
Rize, Ayder	**yoxlanmayıb**	**yoxlanmayıb**	—	—
Göreme (Kapadokya)	Son 3 gündə ən ucuzu 30–31 USD	**yoxlanmayıb**	**Oktyabr ən baha aydır, orta 292 USD**; fevral ən ucuz aydır (57 USD)	kayak.com
İstanbul	Son 3 gündə 8 USD-dən başlayır (yataqxana səviyyəsi)	4 ulduz: 88 USD; 5 ulduz: 310 USD	Mart ən ucuz ay (orta 196 USD), may ən baha ay (300 USD)	kayak.com

6.2 Yemək

Numbeo zəif və ya orta mənbədir: məlumatı istifadəçilər daxil edir. Bütün sətirlər 2026-10-02-də yenilənib. Diqqət: Numbeo İstanbulda benzini 70,43 TL göstərir, rəsmi qiymət isə 84,60 TL-dir. Yəni Numbeo-nun qiymətləri gecikə bilər.

Şəhər	Ucuz restoranda 1 nəfərlik yemək	Orta restoranda 2 nəfərlik 3 yeməkli şam yeməyi, içkisiz	Kapuçino	Mənbə
Tbilisi	30 ₾	100 ₾	9,15 ₾	numbeo, 2026-10-02 (153 iştirakçı)
Batumi	30 ₾	84 ₾	9,41 ₾	numbeo, 2026-10-02 (110 iştirakçı)
Trabzon	400 TL	1500 TL	200 TL	numbeo, 2026-10-02 (cəmi 6 iştirakçı, **zəif**)
İstanbul	575 TL	2700 TL	211,88 TL	numbeo, 2026-10-02 (527 iştirakçı)
Kapadokya, Ankara, Sivas	**yoxlanmayıb**	**yoxlanmayıb**	—	—

Dönər (rəsmi şəbəkə saytı): Usta Dönerci-də:

- souslu toyuq dürümü + orta içki — 185 TL-dən başlayır;
- 2 toyuq dürümü + böyük kartof + 1 L Coca-Cola — 590 TL;
- ət dönər dürümü (90 q) + kartof + soğan halqaları + 1 L içki — 480 TL.

Mənbə: ustadonerci.com, müraciət tarixi 2026-10-04. Bunlar kampaniya qiymətləridir, tarix yazılmayıb. Lokantada adi yeməyin qiyməti rəsmi mənbədə **yoxlanmayıb**.

6.3 Kapadokyada hava şarı

Göstərici	Dəyər	Mənbə	Mənbə növü
Sentyabr–oktyabrda 1 nəfərin qiyməti	orta hesabla 240–280 EUR (≈ 459–536 AZN)	kapadokyaturfiyatlari.com, səhifədə tarix «14 Oca» kimi göstərilir, ili dəqiq deyil (ehtimal ki 2025, URL-də isə 2026 yazılıb)	**zəif mənbə** (tur agentliyi)
Standart / komfort / lüks paket	təxminən 160 / 200 / 250 EUR-dan başlayır	eyni mənbə	**zəif**
2 nəfər, sentyabr–oktyabr	480–560 EUR ≈ 918–1071 AZN (hesablama: 1 EUR = 1,9129 AZN, cbar.az, 2026-10-02)	—	hesablama
Hava şəraiti	Uçuşlara SHGM (Mülki Aviasiya Baş İdarəsi) yalnız əlverişli havada icazə verir. Küləyə görə uçuşlar ardıcıl günlərlə ləğv oluna bilir.	ekonomidunya.com, 2025-10-27	orta (xəbər)

Tövsiyə: Kapadokyada 2–3 səhər ehtiyatda saxlayın. Bu, mənbədəki ləğvlərə əsaslanan məntiqi nəticədir, ayrıca rəqəm deyil.

6.4 Muzey kartları (xarici turistlər üçün, rəsmi: muze.gov.tr)

Kart	Qiymət	Müddət	Mənbə
MuseumPass Türkiye	165 EUR (≈ 315,6 AZN)	ilk girişdən sonra 15 gün, 350-dən çox muzey, hər muzeyə 1 dəfə	muze.gov.tr, müraciət tarixi 2026-10-04
MuseumPass Cappadocia	65 EUR (≈ 124,3 AZN)	3 gün, 10-dan çox muzey	muze.gov.tr, müraciət tarixi 2026-10-04
MuseumPass İstanbul	105 EUR (≈ 200,9 AZN)	5 gün, 13 muzey	muze.gov.tr, müraciət tarixi 2026-10-04

- Heç bir kart gecə muzey ziyarətlərinə keçmir.
- Göreme Açıq Hava Muzeyindəki Karanlıq Kilsə (Dark Church) üçün ayrıca bilet lazımdır. Bu qeyd rəsmi saytın axtarış nəticəsində görünür.
- Adi «MüzeKart» yalnız Türkiyə vətəndaşları üçündür (muze.gov.tr).
- MuseumPass-ın Topkapı və Ayasofyaya keçib-keçmədiyi **yoxlanmayıb**: muze.gov.tr səhifəsində bu barədə heç nə yazılmayıb. Topkapının biletlərini Milli Saraylar İdarəsinin müəyyən etdiyini turizmdays.com xəbəri göstərir. Bu, Topkapının karta daxil olmaya biləcəyinə işarədir, amma təsdiq deyil.

6.5 Ayrı-ayrı yerlərə giriş (xaricilər üçün)

Yer	Qiymət	Mənbə və tarix	Mənbə növü
Göreme Açıq Hava Muzeyi	20 EUR (Karanlıq kilsə +6 EUR; Derinkuyu 13 EUR)	muze.gov.tr. Rəqəmi muze.gov.tr bilet sistemindən (Nevşehir) 04.10.2026-da özüm təsdiqlədim. Müraciət tarixi 2026-10-04. Açılış saatları: 08:00–17:45.	orta
Sümela monastırı	20 EUR — 2026, muze.gov.tr bilet sistemi (alt-agent yoxlayıb, 04.10.2026); parkinq 160 TL, servis avtobusu 70 TL (2025)	muze.gov.tr; parkinq: karadenizdesonnokta.com.tr, 2025-07-10	rəsmi (bilet); orta (parkinq)
Topkapı Sarayı, kombinə bilet (Saray + Harem + Aya İrini)	2750 TL (≈ 95 AZN, ≈ 50 EUR)	turizmdays.com, xəbər 2025-12-19, qiymət 2026-01-01-dən qüvvədədir	orta (xəbər; millisaraylar.gov.tr səhifəsində qiymət görünmədi)
Ayasofya, yuxarı qalereya	25 EUR	hagiasophia.com və başqa saytlar, 2026 kimi göstərilir. Rəqəm yalnız axtarış xülasəsindən götürülüb, səhifə açılmayıb.	**zəif mənbə** (rəsmi sayt tapılmadı)

Hesablama (2 nəfər, yalnız bu 4 yer): (20 + 20 + 25 + 50) EUR × 2 ≈ 230 EUR. MuseumPass Türkiye isə 2 × 165 = 330 EUR-dur. Bu 4 yer üçün kart sərfəli deyil: Topkapı və Ayasofya karta daxil olmaya bilər (yoxlanmayıb). Kartın sərfəli olub-olmaması Anadoluda neçə muzeyə baxacağınızdan asılıdır.

6.6 İstanbulda parkinq (İSPARK)

Bu tariflər 1-ci qrup rayonlara aiddir: Beşiktaş, Beyoğlu, **Fatih (Sultanahmet)**, Kadıköy, Şişli, Üsküdar. Həm açıq, həm qapalı parkinqlərdə qüvvədədir, 2026-01-01-dən tətbiq olunur.

Müddət	Qiymət
1 saat	140 TL
2 saat	180 TL
4 saat	230 TL
8 saat	280 TL
12 saat	370 TL
24 saat	450 TL (≈ 15,6 AZN)

Mənbə: haberturk.com, xəbər 2025-12-16, İBB Məclisinin 2025-12-11 tarixli qərarı. Mənbə növü: orta. Rəsmi ispark.istanbul saytı açılmadı (bağlantı rədd edildi).

Digər qruplarda 1 saatlıq qiymət: Ataşehir, Bakırköy və s. — 110 TL; Esenyurt, Avcılar və s. — 80 TL. Bunlar yalnız axtarış xülasəsindədir, **xəbər səhifəsində ayrıca açılmayıb**.

---

7. Pul

7.1 Rəsmi məzənnələr

Cüt	Məzənnə	Mənbə	Tarix
1 USD = AZN	1,7000	cbar.az	2026-10-02
1 EUR = AZN	1,9129	cbar.az	2026-10-02
1 TRY = AZN	0,0346 (yəni 1 AZN ≈ 28,9 TRY, hesablama)	cbar.az	2026-10-02
1 GEL = AZN	0,6531	cbar.az	2026-10-02
1 USD = GEL	2,6039	nbg.gov.ge	2026-10-04
1 EUR = GEL	2,9257	nbg.gov.ge	2026-10-04
1 AZN = GEL	1,5320	nbg.gov.ge	2026-10-04
1 TRY = GEL	0,0530	nbg.gov.ge	2026-10-04
1 USD = TRY (döviz alış / satış)	48,9699 / 49,0582	tcmb.gov.tr	2026-10-02
1 EUR = TRY (alış / satış)	55,0826 / 55,1819	tcmb.gov.tr	2026-10-02
1 AZN = TRY (alış / satış)	28,6444 / 29,0192	tcmb.gov.tr	2026-10-02

Valyutalar: Gürcüstanda lari (GEL, ₾), Türkiyədə lirə (TRY, ₺).

7.2 Azərbaycan kartları xaricdə: bank tarifləri (rəsmi)

Bank / kart	Xarici bankomatdan nağd pul	Başqa xərclər	Mənbə

Kapital Bank / Birbank Cashback, Umico, Miles və s. debet kartları	**1,5% (min. 3,50 AZN/USD/EUR)**. Xarici bankın filialında: 1,5% (min. 7,50)	AZN kartı ilə xarici valyutada ödəniş edəndə bankın kart satış məzənnəsi tətbiq olunur. USD və ya EUR kartı ilə başqa valyutada ödəniş: ödəniş sisteminin məzənnəsi + 0,5%	birbank.az tariflər (xlsx), 2026-09-22-dən qüvvədədir
Birbank taksit kartları	2% (min. 3,50 AZN)	—	eyni sənəd
ABB, Visa və Mastercard debet kartları (Classic, Gold, TamKart və s.)	**1,5% (min. 3,5 AZN/USD/EUR)**; xaricdə POS-terminaldan nağd pul: 1,5% (min. 6)	Güzəşt müddətli və premium kartlarda bu faiz 2%-dir	ABB tarif cədvəli (PDF), 2025-ci ilin sentyabr versiyası (bu tarix sənədin mətnindən yox, fayl adından götürülüb)

- Azərbaycan kartlarına Türkiyədə və ya Gürcüstanda sanksiya və ya məhdudiyyət olub-olmaması barədə **heç bir rəsmi mənbə tapılmadı**. Ona görə bu məsələ **yoxlanmayıb**.
- PAŞA Bank bəzi «yüksək riskli» ölkələrdə kart əməliyyatlarını məhdudlaşdırdığını yazır (pashabank.az, yalnız axtarış xülasəsindən). Türkiyə və Gürcüstanın bu siyahıda olub-olmadığı **yoxlanmayıb**.
- Tövsiyə: yola çıxmazdan əvvəl bankınızın tətbiqində kartın xaricdə istifadəsinin açıq olduğunu yoxlayın.

7.3 Türkiyədə bankomat komissiyası (xarici kart üçün)

Mənbələr bir-birinə **ziddir**.

- myturkeyadventure.com (2026-09-30-da yenilənib, **zəif mənbə**) yazır ki, Ziraat, Halkbank, PTT, ING və HSBC adətən xarici kartdan komissiya almır. Garanti, Akbank, Yapı Kredi və DenizBank isə komissiya alır.
- Başqa zəif mənbə (travelcurrencyguide və you.co, axtarış xülasəsindən) deyir ki, Ziraat 2026-cı ilin mayından xarici kartdan 50–100 TL komissiya alır.
- İş Bankası və Ziraatın faiz tarifləri (1,15–1,70 TL + 1,15% + BSMV) da yalnız axtarış xülasəsində görünür, tarixi yoxdur.

Bankların öz saytlarına baxılmadı, axtarışda da rəsmi tarif çıxmadı. Yəni **yoxlanmayıb**.

Ümumi qayda (yalnız zəif mənbələrdə): bankomat ekranında **«TRY ilə»** seçin və «DCC», yəni çevirmə təklifini rədd edin.

7.4 Nağd pul və bəxşiş

- **Türkiyə:** 2026-01-30-dan restoran, kafe və lokantalarda «servis», «kuver» və «masa» haqqı almaq qadağandır. Bu, Ticarət Nazirliyinin Qiymət Etiketi Yönetmeliyinə dəyişikliklə edilib (euronews, 2026-01-29; mənbə növü orta). Bəxşiş könüllüdür. 5–10% rəqəmi yalnız bloqlardadır (**zəif mənbə**).
- **Gürcüstan:** bir çox restoran hesaba 10–18% servis haqqı əlavə edir. Bu varsa, ayrıca bəxşiş gözlənilmir. Mənbə: tbilisi-expat.com və başqaları (**zəif mənbə**, axtarış xülasəsindən).
- Sümela parkinqi kimi kiçik ödənişlər üçün nağd lirə saxlamaq məntiqlidir. Bu, ümumi tövsiyədir, rəqəm deyil.

---

8. Rabitə

8.1 Türkiyə — xarici telefonun IMEI qaydası

Məsələ	Dəyər	Mənbə və tarix
Xaricdən gətirilən telefon qeydiyyatsız işləyə bilir	120 gün	BTK Tüketici — Merkezi Cihaz Kayıt Sistemi, müraciət 2026-10-04
Qeydiyyat tezliyi	3 təqvim ilində 1 cihaz (15.05.2019 tarixli, 30775 saylı Prezident qərarı)	BTK Tüketici, müraciət 2026-10-04
Müraciət kanalı	yalnız e-Devlet	BTK Tüketici, müraciət 2026-10-04
2026-cı il qeydiyyat rüsumu	54 258 TL — **zəif/ikinci dərəcəli mənbə** (xəbər saytları; rəsmi BTK səhifəsində köhnə, 2020-ci ilin rəqəmi var)	Medyascope, 2025-12-31; Technopat, 2025-12-31

Praktik nəticə: 3 həftəlik səfər 120 günün xeyli içindədir, ona görə qeydiyyat və rüsum **lazım deyil**. Türk SIM kartı taxılmış telefon 120 gündən sonra bağlanar; bu səfərə aid deyil. Xarici (Azərbaycan) SIM kartla rouminqdə IMEI qaydasının necə tətbiq olunduğunu rəsmi mənbədə tapmadım — **yoxlanmayıb**.

8.2 Türkiyə — turist SIM paketləri

Operator	Paket	Qiymət	Müddət	Mənbə və tarix
Turkcell	Tourist Welcome Pack: 20 GB, 200 dəq.	1 800 TL turkcell.com.tr, müraciət 2026-10-04	28 gün; kampaniya 31.12.2026-dək	eyni səhifə; pasport tələb olunur. SIM/xətt haqqı səhifədə göstərilməyib — **yoxlanmayıb**
Türk Telekom	Welcome 25 GB, 750 dəq., 750 SMS	420 TL turktelekom.com.tr, müraciət 2026-10-04	28 gün	Səhifədə: telsiz ruhsatnamə haqqı və ÖİV (xüsusi rabitə vergisi) **qiymətə daxil deyil**, ayrıca alınır
Türk Telekom	Welcome 50 GB	550 TL turktelekom.com.tr, müraciət 2026-10-04	28 gün	eyni şərtlər
Türk Telekom	Welcome 10 GB	320 TL turktelekom.com.tr, müraciət 2026-10-04	7 gün	eyni şərtlər
Vodafone TR	Welcome to Turkey: 20 GB, 750 dəq., 250 SMS	Rəsmi səhifədə qiymət **yoxdur** (səhifə: «SIM haqqı mağazadan asılıdır»). Axtarış xülasəsindəki 1 500 TL — **zəif mənbə, yoxlanmayıb**	paket 28 gün, xətt 60 gün	vodafone.com.tr, müraciət 2026-10-04

Qeyd: Türk Telekom səhifəsindəki qiymətlər köhnə görünə bilər (digər operatorlardan xeyli ucuzdur). Mağazada yenidən yoxlamaq lazımdır.

8.3 Gürcüstan — turist SIM paketləri

Operator	Paket	Qiymət	Müddət	Mənbə və tarix
Magti	3 000 MB + yerli zənglər pulsuz + 30 dəq. beynəlxalq + SIM pulsuz	30 GEL magticom.ge, müraciət 2026-10-04	15 gün	Tbilisi və Kutaisi hava limanlarında
Magti	5 000 MB + yerli SMS	15 GEL magticom.ge, müraciət 2026-10-04	15 gün	eyni
Silknet	Tourist Start / Tourist Unlimited	15 GEL / 30 GEL — **zəif mənbə** (rəsmi səhifə JS ilə yüklənir, rəqəm yalnız axtarış xülasəsindən)	15 gün	silknet (5g.ge), müraciət 2026-10-04

Cellfie	«Tourist»	19 GEL / 14 gün — **zəif mənbə, yoxlanmayıb** (rəsmi səhifə 404)	—	esimgeorgia.net

Batumidə SIM satışı: Magti paketləri yalnız hava limanlarında göstərilib. Quru yolla gələnlər üçün şəhər ofisi lazımdır — ofis ünvanlarını **yoxlamamışam**.

8.4 eSIM (bütövlükdə zəif / kommersiya mənbəsi)

Ölkə	Nümunə	Qiymət	Mənbə
Türkiyə (Airalo)	10 GB / 30 gün; 20 GB / 30 gün	18 USD; 26 USD — **zəif mənbə**	axtarış xülasəsi, esimdb.com, müraciət 2026-10-04
Gürcüstan (Airalo)	5 GB / 30 gün	15,50 EUR — **zəif mənbə**	findyouresim.com, müraciət 2026-10-04

Telefonun eSIM-i dəstəkləməsi lazımdır. Bu qiymətləri Airalo-nun öz səhifəsində yoxlamamışam.

8.5 Azərbaycan operatorlarının rouminqi

Operator	Paket	Qiymət	Mənbə və tarix
Azercell	500 MB / 3 gün; 2 GB / 10 gün; 5 GB / 30 gün; 10 GB / 30 gün	10 / 25 / 50 / 75 AZN 1news.az, 2026-01-12 — **ikinci dərəcəli mənbə** (press-reliz xəbəri). Türkiyə və Gürcüstanın siyahıda olub-olmadığı **yoxlanmayıb**	
Bakcell	rouminq internet paketləri	Rəsmi səhifə JS ilə yüklənir, rəqəmlər görünmür. Axtarış xülasəsindəki 3 / 20 / 30 AZN — **zəif mənbə, yoxlanmayıb**	bakcell.com, müraciət 2026-10-04
Nar	Rouminq 9 / 15 / 18 / 28	Rəsmi səhifə 404. Rəqəmlər **yoxlanmayıb**	nar.az xəbər — açılmayıb

Tövsiyə: 3 həftə üçün yerli SIM (GE-də Magti, TR-də Turkcell və ya Türk Telekom) rouminqdən ucuz görünür. Bu nəticə yuxarıdakı rəsmi qiymətlərlə müqayisədən çıxır; rouminq qiymətləri tam təsdiqlənməyib.

---

9. Təhlükəsizlik

9.1 Sürət hədləri (minik avtomobili, km/saat)

Ölkə	Şəhər / yaşayış məntəqəsi	Şəhərdən kənar	Avtomagistral / bölünmüş yol	Mənbə və tarix
Azərbaycan	60 (yaşayış zonası 20)	90	110	«Yol hərəkəti haqqında» Qanun, m.50, müraciət 2026-10-04
Gürcüstan	60 (yaşayış zonası 20)	90	110	«Yol hərəkəti haqqında» Qanun, m.33 (MOI PDF, 2024-cü il iyul redaksiyası), müraciət 2026-10-04
Türkiyə	50	90 (ikitərəfli yol)	bölünmüş yol 110; otoyol 120	Karayolları Trafik Yönetmeliği, m.100 (mevzuat.gov.tr, 03.07.2026 dəyişikliyi daxil), müraciət 2026-10-04

- Türkiyə: m.100-ə görə İçişləri Nazirliyi şəhərlərarası yollarda, bölünmüş yollarda və otoyollarda minik avtomobilləri üçün həddi **20 km/saata qədər** artıra bilər (KTY m.100, müraciət 2026-10-04). Bəzi otoyollarda 130/140 km/saat lövhəsi barədə məlumat yalnız xəbər/bloqdadır — **zəif mənbə**. Həmişə lövhəyə baxın.
- Türkiyə: otoyolda minimum sürət 40, şəhərlərarası yolda 15 (KTY m.100, müraciət 2026-10-04).
- Gürcüstan: qoşqu ilə bütün yollarda 80 (MOI PDF, m.33, müraciət 2026-10-04).

9.2 Alkoqol həddi

Ölkə	Hədd	Mənbə və tarix
Gürcüstan	0,3 promildən çox = sərxoşluq	Matsne, birgə əmr №1017/01-52/n, 31.12.2013; qüvvəyə minmə 01.01.2014 (ambebi.ge). Sonrakı cərimə dəyişikliklərinin məbləğləri **yoxlanmayıb**
Türkiyə	Şəxsi minik avtomobili sürücüsü 0,50 promil; digər sürücülər 0,20 promil	KTY m.97 (RG 19.02.2014 dəyişikliyi), müraciət 2026-10-04
Azərbaycan	Qanun mətnində sərxoş halda sürmə qadağandır, amma **rəqəmli hədd tapılmadı**	Yol hərəkəti haqqında Qanun, müraciət 2026-10-04

gov.uk da Gürcüstanda həddin Britaniyadakından aşağı olduğunu yazır (gov.uk — Georgia, yenilənmə 2026-09-15). **Tövsiyə: sükan arxasında olan heç içməsin.**

9.3 Avtomobildə məcburi avadanlıq

Türkiyə — KTY «1 saylı cetvel», mətn 03.07.2026 dəyişikliyinə qədər yenilənib (mevzuat.gov.tr PDF, müraciət 2026-10-04):

Avadanlıq	Tələb
Yanğınsöndürən	ən azı 1 ədəd, ümumi dolum ən azı 1 kq quru toz (TS 862 EN3 və ya CE), sürücünün yaxınında
Reflektor (qəza üçbucağı)	2 ədəd, ECE R27 tələbinə uyğun
Ehtiyat alətlər	domkrat, bolt açarı, xarici işıqlar üçün ehtiyat lampalar, kəlbətin, vintaçan, fənər, **qarlı/buzlu günlər üçün 1 cüt zəncir**, yedək kəndiri
Ehtiyat təkər	M1/N1 üçün ehtiyat təkər və ya alternativ sistem
İlk yardım çantası	KTY cetvelində **tapmadım**; tələb yalnız ikinci dərəcəli mənbədədir (alomaliye.com, 2026-05-18) — **zəif mənbə**. Yenə də aparın
Çatışmazlığa görə cərimə	1 246 TL — **ikinci dərəcəli mənbə** (alomaliye.com, 2026-05-18). Diqqət: həmin mənbə hüquqi əsas kimi «KTY m.31/1-a» göstərir, amma KTY m.31 RG 04.11.2025 ilə ləğv edilib. Hüquqi əsas **yoxlanmayıb**

Gürcüstan — qanunun MOI PDF-ində minik avtomobili üçün aptek, yanğınsöndürən və üçbucaq siyahısını **tapmadım** (yanğınsöndürən yalnız ekskursiya nəqliyyatı üçün çıxır). **Yoxlanmayıb.** Türkiyə dəsti onsuz da aparılacağı üçün praktik problem yoxdur.

9.4 Qış təkəri

Ölkə	Qayda	Mənbə və tarix

Türkiyə — tebliğ mətni	Məcburiyyət **şəhərlərarası yolda sərnişin və yük daşıyan** nəqliyyata aiddir (xarici nömrəlilər daxil). Şəxsi minik avtomobili bu kateqoriyaya düşmür. Valiliklər öz il sərhədləri daxilində tətbiqə qərar verə və müddəti 1 ay əvvəl/sonra uzada bilər (m.5/2–3). Minimum protektor: minik üçün 1,6 mm	UAB — Kış Lastiği Tebliği PDF, müraciət 2026-10-04. Bu PDF-də köhnə tarixlər var: 1 dekabr – 1 aprel
Türkiyə — yeni tarixlər	15 noyabr – 15 aprel (5 ay); ticari nəqliyyat üçün məcburi, şəxsi avtomobil üçün tövsiyə; cərimə (ticari) 5 856 TL	TRT Haber, 2025-11-15 — dövlət yayımçısı, amma xəbərdir. 2026/27 mövsümü üçün yeni genelge **yoxlanmayıb**
Gürcüstan	Hökumətin müəyyən etdiyi yerlərdə/yol hissələrində 1 dekabr – 1 mart arası bütün təkərlər qış təkəri olmalıdır; xüsusi hava şəraitində zəncir tələb oluna bilər	Yol hərəkəti haqqında Qanun, m.16¹ (MOI PDF), müraciət 2026-10-04. Hansı yol hissələri daxildir (Rikoti?) — **yoxlanmayıb**

Praktik nəticə: noyabrın ikinci yarısında Sivas/Kayseri yaylasına çıxırsınızsa, qış təkəri (və ya heç olmasa zəncir) çox tövsiyə olunur. Zəncir Türkiyədə onsuz da məcburi dəstdədir. Valiliklərin yerli qərarlarını yolda KGM / valilik saytlarından yoxlayın.

9.5 Radar/EDS və xarici nömrəli avtomobilin cərimələri (Türkiyə)

- **Yol cərimələri (radar daxil):** sürücünün vətəndaşlığından asılı olmayaraq, xarici nömrəli avtomobilə yazılan yol hərəkəti cəriməsi bildiriş şərti olmadan, sürücüyə xəbər verilərək alınır. **«Cərimələr ödənmədən xarici nömrəli avtomobilin ölkəni tərk etməsinə icazə verilmir.»** Mənbə: 2918 saylı KTK, m.115, müraciət 2026-10-04.
- **Ödənişli otoyol/körpü (HGS):** yeni yönətmelik RG 33324, 29.07.2026. Xarici nömrəli avtomobil HGS və ya oxşar sistemə abunə olmalı və balans saxlamalıdır. Ödənişsiz keçid 15 gün içində ödənsə, cərimə yoxdur. 15 gündən sonra cərimə keçid haqqı qədərdir. 45 gündən sonra keçid haqqına əlavə olaraq **4 qat** cərimə. Borc sərhəddən çıxışda elektron yoxlanılır; ödənmədən gömrük çıxışa icazə vermir (kartla və ya kassada ödəniş). Mənbə: UAB xəbəri, 2026-07-29; yönətmelik xülasəsi: alomaliye.com, 2026-07-29.
- **Nəticə:** Sarp/Türkiyə girişində HGS etiketi alın və balansı doldurun. Çıxışdan əvvəl borcu yoxlayın. HGS-in harada satıldığını (Sarp gömrüyü, PTT) **yoxlamamışam**.

9.6 Təcili yardım nömrələri

Ölkə	Nömrə	Mənbə və tarix
Türkiyə	**112** — 81 ilin hamısında tək nömrə. 155 (polis), 156 (jandarma), 110 (yanğın), 158 (sahil mühafizəsi), 177 (meşə), 122 (AFAD) bu nömrəyə birləşdirilib	İçişləri Nazirliyi, müraciət 2026-10-04
Gürcüstan	**112**	gov.uk — Georgia, yenilənmə 2026-09-15
Azərbaycanın səfirlik/konsulluq qaynar xətləri	aşağıdakı 9.10 cədvəlində	—

9.7 Yol şəraiti — marşrut üzrə

Hissə	Məlumat	Mənbə və tarix	Etibar
Gürcüstan, ümumi	Şəhərdən kənar yollar çox vaxt pis işıqlandırılıb və keyfiyyətsizdir; **yolda başıboş mal-qara**; yol nişanları və üstünlük qaydası qarışıq ola bilər; sürüş qeyri-sabitdir; hündürlükdə yağış, sel və qar; sürüşmələr	gov.uk — Georgia, yenilənmə 2026-09-15	rəsmi (xarici dövlət)
Rikoti aşırımı (E60)	52 km, 4 zolaqlı yeni yol, **51 tunel, 97 körpü**; 29.12.2025-də tam açılıb	Civil Georgia, 2025-12-30	xəbər; Yollar Departamentinin səhifəsində təsdiq tapmadım
Batumi – Sarpi	Sərhəd 24/7 açıqdır; pik saatlarda (səhər 07–09, həftəsonu, bayram) avtomobil növbəsi 1–5 saata çata bilər	borderroute.com, triproadwayplanner, müraciət 2026-10-04	**zəif mənbə**
D010 Karadeniz sahil yolu	82 tunel, ümumi uzunluq 112 850 m	Vikipedi — D 010, müraciət 2026-10-04	**zəif mənbə**
D010 — payız sürüşmələri	Nümunə: 05–06.11.2024, Rize Ardeşen, güclü yağışdan sonra sürüşmə; yolun Artvin istiqaməti bağlandı, nəzarətli tək zolaqla keçid verildi	Anadolu Ajansı, 2024-11-05	dövlət agentliyi
Türkiyə, ümumi	Gecə sürüşündə ehtiyatlı olun; şəhərlərarası yollar əla vəziyyətdədir, ucqarlarda pisdir; qəzalar adidir; güclü yağış sel və sürüşmə yaradıb yol/körpüləri sıradan çıxara bilər	gov.uk — Turkey, yenilənmə 2026-09-21	rəsmi (xarici dövlət)
Ayder / Uzungöl / Sümela yolları	Çamlıhemşindən sonra dar və döngəli; Ayder Çamlıhemşindən 19 km uzaqdadır; qışda zəncir/qış təkəri	kulturportali.gov.tr — Ayder (məsafə üçün, ancaq səhifəni ayrıca açmamışam); yol təsviri axtarış xülasəsindən	**zəif mənbə**
Daxili Anadolu yaylası — hündürlük	Kayseri: 1 054 m	Kayseri İl Mədəniyyət və Turizm Müdirliyi, müraciət 2026-10-04	rəsmi
	Sivas: 1 285 m	Vikipedi — Sivas), müraciət 2026-10-04	**zəif mənbə**
Yol vəziyyəti (canlı)	KGM-nin yol işləri/bağlı yollar səhifəsi	KGM — Çalışma Yapılan Yollar	rəsmi (yolda yoxlayın)
İstanbul nəqliyyatı	Məlumat toplamamışam	—	**yoxlanmayıb**

9.8 Polis / jandarma yoxlama məntəqələri, şəxsiyyət vəsiqəsi

- Türkiyədə şəkilli şəxsiyyət sənədi gəzdirməmək qanunsuzdur. Pasportu həmişə yanınızda saxlayın. İstanbulda sənəd yoxlaması ola bilər. Əsas yollarda çoxlu polis məntəqəsi var; onlarla əməkdaşlıq edin. Məntəqəyə yavaş yaxınlaşın və təhlükəsizlik əməkdaşlarının göstərişinə əməl edin. Mənbə: gov.uk — Turkey, yenilənmə 2026-09-21.
- Sərxoş sürücüyə cərimə yazılır və sürücülük vəsiqəsi **6 aylığa** alına bilər (gov.uk — Turkey, yenilənmə 2026-09-21).
- Sığorta: üçüncü şəxs sığortasını göstərən **Yaşıl Kart** lazımdır (gov.uk — Turkey, yenilənmə 2026-09-21). Azərbaycan sürücülük vəsiqəsinin Türkiyədə və Gürcüstanda keçərliliyi bu bölmədə **yoxlanmayıb** (bax 3.1-ci bölmə).

9.9 Oğurluq və fırıldaqçılıq (İstanbul), zəlzələ

Cinayət (gov.uk — Turkey, yenilənmə 2026-09-21):

- İstanbulun turist bölgələrində küçə oğurluğu və cibgirlik adidir.

- Sizə yaxınlaşıb pul dəyişməyi təklif edən və ya restorana/gecə klubuna aparmaq istəyən yad adamlardan ehtiyatlı olun. Yadların təklif etdiyi yemək və içkiyə nəsə qatılmış ola bilər.
- **Metanol:** Ankara və İstanbul daxil olmaqla, qanunsuz istehsal edilmiş və saxta içkidən ölüm halları olub.
- Gürcüstan: cinayət səviyyəsi aşağıdır, amma içkiyə nəsə qatılması halları qeydə alınıb (gov.uk — Georgia, yenilənmə 2026-09-15).

Zəlzələ — AFAD: Deprem Anında Neler Yapmalısınız, müraciət 2026-10-04:

- Binada: **ÇÖK – KAPAN – TUTUN** (diz üstə çök, başını və boynunu qoru, sabit bir şeydən tut). Sarsıntı bitənə qədər çölə qaçma, liftdən istifadə etmə.
- Avtomobildə: təhlükəsiz yerdə yolu bağlamadan kənara çək və pəncərələr bağlı halda avtomobildə qal. Tuneldə avtomobildən ayrılma.
- Açıq havada: binalardan, elektrik xətlərindən, ağaclardan və dirəklərdən uzaq dur. Sahildən uzaqlaş (tsunami riski).
- Faktlar: 2025-ci ilin aprelində Mərmərə dənizində 6,2 bal gücündə zəlzələ İstanbulda güclü hiss olunub (gov.uk — Turkey, yenilənmə 2026-09-21). Gürcüstanda tez-tez kiçik zəlzələlər olur; 2022-ci ildə 6,2 bal (gov.uk — Georgia, yenilənmə 2026-09-15).

9.10 Azərbaycanın diplomatik nümayəndəlikləri (mfa.gov.az, müraciət 2026-10-04)

Şəhər	Ünvan	Telefon	E-poçt / qeyd	Mənbə
Tbilisi (səfirlik)	Vaxtanq Qorqasali küç. 4	Səfirlik +995 32 224 22 20; konsulluq şöbəsi +995 32 224 30 04 (zənglər B.e.–C. 14:00–16:00)	tbilisi@mission.mfa.gov.az, consul_tbilisi@mission.mfa.gov.az; sənəd qəbulu 09:30–12:00	tbilisi.mfa.gov.az
Batumi (baş konsulluq)	6010, Parnavaz Mepe küç. 62 / Demetre Tavdadebuli küç. 24	+995 422 27 16 44	batumi@mission.mfa.gov.az; qəbul 09:30–13:00	batumi.mfa.gov.az
Ankara (səfirlik)	Diplomatik Site, Baku Sok. No:1, 06450 Oran	(0312) 491 16 81 / 491 16 83	ankara@mission.mfa.gov.az, consul_ankara@mission.mfa.gov.az; qəbul 09:30–13:00	ankara.mfa.gov.az
İstanbul (baş konsulluq)	Zeytinoğlu Cad. No:65, Akatlar, Beşiktaş	+90 850 800 0515; **qaynar xətt +90 536 613 86 48** (qeyri-iş günləri 09:00–18:00); ana səhifədə +90 212 325 80 42–45	istanbul@mission.mfa.gov.az	istanbul.mfa.gov.az
Qars (baş konsulluq)	Yusif Paşa məh., Heydər Əliyev pr. No 32/B, 36100	+90 474 223 64 75; 223 13 61; **qaynar xətt +90 541 949 85 13, +90 542 203 05 36** (həftəsonu daxil)	qars@mission.mfa.gov.az	kars.mfa.gov.az
Trabzon	Nümayəndəlik **tapılmadı** (trabzon.mfa.gov.az açılmadı). Bu, nümayəndəliyin olmadığını təsdiq etmir	—	—	yoxlanmayıb

Marşrut boyu: Gürcüstan → Batumi və Tbilisi; Şimal-Şərqi Türkiyə → Qars (ən yaxın); mərkəz → Ankara; son → İstanbul.

---

10. Mövsüm və iqlim

10.1 Türkiyə şəhərləri — MGM rəsmi statistikası (aylıq orta göstəricilər)

Mənbə: MGM — İllere ait genel istatistik verileri (`?m=TRABZON`, `RIZE`, `ARTVIN`, `SIVAS`, `KAYSERI`, `NEVSEHIR`, `ANKARA`, `ISTANBUL`), müraciət 2026-10-04. Ölçmə dövrləri cədvəldədir.

Oktyabr / noyabr / dekabr:

Şəhər (dövr)	Ay	Orta maks. °C	Orta min. °C	Yağıntı mm	Yağışlı günlər	Mütləq minimum °C
Artvin (il mərkəzi, dağlıq; Hopa sahili üçün deyil) (1949–2025)	Okt / Noy	19,7 / 13,5	10,3 / 5,8	60,8 / 74,9	11,0 / 10,9	—
Rize (1927–2025)	Okt / Noy / Dek	20,5 / 16,6 / 12,9	13,2 / 9,2 / 5,8	**293,8 / 250,4 / 241,8**	14,8 / 13,3 / 14,0	2,5 / −2,6 / −4,0
Trabzon (1927–2025)	Okt / Noy / Dek	20,1 / 16,6 / 13,1	13,7 / 10,1 / 6,8	**113,4 / 99,3 / 85,3**	11,8 / 11,3 / 11,9	3,4 / −1,6 / −3,3
Sivas (1929–2025)	Okt / Noy / Dek	18,6 / 10,9 / 3,8	4,2 / **−0,2** / −4,2	32,7 / 40,0 / 43,4	7,7 / 9,3 / 12,1	−9,0 / **−24,4** / −30,2
Kayseri (1931–2025)	Okt / Noy / Dek	20,5 / 13,2 / 6,7	3,6 / **−0,8** / −4,2	27,1 / 31,9 / 37,0	7,3 / 8,7 / 11,9	−12,2 / **−20,7** / −28,4
Nevşehir — Kapadokya (1959–2025)	Okt / Noy / Dek	18,3 / 11,8 / 6,2	6,8 / 2,5 / −1,3	28,0 / 34,3 / 48,4	7,0 / 8,5 / 12,3	−7,6 / −14,0 / −19,5
Ankara (1927–2025)	Okt / Noy / Dek	20,0 / 13,1 / 6,6	7,2 / 2,6 / −0,6	26,9 / 31,4 / 44,1	6,9 / 8,1 / 11,7	−9,8 / −17,5 / −24,2
İstanbul (1950–2025)	Okt / Noy / Dek	20,6 / 16,1 / 11,8	13,7 / 9,9 / 6,5	66,3 / 78,1 / 99,2	9,5 / 11,3 / 15,5	2,5 / −2,0 / −4,2

Bütün il üzrə (ümumi aylıq məlumat) — orta maks. / orta min. °C, yağıntı mm (MGM):

Ay	Rize maks/min, mm	Trabzon maks/min, mm	Kayseri maks/min, mm	Nevşehir maks/min, mm	İstanbul maks/min, mm
Yanvar	10,7/3,9, 231,2	10,9/4,8, 82,8	4,3/−6,7, 35,9	4,0/−3,6, 45,4	9,6/4,2, 88,8
Fevral	10,8/3,7, 186,1	10,8/4,5, 64,2	6,3/−5,1, 36,3	5,5/−2,6, 41,1	10,2/4,2, 70,7
Mart	12,0/5,0, 159,8	12,0/5,5, 60,0	11,6/−1,3, 43,7	10,3/0,7, 48,1	12,4/5,5, 62,3
Aprel	15,5/8,4, 97,6	15,6/8,8, 57,0	17,8/3,3, 50,7	16,0/5,1, 50,2	17,4/9,2, 47,8
May	19,4/12,7, 96,5	19,2/13,0, 52,6	22,6/6,9, 52,2	20,6/8,9, 57,9	22,3/13,6, 32,9
İyun	23,6/16,8, 133,9	23,3/17,2, 52,2	27,0/9,9, 41,2	24,9/11,7, 37,5	27,1/18,0, 27,6
İyul	26,0/19,7, 150,9	26,1/20,0, 36,6	30,8/12,1, 10,3	28,5/13,7, 9,4	29,7/20,5, 22,1
Avqust	26,6/20,1, 193,1	26,7/20,5, 47,8	30,9/11,7, 8,9	28,7/13,6, 8,4	29,7/20,8, 23,9

Sentyabr	24,1/17,0, 256,6	23,9/17,5, 79,0	26,7/7,6, 14,7	24,5/10,5, 14,3	25,9/17,6, 39,7
Oktyabr	20,5/13,2, 293,8	20,1/13,7, 113,4	20,5/3,6, 27,1	18,3/6,8, 28,0	20,6/13,7, 66,3
Noyabr	16,6/9,2, 250,4	16,6/10,1, 99,3	13,2/−0,8, 31,9	11,8/2,5, 34,3	16,1/9,9, 78,1
Dekabr	12,9/5,8, 241,8	13,1/6,8, 85,3	6,7/−4,2, 37,0	6,2/−1,3, 48,4	11,8/6,5, 99,2

Sivas (MGM): oktyabr 18,6/4,2; noyabr 10,9/−0,2; dekabr 3,8/−4,2 °C.

Rize-də ilin ən yağışlı ayı **oktyabrdır**: 293,8 mm, orta hesabla 14,8 yağışlı gün (MGM — Rize, müraciət 2026-10-04).

10.2 Batumi (Gürcüstan) — zəif mənbə

Ay	Orta min. °C	Orta maks. °C	Yağıntı mm	Yağışlı günlər
Sentyabr	17,6	24,8	262	12
Oktyabr	14,0	21,3	277	12
Noyabr	9,3	16,7	**312** (ilin ən yağışlı ayı)	12
Dekabr	6,5	13,0	268	13

Mənbə: climatestotravel.com — Batumi (1991–2020 orta göstəricilərinə istinad edir), müraciət 2026-10-04. **Zəif mənbə.** Başqa saytlar oktyabr üçün 248–306 mm, noyabr üçün 233–312 mm verir. Gürcüstanın rəsmi meteoroloji mənbəsini tapmadım.

10.3 Geyim tövsiyəsi (yuxarıdakı rəqəmlərdən çıxarılıb)

Hissə və vaxt	Rəqəmlərin göstərdiyi	Nə götürmək
Batumi – Hopa – Rize – Trabzon, oktyabr	gündüz ~20 °C, gecə ~13 °C; Rize-də ayın yarısı yağışlıdır, 294 mm; Batumidə 277 mm (zəif mənbə)	suya davamlı gödəkçə, çətir, tez quruyan şalvar, suya davamlı ayaqqabı, yüngül sviter
Eyni sahil, noyabr	gündüz ~16–17 °C, gecə ~9–10 °C, yağış davam edir	yuxarıdakılar + flis/isti sviter
Ayder / Uzungöl (yayla)	MGM-də bu yerlər üçün məlumat **yoxdur**. Sahildən xeyli hündürdə yerləşdikləri üçün daha soyuq olacaq (rəqəm yoxlanmayıb)	papaq, əlcək, isti gödəkçə
Sivas / Kayseri, oktyabr	gündüz 19–20 °C, **gecə 4 °C**	qatlı geyim: köynək + sviter + isti gödəkçə
Sivas / Kayseri, noyabr	gündüz 11–13 °C, **gecə 0 °C-dən aşağı**; mütləq minimumlar −20...−24 °C	qış gödəkçəsi, papaq, əlcək, termal alt paltar; avtomobildə buz qaşıyıcı, qış təkəri/zəncir
Kapadokya (Nevşehir), noyabr	gündüz 12 °C, gecə 2,5 °C (şar uçuşu səhər tezdir — ən soyuq vaxt)	isti gödəkçə, papaq, əlcək
Ankara, noyabr	gündüz 13 °C, gecə 2,6 °C	isti gödəkçə
İstanbul, noyabr	gündüz 16 °C, gecə 10 °C, 11 yağışlı gün	yağmurluq, çətir, orta qalınlıqda gödəkçə

Ümumi nəticə: oktyabr ortası ilə noyabr arasında səyahət iki fərqli iqlimdən keçir: yağışlı və mülayim sahil, sonra gecələr şaxtalı daxili yayla. Hər iki iqlim üçün geyim götürün.

Yoxlanmamış / zəif mənbəli

Bölmə 0–4 (sərhəd, giriş qaydaları, sənədlər, yollar):

1. Nazirlər Kabinetinin 17.09.2026 tarixli qərarının tam mətni, yəni quru sərhəd istisnalarının rəsmi siyahısı. Oxunmayıb, ona görə DSX və ya DGK-dan yazılı təsdiq almaq tövsiyə olunur.
2. Vətəndaşın Sədərək–Dilucu keçidindən avtomobillə çıxışı.
3. Avtomobili yük kimi Gürcüstana, sonra Türkiyədən və ya Gürcüstandan geri daşımağın qiyməti və gömrük prosedurları. banker.az və karavan.az zəif mənbədir.
4. Bakı–Tbilisi qatar biletinin qiyməti (81 AZN). Bu rəqəm yalnız axtarış xülasəsindədir.
5. Türkiyənin Sarp keçidində sərhəd trafik sığortasının qiyməti.
6. Sarp keçidində HGS satış məntəqəsinin olub-olmaması.
7. Ödənişsiz keçid üçün cərimə qaydası, yəni 16–45 gün ərzində «1 misli» məsələsi. Rəsmi Qəzetin mətni açılmadı, məlumat xəbərlərdən götürülüb, bəzi mənbələr isə «4 misli» yazır.
8. Gürcüstan və Türkiyə sərhəd keçidlərinin rəsmi iş saatları. Gecə-gündüz açıq olduğu yalnız zəif mənbələrdə yazılıb.
9. Gürcüstanda xarici sürücülük vəsiqəsinin qüvvədə olma müddəti. Bu, kommersiya saytından götürülüb.
10. Türkiyədə xarici sürücülük vəsiqəsi ilə sürmə müddətinin 6 ay olması (KTY 88-ci maddə). Mənbə hüquq bürolarıdır, mevzuat.gov.tr-də yoxlanmayıb.
11. Gürcüstanda etibarnamə qaydası və xarici avtomobilin 90 gün qala bilməsi. Bunlar zəif mənbələrdəndir.
12. Gürcüstanda icbari tibbi sığorta. Mənbələr Georgia Today və sığorta şirkətinin saytıdır; Gürcüstan qanununun mətni oxunmayıb.
13. Gürcüstanda yolların ödənişsiz olması, mənbə tollguru.com-dur. D010 yolunun və Aksaray üzərindən gedən D-yolunun ödənişsiz olması da yoxlanmayıb.
14. Derinkuyu–Ankara istiqamətində otoyol tarifinin Ankara–Derinkuyu istiqaməti ilə eyni olub-olmaması.

Bölmə 5–7 (yanacaq, xərclər, pul):

Yoxlanmayıb:

1. Azərbaycanda Aİ-95-in 2026-10-04 tarixinə qiyməti. Son rəsmi xəbər 1,60 AZN-dir (2024-07-15). tariffcouncil.gov.az açılmadı.
2. Gürcüstanda bidonla yanacaq daşımağın litr həddi (rs.ge-də yoxlanmayıb).
3. Türkiyədə yanacaqdoldurma məntəqəsində bidona doldurma qaydaları (Shell TR səhifəsi açılmadı).
4. 2009/15481 Qərarının 96-cı maddəsi (10 litrlik bidon və ayda 4 giriş) mevzuat.gov.tr-də birbaşa yoxlanmayıb; ikinci dərəcəli saytdan götürülüb.
5. Tbilisi və Rize/Ayder üçün otel qiymətləri; Göreme üçün orta səviyyəli otel qiyməti.
6. Kapadokya, Ankara və Sivasda yemək qiymətləri; lokantada adi yeməyin qiyməti.
7. Sümela monastırına girişin 2026-cı il qiyməti (yalnız 2025 üçün 20 EUR tapıldı).
8. Ayasofyanın rəsmi qiymət səhifəsi (25 EUR yalnız axtarış xülasəsindəndir); MuseumPass-ın Topkapı və Ayasofyaya keçib-keçməməsi.
9. Göreme bilet qiyməti (20 EUR) rəsmi səhifəni birbaşa açanda görünmədi, yalnız axtarış mətnində var.
10. Türkiyə banklarının xarici kart üçün bankomat komissiyası (rəsmi tarif tapılmadı, mənbələr ziddir).

11. Azərbaycan kartlarının Türkiyədə və Gürcüstanda məhdudiyyəti və ya sanksiyası (məlumat tapılmadı).
12. İSPARK-ın 2-ci və 3-cü qrup rayonlarının tarifi (yalnız axtarış xülasəsində).
13. Dizelin 2026-10-06-da 4,95 TL ucuzlaşması — bu, hələ proqnozdur.
14. Gürcüstan–Türkiyə km bölgüsü (600 / 4400) — mənbəsi olmayan fərziyyədir.

Zəif mənbələr:

- KAYAK (bütün otel rəqəmləri)
- Numbeo (yemək qiymətləri; Trabzonda cəmi 6 iştirakçı)
- globalpetrolprices.com
- karavan.az (Aİ-95)
- kapadokyaturfiyatlari.com (hava şarı)
- hagiasophia.com (Ayasofya)
- myturkeyadventure.com və travelcurrencyguide (bankomat)
- tbilisi-expat.com (Gürcüstanda bəxşiş)
- bloqlar (Türkiyədə 5–10% bəxşiş)

Orta mənbələr (xəbər saytları və ikinci dərəcəli hüquqi sitat):

- report.az (Azərbaycanda yanacaq)
- gzt.com (Türkiyədə yanacaq proqnozu)
- turizmdays.com (Topkapı)
- karadenizdesonnokta.com.tr (Sümela)
- haberturk.com (İSPARK)
- ekonomidunya.com (hava şarı ləğvləri)
- euronews (servis haqqı qadağası)
- muhasebetr.com və orgtr.org (gömrük qərarı)

1. Petrol Ofisinin qiymətlərinə ƏDV-nin daxil olub-olmadığı: səhifədə «+KDV» qeydi var.

Bölmə 8–10 (rabitə, təhlükəsizlik, mövsüm):

Zəif mənbə (bloq, kommersiya saytı, axtarış xülasəsi, Vikipediya):

1. Türkiyə IMEI rüsumu 54 258 TL (2026) — yalnız xəbər saytları; rəsmi BTK səhifəsində köhnə, 2020-ci il rəqəmi var.
2. Silknet turist paketləri (15 / 30 GEL) — yalnız axtarış xülasəsi.
3. Cellfie «Tourist» (19 GEL) — kommersiya saytı; rəsmi səhifə 404.
4. Vodafone TR turist paketinin qiyməti (1 500 / 1 850 TL) — axtarış xülasəsi; rəsmi səhifədə qiymət yoxdur.
5. Airalo eSIM qiymətləri (TR və GE) — kommersiya müqayisə saytları.
6. Bakcell rouminq qiymətləri — axtarış xülasəsi; rəsmi səhifə JS ilə yüklənir.
7. Azercell rouminq paketləri — press-reliz xəbəri (1news.az); TR/GE əhatəsi təsdiqlənməyib.
8. Türkiyədə ilk yardım çantasının məcburiliyi və 1 246 TL cərimə — alomaliye.com; KTY cetvelində ilk yardım çantasını tapmadım.
9. Bəzi Türkiyə otoyollarında 130/140 km/saat lövhələri — xəbər/bloq.
10. Sarpi sərhəd növbələri (1–5 saat) — bloq/bələdçi saytları.
11. D010-da 82 tunel / 112 850 m — Vikipediya.
12. Ayder/Uzungöl yollarının təsviri — turizm bloqları.
13. Sivas hündürlüyü 1 285 m — Vikipediya.
14. Batumi iqlim rəqəmləri — climatestotravel.com.
15. Rikoti yolu (52 km, 51 tunel, 97 körpü) — Civil Georgia xəbəri; Yollar Departamentinin səhifəsində təsdiq tapmadım.
16. Türkiyədə qış təkəri üçün 15 noyabr – 15 aprel tarixləri və 5 856 TL — TRT Haber xəbəri (2025-11-15); yeni tebliğ/genelge mətni oxunmayıb, UAB PDF-ində köhnə tarixlər (1 dekabr – 1 aprel) var.

Yoxlanmayıb (mənbə tapılmadı):

1. Xarici SIM kartla rouminqdə IMEI qaydasının tətbiqi (Türkiyə).
2. Turkcell paketinə SIM/xətt haqqının daxil olub-olmaması.
3. Nar rouminq paketləri — rəsmi səhifə 404.
4. Gürcüstanda minik avtomobili üçün məcburi avadanlıq (aptek, yanğınsöndürən, üçbucaq).
5. Gürcüstanda qış təkəri tələb olunan konkret yol hissələri (Rikoti daxildirmi?).
6. Gürcüstanda sərxoş sürüşə görə hazırkı cərimə məbləğləri.
7. Azərbaycanda rəqəmli alkoqol həddi.
8. Türkiyədə 2026/27 qış mövsümü üçün yeni kış lastiği genelgesi və valiliklərin yerli qərarları.
9. Türkiyədə ekipman cəriməsinin hazırkı hüquqi əsası (istinad edilən KTY m.31 ləğv olunub).
10. HGS etiketinin Sarp girişində harada satıldığı.
11. Trabzonda Azərbaycan nümayəndəliyi (tapılmadı).
12. Ayder/Uzungöl yaylaları üçün iqlim rəqəmləri.
13. İstanbul nəqliyyatı ilə bağlı rəqəmlər.
14. Batumidə Magti və digər operatorların şəhər ofisləri.

5. Büdcə hesabı

> **Saytda interaktiv hesablayıcı var:** nəfər sayını, tarixi, maşını, yanacaq növünü, səviyyəni, istirahəti və geri dönüşü seçin — xərc avtomatik hesablanır. Aşağıdakı cədvəl standart variantdır.

> **Necə hesablanıb:** 2 nəfər, 22 gün, 22 gecə (sonuncu gecə İstanbulda), 3 907 km. Benzinli maşın 8 l/100 km sərf edir. Məzənnələr AMB-nin 02.10.2026 tarixli rəsmi məzənnəsidir (cbar.az): 1 USD = 1,70 AZN, 1 EUR = 1,9129 AZN, 1 TRY = 0,0346 AZN, 1 GEL = 0,6531 AZN. Hər qiymətin mənbəyi «Sənəd · sərhəd · təhlükələr» bölməsindədir. **Hesablama** yazılan sətirlərdə rəqəm mənbədən götürülmür, düsturla hesablanır. **Yoxlanmayıb** yazılan sətirlər büdcəyə daxil edilməyib.

> Plan sizin qərarınızla **yolların açıq olduğunu fərz edir.** Sərhəd açılmasa, əlavə xərclər 8-ci bölmədədir.

1. Yanacaq

Kilometrlər ölkələrə görə belə bölünür (**hesablama**, gün-gün plandan): Azərbaycanda ~310 km, Gürcüstanda ~840 km, Türkiyədə ~2 757 km. Dəqiq bölgüdə Azərbaycan payı ~400 km-dir (2-ci günün Şəki→Balakən hissəsi də daxil olmaqla); Gürcüstan payı müvafiq qədər az olur, fərq ~10 AZN-dən azdır.

Qiymətlər:

- Azərbaycan: Aİ-92 — 1,15 AZN;
- Gürcüstan: Wissol Premium — 4,26 ₾;
- Türkiyə: Petrol Ofisi, regionlarda ən yüksək qiymət — 86,60 TL.

Sərfiyyat	Azərbaycan	Gürcüstan	Türkiyə	Cəmi	+10% şəhərdaxili sürüş və azmaq üçün
7 l/100 km	25 AZN	164 AZN	578 AZN	**767 AZN**	843 AZN
8 l/100 km	29 AZN	187 AZN	661 AZN	**876 AZN**	964 AZN
10 l/100 km	36 AZN	234 AZN	826 AZN	**1 095 AZN**	1 205 AZN

Düstur: km × (l/100 km) / 100 × litrin qiyməti × məzənnə.

2. Maşınla bağlı digər xərclər

Maddə	Məbləğ	Qeyd
Gürcüstan sərhəd sığortası (TPL), 15 gün	30 ₾ ≈ **20 AZN**	tpl.ge, 04.10.2026 tarixində yoxladım
Türkiyə üçün Yaşıl Kart, 1 ay, 1501–2000 sm³	**17 AZN**	isb.az; mühərrik həcmindən asılı olaraq 15–22 AZN
Türkiyədə ödənişli yollar və körpülər	1 296 TL ≈ **45 AZN**	KGM tarifləri. Ankara–Niğde, Anadolu otoyolu və İstanbul körpüsü 2 dəfə
İstanbulda parkinq (İSPARK), 1 sutka	450 TL ≈ 16 AZN/gün → 2 gün ≈ **31 AZN**	Otelin pulsuz parkinqi varsa, bu xərc yoxdur
HGS kartı / balans	Kartın qiyməti **yoxlanmayıb**	Balans yuxarıdakı ödənişli yollar üçündür

3. Gecələmə (22 gecə, 1 otaq)

Səviyyə	Bir gecə	22 gecə	Mənbə
Qənaətcil (3 ulduz, ən ucuz təkliflər)	~30 USD	660 USD ≈ **1 122 AZN**	KAYAK. Batumi, Trabzon, Göreme üçün ən ucuz təkliflər 21–31 USD-dir (**zəif mənbə**)
Orta (populyar 3 ulduz)	~55 USD	1 210 USD ≈ **2 057 AZN**	KAYAK. «Ən populyar 3 ulduz»: Batumi 55, Trabzon 48 USD
Rahat (4 ulduz)	~80 USD	1 760 USD ≈ **2 992 AZN**	KAYAK. İstanbulda 4 ulduz 88 USD

Diqqət:

- **Kapadokyada oktyabr ən baha aydır:** orta qiymət 292 USD-dir (KAYAK). 3 gecəni əvvəlcədən sifariş edin və ya ucuz otel üçün Ürgüp, Nevşəhir kimi qonşu şəhərlərə baxın.
- Tbilisi, Ayder, Rize, Sivas, Amasya və Safranbolunun qiymətləri **yoxlanmayıb**. Onlar üçün də eyni orta rəqəm götürülüb.

4. Yemək (2 nəfər)

Mənbə: Numbeo, 02.10.2026. Ucuz restoranda 1 nəfərlik yemək:

- Tbilisi — 30 ₾ ≈ 19,6 AZN;
- Trabzon — 400 TL ≈ 13,8 AZN;
- İstanbul — 575 TL ≈ 19,9 AZN.

Variant	Gündəlik hesab	22 gün
Qənaətcil: səhər yeməyi oteldə, nahar lokantada, axşam marketdən	2 × 15 + 15 ≈ 45 AZN	**≈ 990 AZN**
Orta: nahar ucuz restoranda, axşam orta restoranda	2 × 17 + ~55 ≈ 90 AZN	**≈ 1 980 AZN**

Orta restoranda 2 nəfərin 3 yeməkli şam yeməyi:

- Trabzon — 1 500 TL ≈ 52 AZN;
- Tbilisi — 100 ₾ ≈ 65 AZN.

Oteldə səhər yeməyinin qiymətə daxil olduğu fərz edilir. **Bu, yoxlanmayıb.**

5. Görməli yerlər və əyləncə (2 nəfər)

Maddə	Məbləğ	Mənbə
Göreme açıq hava muzeyi + Sümela + Topkapı (kombinə) + Ayasofya qalereyası	230 EUR ≈ **440 AZN**	muze.gov.tr; yerli xəbər, 2025; turizmdays; hagiasophia.com (**zəif**)
MuseumPass Cappadocia, 3 gün, 2 nəfər (seçimə bağlı)	130 EUR ≈ **249 AZN**	muze.gov.tr
Kapadokyada hava şarı, 2 nəfər (seçimə bağlı)	480–560 EUR ≈ **918–1 071 AZN**	tur agentliyi (**zəif mənbə**). Büdcəyə daxil edilməyib
Şəki, Gürcüstan monastırları, Prometey mağarası, Martvili və s.	**yoxlanmayıb**	—

6. Rabitə

Maddə	Məbləğ	Mənbə
Gürcüstan, Magti 15 günlük turist paketi	15–30 ₾ ≈ 10–20 AZN	magticom.ge
Türkiyə, Türk Telekom Welcome 50 GB, 28 gün	550 TL ≈ 19 AZN + vergilər (məbləği **yoxlanmayıb**)	turktelekom.com.tr
Türkiyə, Turkcell Tourist Welcome Pack	1 800 TL ≈ 62 AZN	turkcell.com.tr

Bir telefona yerli SIM almaq və digər telefonla internet paylaşmaq qənaətlidir.

7. YEKUN — nə qədər pul götürməli? (2 nəfər, 22 gün)

Maddə	Qənaətcil	Orta
Yanacaq (8 l/100 km; ortada +10%)	876	964
Ödənişli yollar	45	45
Sığorta (Gürcüstan TPL + Yaşıl Kart)	37	37
Gecələmə	1 122	2 057
Yemək	990	1 980
Giriş biletləri (ortada + MuseumPass Cappadocia)	440	689
İstanbulda parkinq	31	31
SIM kartlar	40	40
Cəmi	**3 581 AZN**	**5 843 AZN**
Gözlənilməz xərclər üçün +15% ehtiyat	**≈ 4 118 AZN**	**≈ 6 719 AZN**
Hava şarı (seçimə bağlı)	+918–1 071	+918–1 071

Bələdçi tövsiyəsi (hesablama, mənbə deyil):

- **Qənaətcil səfər üçün təxminən 4 000–4 500 AZN, orta səfər üçün 6 500–7 500 AZN** götürün. Şar uçuşu bura daxil deyil.
- Pulun **~70%-i kartda** (iki ayrı bankın kartı), **~30%-i nağd** olsun. Nağd pulu USD/EUR ilə götürün və yerində dəyişdirin: GE-də lari, TR-də lirə.
- Nağd pulu bir yerdə saxlamayın: pul kisəsi, maşının gizli yeri və çanta.
- **Bu büdcəyə daxil deyil:**
- İstanbuldan Bakıya geri dönüş. Birbaşa maşınla qayıdış: 4 gün, ~2 187 km (OSRM); 2 nəfər, orta səviyyə, benzin 8 l/100 km üçün ≈ 1 100 AZN (yanacaq ~440, 3 gecə otel ~280, yemək ~360, yol ~14) — dəqiq məbləğ saytdakı hesablayıcıdadır.
- Suvenirlər.
- Maşının servisi və mümkün təmiri. Yola çıxmazdan əvvəl servis xərcini ayrıca planlayın.
- Gürcüstanda turistlər üçün məcburi tibbi sığorta (01.01.2026-dan). Qiyməti **yoxlanmayıb**.

8. Sərhəd problemi üzündən əlavə xərclər (sərhəd açılmazsa)

Maddə	Məbləğ	Mənbə
Bakı–Tbilisi qatarı, 2 nəfər	2 × 81 = 162 AZN	ADY-yə istinad edən xəbər (**yoxlanmayıb**)
Maşının yük kimi Tbilisiyə daşınması	~300 USD ≈ 510 AZN-dən başlayır	kommersiya bloqu (**zəif mənbə**)
Maşının geri daşınması (Türkiyə/Gürcüstan → Bakı)	**yoxlanmayıb**	—

6. Əşya və geyim siyahısı

Sənədlər qovluğu (hamısının surəti telefonda və bulud yaddaşında da olsun)

- **Pasport** — bu marşrutda ŞV ilə Türkiyəyə girmək olmur (yalnız birbaşa Azərbaycandan gələndə olur). Pasport səfərin sonundan ən azı 60 gün sonraya qədər etibarlı olmalıdır
- Sürücülük vəsiqəsi + **beynəlxalq sürücülük vəsiqəsi** (formal olaraq məcburi görünmür, amma polis yoxlamasında işi asanlaşdırır)
- Avtomobilin texniki pasportu (orijinal)
- Maşın sizin adınıza deyilsə: **notarial etibarnamə** + ingiliscə/türkcə tərcüməsi
- **Yaşıl Kart** (Türkiyə üçün — Azərbaycanda əvvəlcədən alın, 1 ay 15–22 AZN) + Gürcüstan sərhəd sığortasının (TPL) qəbzi
- **Gürcüstan üçün tibbi səyahət sığortası** — 01.01.2026-dan turistlərə məcburidir (minimum 30 000 ₾ stasionar örtük)
- Maşın sizin adınıza deyilsə: Türkiyədə maşını **yalnız icazə sahibi, onun həyat yoldaşı, valideyni və ya övladı** sürə bilər — qohumluğu sübut edən sənəd (nikah/doğum şəhadətnaməsi) götürün
- Bank kartları (ən azı 2 ədəd, fərqli banklardan) + nağd pul ayrı-ayrı yerlərdə
- Otel rezervasiyalarının çapı / ekran görüntüsü (internet olmaya bilər)
- Səfirlik və təcili nömrələr kağızda (telefon sıradan çıxsa)

Maşın üçün — yola çıxmazdan əvvəl servis

- **Servis yoxlaması**: yağ və filtrlər, əyləc bəndləri və mayesi, soyuducu maye, akkumulyator, işıqlar, şüşə silənlər (Qara dəniz sahili yağışlıdır)
- **Təkərlər**: protektor ən azı 3–4 mm; qış aylarında (dekabr–mart) mərkəzi Anadolu üçün qış təkəri
- Ehtiyat təkər (havası yoxlanılmış), domkrat, balon açarı, sürüşkən boltların açarı (varsa)
- **Türkiyədə məcburi avadanlıq** (KTY, 1 saylı cetvel): yanğınsöndürən (ən azı 1 kq quru toz), **2 ədəd** qəza üçbucağı (ECE R27), domkrat, bolt açarı, ehtiyat lampalar, kəlbətin, vintaçan, fənər, **1 cüt qar zənciri**, yedək kəndiri, ehtiyat təkər; ilk yardım dəsti (tələbi zəif mənbədədir, amma mütləq aparın)
- Əks etdirici jilet (hər sərnişinə bir)
- Akkumulyator kabeli (və ya portativ «jump starter»)
- Kiçik alət dəsti, izolyasiya lenti, plastik xamut, qoruyucu (sigorta) dəsti
- 1–2 litr motor yağı, 2–3 litr şüşə yuyucu maye
- Fənər (fənər-başlıq ən rahatıdır) + ehtiyat batareya
- Videoregistrator (qəza/polis mübahisəsində sübut)
- Telefon tutacağı, 12V → USB şarj cihazı (2 portlu), uzun kabellər
- Oflayn xəritələr: Google Maps-də Gürcüstan və Türkiyə ərazisini əvvəlcədən endirin; ehtiyat üçün **Organic Maps / Maps.me**
- Yanacaq kanistri: Türkiyəyə girişdə bidonda **10 litrədək** yanacaq rüsumdan azaddır; doldurmaq yalnız təsdiqli bidona (detal «Yanacaq» bölməsində)

Geyim (çamadan qısa, laylı geyim prinsipi)

Marşrut həm dəniz sahili (rütubətli, yağışlı), həm dağlıq yaylalar (Ayder ~1300 m, Uzungöl ~1100 m, Sümela yolu), həm də Anadolu yaylası (Kayseri ~1050 m, Sivas ~1280 m, Kapadokya ~1000–1300 m) keçir. Bir gündə 10–15 °C fərq ola bilər.

Mövsüm	Gündüz	Gecə / dağ	Mütləq götür
Yaz (aprel–may)	Yüngül köynək + sviter	Yüngül gödəkcə	Yağış gödəkçəsi, isti sviter, rahat ayaqqabı
Yay (iyun–avqust)	Pambıq, nazik	Kapadokya/Ayder gecəsi — sviter	Şapka, günəş kremi SPF50, çimərlik geyimi, sandal
Payız (sentyabr–oktyabr)	Uzunqol + yüngül gödəkcə	Kapadokyada gecə soyuq, şar uçuşu sübh tezdən — isti gödəkcə	Su keçirməyən gödəkcə + çətir (Qara dəniz), isti sviter/flis
Qış (noyabr–mart)	İsti geyim	Şaxta, qar	Qış gödəkçəsi, papaq, əlcək, termal alt paltar, su keçirməyən çəkmə

Universal siyahı (2–3 həftə, hər nəfər üçün):

- 5–6 alt paltarı və corab dəsti (yolda bir-iki dəfə paltar yuyulur — kiçik toz yuyucu götürün)
- 3–4 futbolka/köynək, 2 uzunqol, 1 flis/sviter, 1 yüngül su keçirməyən gödəkcə
- 2 şalvar (biri cins), 1 şort (yay), 1 rahat geyim yol üçün
- **Rahat, sürüşməyən gəzinti ayaqqabısı** (Sümela, Kapadokya vadiləri, Ihlara kanyonu daşlıdır) + yüngül ayaqqabı/sandal
- Məscid ziyarəti üçün: kişilərə uzun şalvar; qadınlara baş örtüyü (şal), çiyin və dizi örtən geyim
- Pijama, çimərlik dəsti, kiçik mikrofibra dəsmal

Gigiyena və aptek

- Şəxsi dərmanlar (reseptli dərmanlar — orijinal qutuda, resepti ilə)
- Ağrıkəsici / qızdırmasalan, mədə-bağırsaq (aktivləşdirilmiş kömür, ishal əleyhinə, rehidratasiya tozu), allergiya əleyhinə
- Yol tutması üçün dərman (dağ yolları dolanbacdır — xüsusilə arxa oturacaqda)
- Plaster, sarğı, antiseptik, termometr
- Günəş kremi, dodaq balzamı, ağcaqanad spreyi (yay, sahil)
- Nəm salfet, antibakterial gel, tualet kağızı (yol kənarı tualetlər)

Elektronika

- Telefon + ehtiyat köhnə telefon, powerbank (10–20 min mAh)
- Rozetka: Gürcüstan və Türkiyədə C/F tipi (Avropa), 220V — Azərbaycandakı kimi, adapter lazım deyil
- Çoxlu yuvalı uzatma (otelə 1 rozetka düşür)

- Kamera / ehtiyat yaddaş kartı

Maşında yemək-içmək

- 6–10 litr su, termos (çay), kiçik soyuducu çanta
- Quru qəlyanaltılar: qoz-fındıq, quru meyvə, kraker — yolda qiymətlər yüksək olur
- Plastik qab-qacaq, bıçaq, zibil torbaları

Qənaət üçün bələdçi tövsiyələri

- **Nahar əsas yeməyiniz olsun**: Türkiyədə «esnaf lokantası» (işçi yeməkxanası) ucuz və dadlıdır; turist küçəsindən bir döngə içəri girin.
- Şəhər mərkəzində otel yox, mərkəzdən 1–2 km kənarda **pulsuz parkinqli** otel seçin — parkinq Batumi və İstanbulda baha ola bilər.
- İstanbulda maşını otelin parkinqinə qoyun və **ictimai nəqliyyatla** gəzin (İstanbulkart).
- Yanacağı ən ucuz olan ölkədə doldurun («Yanacaq» bölməsinə bax).
- Muzeylərə çoxlu girişiniz olacaqsa, muzey kartının sərfəli olub-olmadığını yoxlayın («Xərclər» bölməsində).
- Valyuta mübadiləsini hava limanında və oteldə yox, şəhər mərkəzindəki mübadilə məntəqələrində edin; kartla ödəyəndə həmişə **yerli valyutanı** seçin (dinamik konvertasiyadan imtina).

7. Şəkillərin müəllifləri və lisenziyaları

Yer	Commons faylı	Müəllif	Lisenziya
Şamaxı Cümə məscidi	Friday Mosque of Shamakhi 45.jpg	Interfase	CC BY-SA 4.0
Nohur gölü (Qəbələ)	Nohur Lake, Gabala.jpg	Nigar O.Mammadova	CC BY-SA 4.0
Şəki Xan sarayı	Façade of Khan's Palace of Shaki.JPG	Urek Meniashvili	CC BY-SA 3.0
Sighnaghi	Sighnagi_2009.jpg	George Nikoladze	Public domain
Tbilisi köhnə şəhər və Narikala qalası	Tbilisi_IMG_8846_1920.jpg	Alexxx1979	CC BY-SA 4.0
Mtskheta və Jvari monastırı	Georgia_Jvari_monastery_IMG_9345_2070.jpg	Alexxx1979	CC BY-SA 4.0
Gelati monastırı	Gelati_Monastery_1.jpg	Ihor Burliai	CC BY-SA 3.0
Prometheus mağarası	2014_Imeretia,_Jaskinia_Prometeusza_(16).jpg	Marcin Konsek	CC BY-SA 4.0
Martvili kanyonu	Martvili Canyon View.jpg	AlexandreAssatiani	CC BY 4.0
Batumi bulvarı	Batumi Boulevard Panorama.jpg	Sosotedrd	CC BY-SA 4.0
Ayder yaylası	Ayder_Yaylasi_@_Rize-Turkey.JPG	Dr. Zeynel Cebeci	CC BY-SA 3.0
Rize çay plantasiyaları	Tea plantation in Rize.jpg	Melront at English Wikipedia	CC BY-SA 3.0
Uzungöl	Uzungöl,_Trabzon.jpg	Ozbakanelwan	CC BY-SA 4.0
Sümela monastırı	Sumela_From_Across_Valley.JPG	Bjørn Christian Tørrissen	CC BY-SA 3.0
Atatürk Köşkü (Trabzon)	Atatürk Köşkü Trabzon.jpg	Yazar Haber	CC BY-SA 4.0
Giresun qalası	Giresun-kalesi-sehir-merkezi-manzarasi-gedikkaya-tarafi-1.jpg	Listeningsea	CC BY-SA 4.0
Ordu Boztepe	Ordu_coast_path.jpg	Anil Agiral	CC BY-SA 3.0
Bandırma gəmi muzeyi (Samsun)	Bandırma Vapuru Samsun.jpg	Bilgiamiri	CC BY-SA 4.0
Amasya Kral qaya qəbirləri	Kral Kaya Mezarları, Amasya.jpg	Zeynel Cebeci	CC BY-SA 4.0
Tokat (Gök Medrese, Taşhan)	Gök_Medrese_at_Tokat.jpg	Kafka Liz	Public domain
Sivas Gök Medrese və Çifte Minareli Medrese	Gök_Medrese.jpg	Tt5361	CC BY-SA 4.0
Erciyes dağı	Mount_Erciyes_(Argaeus),_Turkey_(31870998063)_(cropped).jpg	Carole Raddato from FRANKFURT, Germany	CC BY-SA 2.0
Göreme açıq hava muzeyi və vadiləri	Autumn_in_Göreme_Valley.jpg	Emrahuygun	CC BY-SA 4.0
Uçhisar qalası	Uçhisar,_Cappadocia_01.jpg	Bernard Gagnon	CC BY-SA 3.0
Derinkuyu yeraltı şəhəri	Derinkuyu_Underground_City_9910_Nevit.jpg	Nevit Dilmen (talk)	CC BY-SA 3.0
Ihlara vadisi	Ihlara_Valley_-_panoramio_(31).jpg	Tevfik Teker	CC BY 3.0
Anıtkabir (Ankara)	Ataturk's_Mausoleum_(6225341313).jpg	William Neuheisel from DC, US	CC BY 2.0
Safranbolu	20180107_Safranbolu_1945_(39101010504).jpg	Ray Swi-hymn	CC BY-SA 2.0
Amasra	Amasra_(9310207038).jpg	Jorge Franganillo	CC BY 2.0
Yedigöller milli parkı	TR_Yedigöller_asv2021-10_img16.jpg	A.Savin	FAL
Abant gölü	Bolu_Abant_Tabiat_Parkı_Havadan_Görünüm_Sonbahar_-_Türkiye.jpg	Eyeintheair	CC BY-SA 4.0
Sapanca gölü	TR_Sakarya_asv2021-10_img01_Lake_Sapanca_airview.jpg	A.Savin	FAL
İstanbul – Ayasofya və Sultanahmet	Hagia Sophia Mars 2013.jpg	Arild Vågen	CC BY-SA 3.0